

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luottolaitostoiminnasta annettua lakia ja eräitä siihen liittyviä lakeja. Esityksen tavoitteena on korjata lainsäädännön soveltamiskäytännössä havaittuja puutteita erityisesti Euroopan unionin lainsäädännön voimaansaattamisen osalta. Lisäksi esityksen tavoitteena on rahoitusmarkkinalainsäädännön yhteensovittaminen tietosuojalainsäädännön kanssa. Lakeihin ehdotetaan tehtäväksi Euroopan unionin niin sanotun yleisen tietosuoja-asetuksen ja uuden tietosuojalain edellyttämät tarpeelliset muutokset koskien muun ohella väärinkäytösrekistereitä, tietojen luovuttamista sekä rikkomuksista ilmoittamista koskevaa menettelyä.

Väärinkäytösrekistereitä koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi, koska aiemmin luottolaitosten, rahoituslaitosten ja sijoituspalveluyritysten oikeus pitää yllä väärinkäytösrekistereitä ja käsitellä rekisteritietoja on perustunut tietosuojalautakunnan antamaan lupaan. EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen voimaantulon seurauksena rekisterin ylläpidosta on säädettävä lailla. Oikeutta ylläpitää rekisteriä ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan myös maksulaitoksia.

Luottolaitosten sijoitetun vapaan pääoman rahastoon kirjattuja osakkeita tai osuuksia vastaavan pääoman palauttamista tai käyttämistä voitonjakoon ehdotetaan rajoitettavaksi edellyttämällä menettelylle Finanssivalvonnan antamaa lupaa. Lisäksi osakeyhtiölain mukaista oikeutta vähemmistöosinkoon ei jatkossa sovellettaisi luottolaitoksiin ja sijoituspalveluyrityksiin.

Lisäksi luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin, Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, sijoituspalvelulakiin, sijoitusrahastolakiin, vaihtoehtorahastojenhoitajista annettuun lakiin, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annettuun lakiin, arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annettuun lakiin, liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annettuun lakiin, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettuun lakiin, säästöpankkilakiin ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annettuun lakiin sekä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettuun lakiin ja rahoitusvakauseräviranomaisesta annettuun lakiin tehtäisiin teknisluonteisia tarkistuksia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	5
1 JOHDANTO.....	5
2 NYKYTILA.....	6
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	6
2.1.1 Laki luottolaitostoiminnasta.....	6
2.1.2 Liitelait.....	7
2.1.3 Henkilötietojen käsittely.....	8
2.2 Nykytilan arviointi.....	8
2.2.1 Luottolaitostoiminnasta annettu laki.....	8
2.2.2 Henkilötietojen käsittely.....	10
2.2.3 Väärinkäytösrekisteri.....	10
2.2.4 Rikkomuksista ilmoittaminen.....	11
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	12
3.1 Tavoitteet.....	12
3.2 Keskeiset ehdotukset.....	12
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	13
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	13
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	14
5 ASIAN VALMISTELU.....	14
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	16
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	17
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	17
1.1 Laki luottolaitostoiminnasta.....	17
7 luku Hallinto- ja ohjausjärjestelmät.....	17
8 a luku Elvytysuunnitelma.....	17
10 luku Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset.....	18
11 luku Taloudellisen aseman valvonta.....	19
15 luku Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa.....	20
23 luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset.....	23
1.2 Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta.....	23
1.3 Laki Finanssivalvonnasta.....	23
1.4 Sijoituspalvelulaki.....	23
6 luku Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta.....	23
12 luku Salassapito ja asiakkaan tunteminen.....	24
1.5 Maksulaitoslaki.....	26
1.6 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä.....	27
3 luku Säätelyn markkinan toiminnan järjestäminen.....	27
1.7 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista.....	27
7 luku Toiminnan järjestäminen.....	27
21 luku Finanssivalvontaa koskevat säännökset.....	28
22 luku Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen.....	28
1.8 Arvopaperimarkkinalaki.....	28
12 luku Markkinoiden väärinkäyttö.....	28

HE 100/2018 vp

1.9	Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta	29
2 luku	Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli 29	
1.10	Sijoitusrahastolaki	29
21 luku	Salassapito- ja vahingonkorvausvelvollisuus sekä sijoittajan tunnistaminen	29
22 luku	Seuraamukset ja rikkomuksista ilmoittaminen	30
1.11	Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista	30
1.12	Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta	31
5 luku	Valvontaviranomaisten tehtävät	31
1.13	Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta	31
1 luku	Yleiset säännökset	31
6 luku	Osakkeiden, osuuksien ja eräiden muiden tase-erien arvon alentaminen ja muuntaminen sekä osakkeiden ja osuuksien mitätöiminen.....	31
7 luku	Kriisinratkaisuvälineitä koskevat yleiset periaatteet.....	32
8 luku	Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi	33
12 luku	Viraston toimivaltuudet	33
1.14	Laki rahoitusvakuusviranomaisesta	33
3 luku	Rahaston varat ja niiden sijoittaminen, kulut ja lainanotto.....	33
5 luku	Talletussuoja.....	33
1.15	Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista.....	35
1.16	Säästöpankkilaki	36
2	VOIMAANTULO.....	36
3	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	36
LAKIEHDOTUKSET		43
	Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta	43
	Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta	48
	Laki Finanssivalvonnasta annetun lain 71 a §:n muuttamisesta	49
	Laki sijoituspalvelulain 6 ja 12 luvun muuttamisesta	50
	Laki maksulaitoslain muuttamisesta	51
	Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 3 §:n muuttamisesta	53
	Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta.....	54
	Laki arvopaperimarkkinalain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta	55
	Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 22 §:n ja 8 luvun 2 §:n muuttamisesta	56
	Laki sijoitusrahastolain 133 a ja 150 §:n muuttamisesta.....	57
	Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta.....	58
	Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 31 §:n muuttamisesta	60
	Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta.....	61
	Laki rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain muuttamisesta	64
	Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 4 §:n ja 16 §:n muuttamisesta.....	66
	Laki säästöpankkilain muuttamisesta.....	67

HE 100/2018 vp

RINNAKKAISTEKSTIT	69
Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta	69
Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta	79
Laki Finanssivalvonnasta annetun lain 71 a §:n muuttamisesta	80
Laki sijoituspalvelulain 6 ja 12 luvun muuttamisesta	81
Laki maksulaitoslain muuttamisesta	84
Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 3 §:n muuttamisesta	86
Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta	87
Laki arvopaperimarkkinalain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta	90
Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 22 §:n ja 8 luvun 2 §:n muuttamisesta	91
Laki sijoitusrahastolain 133 a ja 150 §:n muuttamisesta	93
Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta	95
Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 31 §:n muuttamisesta	98
Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta	99
Laki rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta	103
Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 4 ja 16 §:n muuttamisesta	106
Laki säästöpankkilain muuttamisesta	107

YLEISPERUSTELUT

1 JOHDANTO

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/36/EU oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta (jäljempänä luottolaitosdirektiivi) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013 luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (jäljempänä EU:n vakavaraisuusasetus) tulivat voimaan kesällä 2013 ja niitä on pääosin sovellettu 1 päivästä tammikuuta 2014 lukien. Suomessa luottolaitosdirektiivi pantiin täytäntöön uudella luottolaitostoiminnasta annetulla lailla (610/2014), joka tuli voimaan 15 päivänä elokuuta 2014. Lain voimaantulon jälkeen Finanssivalvonnalle ja luottolaitoksille sekä muille toimijoille on kertynyt soveltamiskäytäntöä ja –kokemusta, joihin perustuvia lainsäädännön tarkistamista edellyttäviä muutosehdotuksia on sisällytetty tähän esitykseen.

Euroopan unionin tietosuojalainsäädäntöä koskeva uudistus on nyt vuoden 2018 keväällä loppusuoralla. Uuden lainsäädännön tarkoituksena on turvata henkilötietojen suoja perusoikeutena, edistää uutta digitaalista toimintaa sekä tehostaa muun muassa rikollisuuden ja terrorismin torjuntaa.

Henkilötietojen suojasta säädetään Euroopan unionin primäärioikeudessa, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 16 artiklassa. Artiklan 1 kohdan mukaan jokaisella on oikeus henkilötietojensa suojaan. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus No (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (EU:n yleinen tietosuoja-asetus) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680 luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (tietosuojadirektiivi) annettiin 27 päivänä huhtikuuta 2016. Tietosuoja-asetusta sovelletaan toukokuun 25 päivästä 2018 alkaen.

Yleinen tietosuoja-asetus korvaa vuoden 1995 henkilötietodirektiivin 95/46/EY. Uusi tietosuoja-asetus on luonteeltaan suoraan sovellettava yleissäädös, joka koskee kaikenlaista henkilötietojen käsittelyä. Asetus sisältää säännökset muun muassa rekisteröidyn henkilön oikeuksista sekä rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän velvollisuuksista. Tarkemmin asetuksen sisältö on selostettu hallituksen esityksessä 9/2018 vp.

Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tietosuojadirektiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 6 päivänä toukokuuta 2018. Jäsenvaltioiden on sovellettava näitä säännöksiä 6 päivästä toukokuuta 2018 alkaen.

Tietosuoja-asetusta täydennetään ja täsmennetään kansallisella lainsäädännöllä, jota koskeva hallituksen esitys HE 9/2018 vp EU:n yleistä tietosuoja-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi annettiin eduskunnalle 1 päivänä maaliskuuta 2018.

Yleisellä tietosuoja-asetuksella ja sitä täydentävällä kansallisella uudella tietosuojalailalla vahvistetaan kansalaisten tietosuoja koskevia oikeuksia, otetaan käyttöön uusia niitä koskevia oikeuksia sekä parannetaan edellytyksiä hallita paremmin omia henkilötietoja. Tärkeimpinä oikeuksina voidaan mainita esimerkiksi helpompi pääsy tietoihin, oikeus siirtää tiedot järjes-

telmästä toiseen, selkeämpi oikeus tietojen poistamiseen (”oikeus tulla unohdetuksi”) sekä oikeus saada tietoa henkilötietojen tietoturvaloukkauksesta. Tietosuoja-asetusta ja sitä täydentävää tietosuojalakia sovelletaan finanssimarkkinoilla toimiviin yhteisöihin.

Oikeusministeriö asetti 17.2.2016 työryhmän selvittämään EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen edellyttämien kansallisten lainsäädäntötoimenpiteiden tarvetta ja valmistelemaan yleisen tietosuoja-asetuksen edellyttämiä muutoksia henkilötietojen käsittelystä annettuun yleiseen kansalliseen lainsäädäntöön, mukaan lukien kansallista tietosuojan valvontaviranomaista koskeva lainsäädäntö. Työryhmän tuli niin ikään esittää periaatteet kansallisen liikkumavaran tarkoituksenmukaisesta käytöstä sekä koordinoida asiasta annetun erityislainsäädännön tarkistamiseksi tarpeellista lainvalmistelutyötä. Työryhmän toimikausi oli 17.2.2016–16.2.2018. Työryhmän mietintö sisälsi ehdotuksen uudeksi yleiseksi tietosuojalajiksi, mutta ei ehdotuksia muun erityislainsäädännön, kuten rahoitusmarkkinalainsäädännön, tarkistamiseksi tietosuoja-asetuksen johdosta.

Tietosuojalainsäädännön voimaantulo edellyttää muutoksia myös rahoitusmarkkinalainsäädännön alaan kuuluvissa säännöksissä, joita on muun muassa luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, Finanssivalvonnasta annetussa laissa sekä lukuisissa muissa säädöksissä.

2 NYKYTILA

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

2.1.1 Laki luottolaitostoiminnasta

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 5 §:ssä säädetään luottolaitoksen johdon ajankäytöstä. Pykälän mukaan luottolaitoksen hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan ja muun toimivaan johtoon kuuluvan on käytettävä riittävästi aikaa tässä laissa säädettyjen ja muiden tehtävään kuuluvien velvollisuuksiensa hoitamiseen. Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan hallituksen jäsenyyksien enimmäismäärän ja heidän muiden tehtäviensä arvioinnissa on otettava huomioon ainakin jäsenen ja toimitusjohtajan henkilökohtaiset olosuhteet sekä luottolaitoksen toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus.

Mainitun pykälän 2 ja 2 momentin mukaan rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävään luottolaitokseen päätoimisessa toimi- tai palvelussuhteessa oleva hallituksen jäsen taikka toimitusjohtaja saa pitää enintään kaksi muunlaista hallituksen jäsenyyttä ja muussa kuin päätoimisessa toimi- tai palvelussuhteessa oleva hallituksen jäsen enintään neljä hallituksen jäsenyyttä. Tällöin yhdeksi johtotehtäväksi lasketaan hallituksen jäsenyydet tai toimitusjohtajuudet samaan konsolidointiryhmään tai samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä sekä yrityksissä, joista luottolaitoksella on EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 36 alakohdassa tarkoitettu huomattava omistusosuus.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 7 luvun 6 §:ssä säädetään rikkomuksista ilmoittamisesta. Pykälän mukaan luottolaitoksella on oltava menettelytavat, jota noudattamalla luottolaitoksen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa luottolaitoksen sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäillystä rikkomisesta. Pykälä sisältää viittauksia kumottavaan henkilötietolakiin.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 2 §:ssä säädetään luottolaitoksen vähimmäispääomasta. Luottolaitoksen osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman on oltava vähintään viisi miljoonaa euroa. Pääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

HE 100/2018 vp

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvussa säädetään taloudellisen aseman valvontaa koskevista vaatimuksista ja Finanssivalvonnan niitä koskevista valvontavaltuuksista. Lain 11 luvun 6 §:ssä säädetään harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksesta ja luvun 9 §:ssä maksuvalmiutta koskevista lisävaatimuksista.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 14 §:ssä säädetään luottolaitoksen salassapito-velvollisuudesta ja sen oikeudesta ja velvollisuudesta antaa tietoja viranomaisille ja tietyille yksityisille toimijoille. Luvun 15 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta samaan konsolidointiryhmään, rahoitus- ja vakuutusryhmittymään tai yhteenliittymään kuuluvalle yritykselle. Salassa pidettäviä tietoja voidaan antaa asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Luvun 16 ja 17 §:ssä säädetään tietojen luovuttamisesta luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle sekä tietojen luovuttamisesta tutkimuskäyttöön.

2.1.2 Liitelait

Finanssivalvonnan oikeudesta ja velvollisuudesta luovuttaa tietoja säädetään Finanssivalvonnan lain (878/2008) 71 §:ssä. Pykälän 1 momentissa säädetään tahoista, joille Finanssivalvonta voi luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään. Lain 71 a §:ssä säädetään rikkomuksista ilmoittamisesta. Pykälän mukaan Finanssivalvonnan on ylläpidettävä järjestelmää, jonka kautta se voi vastaanottaa ilmoituksia finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin liittyvistä väärinkäytösepäilyistä. Ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön henkilötiedot sekä tiedot ilmoituksesta on pidettävä salassa, jollei erikseen toisin säädetä.

Sijoituspalvelulain (747/2012) 6 luvun 1 §:ssä säädetään sijoituspalveluyritysten vähimmäispääomasta. Säännöksen mukaan osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä. Lain 12 luvun 2 §:ssä säädetään salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta. Pykälässä säädetään poikkeuksista luvun 1 §:ssä säädettyyn salassapitovelvollisuuteen.

Kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 3 luvun 3 §:ssä säädetään rikkomuksista ilmoittamisesta. Säännöksestä ilmenevät menettelytavat, joita pörssin on noudatettava riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta ilmoitettaessa.

Vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 7 luvun 11 §:ssä säädetään salassapitovelvollisuudesta sekä sitä koskevista poikkeuksista. Lain 21 luvun 14 §:ssä säädetään henkilötietojen käsittelyä koskevista Finanssivalvontaa velvoittavista vaatimuksista. Lain 22 luvun 9 § sisältää vaihtoehtorahastojen hoitajia velvoittavat säännökset rikkomuksista ilmoittamista koskevasta menettelystä.

Arvopaperimarkkinalain (746/2012) 12 luvun §:ssä säädetään rikkomuksista ilmoittamisesta. Arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) lain 2 luvun 22 § ja 8 luvun 2 § sisältävät säännökset rikkomuksista ilmoittamista koskevaan menettelyyn. Sijoitusrahastolain (48/1999) 133 a § sisältää säännökset tietojen luovuttamisesta.

2.1.3 Henkilötietojen käsittely

Rahoitusmarkkinalainsäädäntö sisältää viittauksia kumottavaan henkilötietolakiin. Henkilötietolakea sovelletaan lähtökohtaisesti kaikkeen henkilötietojen käsittelyyn. Luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin sekä esitykseen sisältyviin muihin siihen liittyviin lakeihin sisältyykin lukuisa joukko säännöksiä, jotka koskevat henkilötietojen käsittelyä, rekisteröidyn oikeussuojaa ja tietojen luovuttamista. Erityisesti arkaluonteisten henkilötietojen osalta on nimenomaisia viittauksia henkilötietolain 11 §:ään muiden viittausten ohella.

Henkilötietojen käsittelyn yleisistä edellytyksistä säädetään henkilötietolain 8 §:ssä yksityiskohtaisesti. Henkilötietojen käsittely on sallittua ainoastaan lain jonkin 8 §:n edellytyksen täytyessä. Käsiteltäessä arkaluonteisia henkilötietoja tulee lisäksi henkilötietolain 12 §:ssä säädetyistä edellytyksistä täytyä. Keskeisiä henkilötietojen käsittelyä koskevia periaatteita ovat käyttötarkoitussidonnaisuus, täsmällisyys sekä lainmukaisuuden, kohtuullisuuden ja läpinäkyvyyden periaatteet. Näiden ohella säilytysaikojen rajoittamista sekä tiedon eheyttä ja luottamuksellisuutta koskevat periaatteet tulevat sovellettaviksi.

Henkilötietojen käsittelylle on aina oltava oikeudellinen perusta. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperusteesta säädetään tietosuoja-asetuksen 6 artiklassa. Asetuksen 6 artikla on suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä, lukuun ottamatta artiklan c ja e alakohtaa, joiden nojalla henkilötietojen käsittely on sallittua rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi ja yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi taikka rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Käsiteltäessä erityisiä henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja, joita voimassa olevassa lainsäädännössä kutsutaan arkaluonteisiksi henkilötiedoiksi, tulee lisäksi jonkin yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan ehdoista täytyä.

2.2 Nykytilan arviointi

2.2.1 Luottolaitostoiminnasta annettu laki

Luottolaitostoiminnasta annetun lain säännöstä, joka koskee luottolaitoksen johdon ajankäyttöä, on tarpeen tarkistaa vastaamaan paremmin luottolaitosdirektiivin sanamuotoa. Luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 3 kohdan mukaan ylimmän hallintoelimen jäsenellä olevien samanaikaisten johtajatehtävien sallittavassa lukumäärässä on otettava huomioon yksilölliset olosuhteet ja laitoksen toiminnan luonne, laajuus ja monimuotoisuus. Direktiivin mukaan, jos laitos on kokonsa, sisäisen organisaationsa sekä toimintansa luonteen, laajuuden ja monimuotoisuuden perusteella merkittävä, sen muut kuin jäsenvaltiota edustavat hallintoelimen jäsenet eivät saa pitää samanaikaisesti enempää kuin yhtä seuraavista johtotehtävien yhdistelmistä: joko yhden liikkeenjohtoon osallistuvan johtajan ja kahden liikkeenjohtoon osallistumattoman johtajan tehtävän yhdistelmä taikka neljän liikkeenjohtoon osallistumattoman johtajan tehtävät. Voimassa olevan lain sanamuoto poikkeaa edellä lausutusta, minkä johdosta lainkohtaa on syytä tarkistaa tasapuolisten toimintaedellytysten turvaamiseksi. Nykyisen lain sanamuodon mukainen tulkinta vaikuttaisi johtavan aiheettomasti luottolaitosdirektiiviä ahtaampaan loppu tulemaan sallittujen johtotehtävien lukumäärää laskettaessa.

Lisäksi pykälän 3 momentin 1 kohtaa on syytä tarkistaa lisäämällä kohtaan maininta konsernista. Voimassa olevaa lakia sovellettaessa yhdeksi johtotehtäväksi lasketaan hallituksen jäsenyydet tai toimitusjohtajuudet samaan konsolidointiryhmään tai samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä. Koska konsolidointiryhmän käsite, joka on määritelty lain 1 luvun 16 §:ssä, eroaa ulottuvuudeltaan esimerkiksi tavanomaisen konsernin käsitteestä, joka puolesta on määritelty kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:ssä, on ehdotetun säännök-

HE 100/2018 vp

sen mukaisesti tarpeen ottaa huomioon sellaisten pankkiryhmien oikeudelliset rakenteet, jotka eivät nykyisen lain määritelmään lukeudu tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain tultua voimaan vuoden 2014 syksyllä on sen soveltamisesta kertynyt Finanssivalvonnalle soveltamiskäytäntöä. Lain 10 luvun 2 §:ää on tarpeen muuttaa vastaamaan paremmin luottolaitosdirektiiviä ja EU:n vakavaraisuusasetusta, koska pääomavaatimuksiin tulee kansallisen lain ohella soveltaa ensisijaisesti suoraan sovellettavan EU:n vakavaraisuusasetuksen vaatimuksia.

Lain 10 luvun 2 §:ssä säädetään luottolaitosten vähimmäispääomasta. Pykälää on tarpeen tämentää viittauksella EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 artiklan 1 kohdan a alakohtaan. Lisäksi asetuksen pääomainstrumenttien mukaisen pääoman määrää ei saa olla mahdollista vähentää tai maksaa takaisin, jollei ole kyseessä joko luottolaitoksen selvitystila- ja konkurssimenettely taikka instrumenttien harkinnanvarainen takaisinosto tai muu harkinnanvarainen pääoman vähentämiskeino, joka puolestaan edellyttää, että luottolaitoksen olisi täytynyt saada siihen asetuksen 77 artiklan mukaisesti toimivaltaiselta viranomaiselta etukäteinen lupa. Voimassa oleva laki ei sisällä tällaista säännöstä, joka on tarpeen lisätä selvyuden vuoksi.

Luottolaitosten omista varoista ja omien varojen instrumenttien hyväksymisen ehtoista säädetään nykyisin EU:n vakavaraisuusasetuksessa. Ydinpääomainstrumenteilta edellytetään pysyvyyttä EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan 1 kohdan e-g alakohdissa. Ydinpääomainstrumentilla ei ole eräpäivää eikä niiden pääoman määrää voida vähentää tai maksaa takaisin, jollei kyseessä ole f alakohdasta, jonka mukaan instrumenttien pääoman määrää ei voi vähentää tai maksaa takaisin, jollei kyseessä ole laitoksen selvitystila- ja konkurssimenettelystä taikka laitoksen harkintansa mukaan tekemistä takaisinostoista tai muista pääoman vähentämiskeinoista, johon sen on täytynyt saada Finanssivalvonnalta etukäteinen lupa EU:n vakavaraisuusasetuksen 77 artiklan mukaisesti. Ydinpääomainstrumentteja koskevissa säännöksissä ei saa ilmaista epäsuorastikaan, että instrumentin pääomamäärää mahdollisesti tai tosiasiallisesti vähennettäisiin tai maksettaisiin takaisin muussa tapauksessa kuin laitoksen selvitystila- ja konkurssimenettelyssä mainitun artiklan g alakohdan mukaan. Koska yhteisölaainsäädännössä on säännöksiä, joita sovelletaan myös luottolaitoksiin ja jotka ovat ristiriidassa EU:n vakavaraisuusasetuksen säännösten kanssa, on syytä selventää luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, että kansallista yhteisölaainsäädäntöä ei sovelleta omiin varoihin luettaviin pääomainstrumentteihin.

Vähemmistöosinkoa koskevan osakeyhtiölain (624/2006) 13 luvun 7 §:n mukaan osakkeenomistajat voivat tietyin edellytyksin vaatia jaettavaksi vähintään puolta tilikauden voitosta osinkona. Osakeyhtiölain mukaan oikeutta vähemmistöosinkoon on mahdollista rajoittaa vain kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella. Tästä pääsäännöstä on tarpeen poiketa, jotta luottolaitosten osakkeiden ydinpääomakelpoisuus voidaan turvata. Vähemmistöosingon vaatimismahdollisuus saattaisi estää pääomainstrumenttien lukemisen ydinpääomaan, joten ydinpääomainstrumenttien haltijoilta on syytä kansallisessa lainsäädännössä sulkea pois vähemmistöosingon vaatimismahdollisuus.

Lain 11 luvun 6 §:n soveltamisessa on ilmennyt soveltamisongelmia, koska voimassa olevan lain säännökset eivät ole täysin vastanneet luottolaitosdirektiiviä. Voimassa olevassa laissa luottolaitosdirektiivin 104 artiklaa on tulkittu suppeasti ja valvojalle on asetettu direktiiviin perustumattomia rajoituksia harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen asettamiselle. Ongelmalliseksi on osoittautunut hallituksen esitykseen (HE 39/2014 vp) kirjattu direktiiviin perustumaton kansallinen vaatimus siitä, että suhteellisuusperiaatetta tulisi toteuttaa siten, että lisäpääomavaatimus voitaisiin asettaa, jos pankin omien varojen riittävyttä ei voida varmistaa pankille vähemmän kustannuksilla aiheuttavalla tavalla. Tämä tarkoittaisi käytännössä sitä, että

Finanssivalvonta ei pystyisi asettamaan lisöpääomavaatimusta, vaikka sellaisen asettamiselle olisi muuten direktiivin mukainen perusteltu tarve. Näin siksi, koska periaatteessa kaikki tarkastushavainnoista johtuvat toimenpidevaateet olisivat vaateeseen nähden ensisijaisia niiden toteuttamisen kustannusten ollessa todennäköisesti luottolaitokselle edullisempia kuin lisöpääomavaateen asettaminen.

Lisäksi lakiin sisältyvät tulkintaepäselvyydet ovat rajoittaneet Finanssivalvonnan mahdollisuuksia asettaa harkinnanvarainen pääomavaatimus erityisesti sellaisissa tapauksissa, joissa luottolaitoksen hallintojärjestelmän tai riskienhallintajärjestelmän puutteellisuus taikka liiketoimintamalli aiheuttaa riskejä, jotka eivät muuten riittävällä tavalla tule katetuiksi. Voimassa olevassa säännöksessä ei ole otettu huomioon, että kaikkia riskejä ei voi tarkastella vain taseerien tai taseen ulkopuolisten sitoumusten kautta.

Vähemmistöosinkoa koskevan osakeyhtiölain 13 luvun 7 §:n mukaan osakkeenomistajat voivat tietyin edellytyksin vaatia jaettavaksi osingoksi vähintään puolta tilikauden voitosta. Oikeutta vähemmistöosinkoon on mahdollista rajoittaa vain kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella. Suomessa ei yhdelläkään luottolaitoksella ole tällaista rajoitusta yhtiöjärjestyksensä.

2.2.2 Henkilötietojen käsittely

Henkilötietojen käsittelyn ja suojan perusteista säädetään henkilötietolaissa (523/1999). Lisäksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun laissa (621/1999) säädetään oikeudesta saada tieto viranomaisten julkisista asiakirjoista, asiakirjojen salassapidosta ja muista tietojen saantia koskevista yleisten ja yksityisten etujen suojaamiseksi välttämättömistä rajoituksista. Voimassa olevaa henkilötietolakia sovelletaan lähtökohtaisesti kaikkeen henkilötietojen käsittelyyn. Rahoitusmarkkinalainsäädännössä on lukuisia säännöksiä, jotka sisältävät viittauksia henkilötietolakiin. Näitä säännöksiä on tarpeen muuttaa vastaamaan muuttunutta tietosuojalainsäädäntökehikkoa.

2.2.3 Väärinkäytösrekisteri

Luottolaitoksille, rahoituslaitoksille ja sijoituspalveluyrityksille on myönnetty toistaiseksi voimassa oleva poikkeuslupa saada tallettaa entisiä asiakkaitaan koskevia saamisen maksuviiästyystietoja ja hakijoiden palveluihin kohdistuneita väärinkäytöstietoja asiakashäiriörekistereihinsä sekä luovuttaa väärinkäytöstietoja toisille luottolaitoksille (Tietosuojalautakunta, 2/4.2.2004 diaarinumero 8/932/2003 sekä siihen liittyvä Helsingin hallinto-oikeuden päätös 15.12.2004, 04/1066/2, 01641/04/5310). Luvan edellytyksenä on, että tärkeä yleinen etu vaatii poikkeamista arkaluonteisten henkilötietojen suojasta. Rekistereihin on merkitty muun muassa seuraavia väärinkäytöksiä: maksuvälinepetos, kätkemisrikos, maksuvälinepetoksen valmistelu, petos, väärennys, rahanväärennys ja velallisen rikokset. Tietosuojalautakunta on asettanut väärinkäytösrekisteriin merkinnälle seuraavat edellytykset:

- 1) tietoa ei saa rekisteröidä ennen kuin asiasta on tehty rikosilmoitus, tutkintapyyntö tai syytepyyntö taikka rikosprosessi on saatettu muulla tavoin vireille;
- 2) merkintä väärinkäytösrekisteriin on tehtävä viimeistään yhden vuoden kuluessa siitä, kun rekisterinpitäjä on saattanut rikosprosessin vireille tai kun rekisterinpitäjä on saanut tiedon siitä, että joku muu on saattanut rikosprosessin vireille, taikka kun syyttäjä on päättänyt nostaa syytteen asiassa;

3) tieto on poistettava välittömästi, kun asianomainen on alioikeuden tuomiolla todettu syyttömäksi väärinkäytökseen tai oikeusprosessista on luovuttu. Tieto on poistettava välittömästi myös silloin, kun ylempi oikeusaste vapauttaa alemman oikeusasteen tuomitseman henkilön;

4) tiedon saa rekisteröidä uudelleen, jos ylempi oikeusaste tuomitsee henkilön, jonka alempi oikeusaste on vapauttanut;

5) tieto on poistettava viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun väärinkäytös on ensimmäisen kerran rekisteröity;

6) rekisteröidylle on ilmoitettava väärinkäytöstietojen käytöstä päätöksenteossa sekä siitä, mistä rekisteristä väärinkäytöstiedot ovat peräisin ja milloin ne on hankittu, jos luoton epäminen tai muu rekisteröidylle kielteinen päätös johtuu asiakashäiriörekisterissä olevista tiedoista.

Voimassa oleva maksulaitoslaki (297/2010) ei sisällä säännöksiä väärinkäyttöksiin liittyvien henkilötietojen käsittelystä. Väärinkäytöstietojen käsittely voi olla tarpeellista myös maksulaitoksille, minkä johdosta luottolaitostoiminnasta annetun lain mukainen mahdollisuus väärinkäyttöksiin liittyvien henkilötietojen käsittelyyn, on syytä ulottaa koskemaan myös maksulaitoksia.

2.2.4 Rikkomuksista ilmoittaminen

Luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, arvopaperimarkkina-laissa, sijoitusrahastolaissa, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa ja arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa säännellyillä toimijoilla sekä Finanssivalvonnalla on nykyisin oltava menettelytavat, joita noudattamalla näiden palveluksessa olevat voivat ilmoittaa toimijan sisäisesti riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön henkilötiedot ovat salassa pidettäviä, ellei laissa toisin säädetä.

Ilmoitukset voi tehdä riippumattoman kanavan kautta, jolloin ilmoitusten vastaanottajatahoina voi siten olla epäilyistä ja ilmoituksen kohteena olevasta henkilöstä riippuen esimerkiksi esimies, sisäinen tarkastus, säännösten noudattamisen valvontatoiminnosta vastaava henkilö, lakiasiainosasto, toimiva johto tai hallituksen tarkastusvaliokunta. Vastaanottajia voi olla asioiden riippumattoman tutkinnan ja järjestelmän joustavuuden varmistamiseksi vaihtoehtoisesti useampia.

Järjestelmän ylläpito asettaa eri toimijoille velvollisuuden noudattaa henkilötietojen käsittelyssä myös henkilötietolakia (523/1999), joka nyt kumotaan uuden tietosuojalain antamisen yhteydessä. Kussakin säännöksessä velvoitettu toimija on henkilötietolaissa tarkoitettu rekisterinpitäjä. Rekisteriin talletetaan näiden yritysten palveluksessa olevien tai muiden henkilöiden ilmoittamia tietoja epäilyistä rikkomuksista liittyen finanssimarkkinoita koskeviin säännöksiin tai määräyksiin. Kyseisiä tietoja voidaan käyttää niiden suorittamiin sisäisiin selvityksiin mahdollisista väärinkäytöksistä. Tarvittaessa kyseisiä tietoja voidaan hyödyntää myös luovuttamalla niitä viranomaisille, kuten Finanssivalvonnalle tai poliisille, niiden laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Henkilötietolain mukaisesti rekisteriin on talletettu vain väärinkäytösepäilyjen selvittämiseksi tarpeellista tietoa.

EU:n yleisen tietosuojasetuksen 10 artiklassa tarkoitettujen rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvä henkilötietojen käsittely on aiemmin voitu tietyissä tilanteissa perustaa tietosuojalau-

takunnan myöntämään henkilötietolain 43 §:n mukaiseen lupaan. Tietosuojalautakunnan ja sen lupatoimivallan poistumisen myötä tulisi tällaisesta henkilötietojen käsittelystä säätää laissa.

Rikkomuksista ilmoittamista koskevia säännöksiä on luottolaitostoiminnasta annetussa laissa, Finanssivalvonnasta annetussa laissa, arvopaperimarkkinalaissa, sijoitusrahastolaissa, vaihtoehtorahastojen hoitajista annetussa laissa, kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa ja arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetussa laissa.

3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on tehdä tarpeelliset EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen edellyttämät täsmennykset rahoitusmarkkinoita koskevaan lainsäädäntöön.

Lisäksi esityksellä tehdään luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin ja eräisiin siihen liittyviin lakeihin teknisiä täsmennyksiä, jotka perustuvat esimerkiksi Finanssivalvonnan, Suomen Pankin ja Rahoitusvakuusviraston työssään havaitsemiin puutteisiin ja korjaustarpeisiin kansallisissa laeissa.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Rikkomuksista ilmoittamista koskeviin lukuisiin säännöksiin tehtäisiin tietosuojalainsäädännön voimaantulon edellyttämät tekniset tarkistukset pääosin tarkistamalla säännösten sisältämiä lakiviittauksia ja poistamalla yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa ristiriidassa olevaa sääntelyä.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamista koskeva esitys, joka koskee väärinkäyttörekestereiden ylläpitämistä, on eduskunnan käsiteltävänä (HE 52/2018 vp). Esityksen tarkoituksena on vastaavasti mahdollistaa sijoituspalveluyrityksille ja maksulaitoksille niin sanottuja väärinkäytösrekistereiden ylläpitäminen. EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettujen rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvään henkilötietojen käsittely on aiemmin voitu tietyissä tilanteissa perustaa tietosuojalautakunnan myöntämään henkilötietolain 43 §:n mukaiseen lupaan. Lautakunta on myöntänyt luvan tietyille rahoitusmarkkinoilla toimiville yrityksille. Maksulaitosten osalta väärinkäytösrekistereiden ylläpitämistä koskeva mahdollisuus olisi uusi. EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisen seurauksena tietosuojalautakunta ja sen lupatoimivalta poistuu, ja tällaisesta henkilötietojen käsittelystä tulee säätää laissa, jos uusi tietosuojalainsäädäntö edellyttää tarpeellista muuta lainsäädäntöä. Tämän johdosta sijoituspalvelulakiin ja maksulaitoslakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset, joissa viitataan luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin.

Esityksessä ehdotetaan täsmennyksiä eräisiin tietojen salassapitoa ja tietojen luovuttamista koskeviin säännöksiin. Luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin sisältyviä säännöksiä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että jatkossa henkilötietojen käsittelyssä tietosuoja-asetus olisi ensisijainen suhteessa kansalliseen lainsäädäntöön. Pykälissä säädettäisiin pääasiassa poikkeuksesta kansallisiin salassapitosäännöksiin. Tietojen luovuttamisessa olisi jatkossa varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja luovutus ovat tietosuoja-asetuksen mukaisia. Lisäksi eräisiin tietojen luovuttamista koskeviin säännöksiin täsmennettäisiin, mihin käyttötarkoitukseen tietoja luovutetaan.

Lisäksi luottolaitostoiminnasta annettua lakia muutettaisiin säätämällä aiempaa yksityiskohtaisemmin salassapitovelvollisuuden alaisten tietojen luovuttamista koskevista poikkeuksista. Asianomaiseen säännökseen ehdotetaan lisäksi tehtäväksi myös uuden tietosuojalainsäädännön edellyttämät tarpeelliset muutokset. Asianomaiseen lainkohtaan lisättäisiin uusi säännös, jota koskevan kohdan mukaan tietoja voisi luovuttaa pankkialan riidanratkaisuelimelle tai muulle toimielimelle, joka on kuluttaja-riitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 ja 11 lukuun tehtäisiin myös taloudellisen aseman valvonnan edellytysten parantamiseen tähtäviä muutoksia. Erityisesti lisäpääomavaatimuksen asettamisen edellytyksiä täsmennettäisiin vastaamaan paremmin luottolaitosdirektiivin säännöksiä. Lain 10 luvun 2 §:ään ehdotetaan tehtäväksi muutoksia, jotka koskevat vähimmäispääoman ja ydinpääomaneriin luettavien instrumenttien ominaisuuksia.

Lisäksi laissa ehdotetaan säädettäväksi eräistä poikkeuksista osakeyhtiölain soveltamiseen luottolaitoksiin ja sijoituspalveluyrityksiin. Ehdotettujen poikkeussäännösten mukaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon kirjattuja osakkeita tai osuuksia vastaavaa pääomaa, jos se on luettu laitoksen ydinpääomaan, ei saisi jatkossa palauttaa tai käyttää voitonjakoon ilman Finanssivalvonnan antamaa lupaa. Lisäksi osakeyhtiölain mukaista oikeutta vaatia niin sanottua vähemmistöosinkoa rajoitettaisiin.

4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET

4.1 Taloudelliset vaikutukset

EU:n tietosuojalainsäädännön vaikutukset henkilötietojen käsittelyyn voivat olla merkittäviä ja sillä voi olla yrityksestä tai viranomaisesta riippuen huomattavia taloudellisia vaikutuksia. Finanssimarkkinoilla toimivat yritykset ovat jo ylläpitäneet rekistereitä väärinkäytöksiä koskevista tiedoista eikä lainsäädäntömuutoksen ennakoida vaikuttavan merkittävästi niille aiheutuviin kustannuksiin. Sellaisille toimijoille, jotka eivät ole aiemmin ylläpitäneet väärinkäytösrekisteriä, aiheutuu kustannuksia tietojärjestelmämuutoksista ja henkilöstön koulutuksesta edellyttäen, että ne alkavat sellaisia pitää.

Esityksessä ehdotetuilla pääosin teknisillä muutoksilla ei olisi itsenäisiä vaikutuksia, vaan ne aiheutuisivat suoraan joko yleisesti sovellettavasta EU:n yleisestä tietosuojasetuksesta, joka on suoraan sovellettavaa oikeutta tai kansallisesta tietosuojalainsäädännöstä taikka EU:n vakavaraisuusasetuksesta. Esityksellä ei ole siten merkittäviä valtiontaloudellisia vaikutuksia tai muita yhteiskunnallisia vaikutuksia. Rahoitusmarkkinoita koskevaan lainsäädäntöön ehdotetaan tehtäväksi tässä esityksessä lähinnä teknisiä muutoksia muilta osin, eikä niistä arvioida seuraavan taloudellisia tai muita vaikutuksia.

Sijoituspalvelulakiin ehdotettu muutos, joka koskee niin sanottuun vähimmäisosakepääomaan luettavia instrumentteja, on luonteelta sellainen, josta voi aiheutua suoria kustannuksia niille sijoituspalveluyrityksille, joiden nykyinen pääoma ei täyttäisi kokonaan EU:n vakavaraisuusasetuksen vaatimuksia. Asetuksen soveltamisen myötä osakkeille ja osuuksille on säädetty laatukriteerit, jotka ovat tiukemmat kuin kansallisessa yhteisöainsäädännössä. Jatkossa vähimmäispääoman tulee täyttää ydinpääomainstrumentilta vaaditut edellytykset, mistä voi aiheutua kustannuksia uusien pääomainstrumenttien hankkimisen johdosta.

Luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin ja sijoituspalvelulakiin ehdotetut säännökset, joilla rajoitettaisiin oikeutta vähemmistöosingon vaatimiseen, ovat luonteelta sellaisia, joilla voi olla merkittäviäkin taloudellisia vaikutuksia tilanteissa, joissa vähemmistöosinkoa voitaisiin osakeyhtiölain nojalla vaatia. Tällaisten välillisten kustannusten arvioiminen teoreettisena tulevaisuudessa mahdollisesti tapahtuvana seikkana, on soveliaiden tilastoaineistojen ja tilastollisten todennäköisyysarvioiden puuttuessa mahdotonta tätä esitystä laatiessa arvioida. Sinällään on myös mahdollista, että ehdotetut säännökset voisivat vaikuttaa sellaisten luottolaitosten, joiden arvopapereita on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla tai niitä vastaavalla kaupankäyntipaikalla, osakkeiden hinnanmuodostukseen. Syy-yhteyden ja korrelaation arvioiminen mahdollisten taloudellisten vaikutusten ohella on niin ikään mahdotonta tätä esitystä laadittaessa. Ehdotetut säännökset ovat seurausta EU:n vakavaraisuusasetuksesta, joka on suoraan sovellettavaa oikeutta, minkä vuoksi ehdotetut rajoitukset asianomaisiin osakkeenomistajien oikeuksiin ovat välttämättömiä, eikä säännösten tavoitetta voitaisi saavuttaa oikeuksiin vähemmän puuttuvilla toimilla.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia viranomaisten toimintaan. Ehdotetuilla muutoksilla ainoastaan tarkistetaan teknisiltä osin voimassa olevaa sääntelyä, eikä säännösten noudattamisesta seuraa uusia velvoitteita, joista aiheutuisi kustannuksia.

5 ASIAN VALMISTELU

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Valtiovarainministeriö pyysi 25 syyskuuta 2017 päivätyllä kirjeellä Rahoitusvakausvirastoa, Finanssivalvontaa ja Suomen Pankkia tekemään ehdotuksia luottolaitoslainsäädäntöön tehtäviksi kohdennetuiksi tarkistuksiksi, joissa kysymys on erityisesti teknisuonteisista tai EU-lainsäädännön voimaansaattamisessa havaituista puutteista. Mainitut viranomaiset ovat pyynnöstä toimittaneet lainsäädäntöaloitteita, joita on mahdollisuuksien mukaan sisällytetty esitykseen.

Esityksestä pyydettiin 24 päivänä huhtikuuta 2018 päivätyllä pyynnöllä lausuntoa oikeusministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, Suomen Pankilta, Finanssivalvonnalta, rahoitusvakausvirastolta, patenti- ja rekisterihallitukselta, tietosuojavaltuutetun toimistolta, Finanssiala ry:ltä, Kuntarahoitus Oyj:ltä, OP Ryhmältä, Säästöpankkiliitto osk:lta, POP Pankki-ryhmältä, Nasdaq Helsinki Oy:ltä, FINE Vakuutus- ja rahoitusneuvonnalta ja osakesäästäjien keskusliitto ry:ltä. Lausuntoja saapui määräaikaan mennessä kahdeksan kappaletta. Lisäksi lausunto saatiin vanhalta talletussuojarahastolta. Lausunnoista on laadittu yhteenveto, joka on saatavilla valtioneuvoston hankeikkunasta.

Saadun lausuntopalautteen perusteella hallituksen esityksen luonnosta täsmennettiin ja muutettiin monin osin sen jatkovalmistelun aikana. Esityksen jatkovalmistelussa on huomioitu myös hallituksen esitys tietosuojalaiksi HE 9/2018 vp sekä hallituksen esitys sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädännön muuttamiseksi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen johdosta, sillä esityksellä on liittymäkohtia mainittuihin eduskunnassa jo käsiteltävänä oleviin esityksiin.

Esitysluonnoksesta saadun palautteen perusteella käy ilmi, että suurin osa lausunnonantajista suhtautuu pääosin myönteisesti esityksen tavoitteisiin ja keskeisiin ehdotuksiin. Viranomaisten antamien lausuntojen perusteella esityksiin suhtauduttiin myönteisesti. Erityisesti Finanssivalvonnan lausunnossa tuotiin useita tarkentavia seikkoja sekä uusia ehdotuksia tarpeellisiksi muutoksiksi, jotka on pyritty huomioimaan esitykseen sisältyvissä lakiehdotuksissa. Toimialan lausunnoissa esitettiin lukuisia tarkentavia huomioita sekä vaihtoehtoisia muotoiluja

säännösluonnoksiin ja kokonaan uusia ehdotuksia tarpeellisiksi pykäliksi finanssimarkkinoita koskevaan lainsäädäntöön.

Toimialan lausunnoissa ehdotettiin oikeutta tehdä automaattisia päätöksiä lisättäväksi useisiin rahoitusmarkkinoiden sektorisäännöksiin, kuten esimerkiksi sijoitusrahastolakiin, luottolaitoslakiin, sijoituspalvelulakiin muun muassa. Jatkovalmistelun yhteydessä päädyttiin kuitenkin siihen, että mahdollisuus antaa automaattisia päätöksiä yleisen tietosuoja-asetuksen 22 artiklan 1 kohdan estämättä koskisi tässä vaiheessa ainoastaan rahoitusvakausrastoa, jolle asianomainen valtuus on tarpeen talletussuojamaksujen maksatusten järjestämiseksi asianmukaisella ripeydellä ja siten hallinnon tehostamiseksi. Rahoitusvakausrastolla valtuus on välttämätöntä, koska rastolla ei välttämättä ole hankaluuksista mahdollisuutta saada etukäteen yleisen tietosuoja-asetuksen 22 artiklassa tarkoitettua suostumusta talletuspankkien asiakkailta, joihin sillä ei ole välitöntä oikeudellista relaatiota. Muilta osin ei ole katsottu tarpeelliseksi säätää puheena olevasta kategorisesta poikkeuksesta tietosuoja-asetuksen 22 artiklan ilmentämään pääsääntöön, koska mainitun asetuksen mukaan valtaosalla toimijoista on mahdollista jatkaa automaattisten päätösten tekemistä, kuten tähänkin asti, suoraan tietosuoja-asetuksen nojalla edellyttäen, että asetuksen mukaiset edellytykset tietojen käsittelylle ja toisaalta automaattiselle päätöksenteolle ovat käsillä.

Rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvän henkilötietojen käsittelyn eli niin sanottujen väärinkäytösrekistereiden ylläpidon osalta esityksiin suhtauduttiin pääosin myönteisesti ja niitä pidettiin tarpeellisina. Oikeusministeriön lausunnossa kiinnitettiin huomiota muun ohella siihen, että sijoituspalvelulakiin (4. lakiehdotus) ja maksulaitoslakiin (5. lakiehdotus) ehdotetaan säännöstä väärinkäytösrekisteristä, ja että säännökset olisivat viittaussäännöksiä luottolaitoslain 15 luvun 18 a §:ään. Ehdotettu säännös olisi kummassakin laissa uusi. Maksulaitoksilla ei nykyään ole ollut tietosuojalautakunnan lupaan perustuvaa oikeutta ylläpitää väärinkäytösrekisteriä. Oikeusministeriö huomauttaa, ettei esityksessä ole esitetty perusteluita sille, miksi sääntely ehdotetaan toteutettavaksi viittaussäännöksellä luottolaitoslakiin. Esityksessä ei myöskään ole tehty selkoa väärinkäytösrekisterin ylläpitoon liittyvistä käsittelyperusteista. Jatkovalmistelun yhteydessä oikeusministeriön esittämiin huomioihin on pyritty esittämään täsmennykset esitykseen. Valmistelun yhteydessä on kuitenkin päädytty lainsäädäntöteknisistä syistä ratkaisuun, jossa 3. ja 4. lakiehdotukseen ehdotetut asianomaiset säännökset toteutettaisiin viittaustekniikalla siitä syystä, että rahoitusmarkkinoita koskeva sektorilainsäädäntö on osin rakennettu luottolaitostoiminnasta annetun lain sisältämien pääsääntöjen varaan, joihin puolestaan viitataan esimerkiksi sijoituspalvelulaissa toistamatta säännöksiä sellaisinaan. Näin siksi, että säännösten yhdenmukainen kirjoitusasu ja sen ilmentämä aineellinen sisältö ei jatkossa lainsäädäntöä päivitettäessä muuttuisi aiheuttomasti. Oikeusministeriön huomauttamalta osin asianomaisten ehdotusten yksityiskohtaisia perusteluita on pyritty täsmentämään.

Oikeusministeriön on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota 1. lakiehdotuksen 15 §:ään, jossa ehdotettavan säännöksen mukaan tietojen luovuttaminen pykälässä mainittuihin tarkoituksiin on salassapitovelvollisuuden estämättä sallittu, jollei tietosuoja-asetuksesta muuta johdu. Säännös on tarkoitettu poikkeukseksi pankkisalaisuusvelvoitetta koskevaan pääsääntöön. Säännöksen perusteella luovutettaisiin sekä henkilötietoja että salassa pidettäviä muita tietoja, eikä säännöksellä ole vaikutusta tietosuoja-asetuksen soveltamiseen. Oikeusministeriön huomioiden johdosta säännöksen yksityiskohtaisia perusteluita on täsmennetty selventämään säännöksen luonnetta ja tarkoitusta paremmin. Lisäksi useat muut oikeusministeriön esittämät näkökohdat on huomioitu jatkovalmistelun yhteydessä, kuten 6. lakiehdotuksen osalta sekä 1. lakiehdotuksen osalta, jossa ehdotetaan luovuttavaksi luottolaitoksen osakkeenomistajan oikeudesta vaatia vähemmistöosinko. Viimeksi mainitun osalta esityksen säätämisyjärjestysperusteluita on jatkokehitetty.

Finanssivalvonnan lausunnon liitteenä olevassa yksityiskohtaisessa muutosehdotuksessa on ehdotettu muun muassa, että lausunnolla olleeseen 1. lakiehdotuksen 10 luvun uuteen 2 a §:ään tehtäisiin eräitä lisäyksiä. Finanssivalvonta on ehdottanut, että säännökseen lisätään uusi 3 ja 4 momentti. Osakkeenomistajalla on oikeus vaatia osakkeen lunastamista, mikäli yhtiö sulautuu tai jakautuu osakeyhtiölain 16 luvun 13 §:n ja 17 luvun 13 §:n mukaan. Luottolaitosten osakkeilta ydinpääomainstrumentteina edellytetään kuitenkin pysyvyyttä EU:n vakavaraisuusasetuksessa. Pysyvyys sisältää vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaisen vaatimuksen siitä, että eräpäivättömien instrumenttien pääoma erääntyy vasta selvitys- ja konkurssimenettelyssä. Finanssivalvonta on kiinnittänyt huomiota myös siihen, että edellisen lisäksi luottolaitos voi oman harkintansa mukaan ostaa takaisin tai lunastaa osakkeen toimivaltaisen viranomaisen etukäteen myöntämällä luvalla. Luottolaitoksen velvollisuus lunastaa osake sulautumisen tai jakaantumisen yhteydessä on Finanssivalvonnan mukaan ristiriidassa EU:n vakavaraisuusasetuksen kanssa. Tämän vuoksi säännöksessä tulisi selventää, että luottolaitoksella ei ole velvoitetta osakkeiden lunastamiseen. Luottolaitos voi kuitenkin oman harkintansa mukaan edelleen lunastaa osakkeen EU:n vakavaraisuusasetuksen 77 artiklan mukaisesti. Esityksen jatkovalmistelussa Finanssivalvonnan ehdotuksia on otettu huomioon, kuten on tehty edellä kuvatun ehdotuksen osalta. Muutokset on vastaavasti huomioitu tarpeellisilta osin osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista pankeista annetussa laissa sekä säästöpankkilaissa, jotka lukeutuvat esityksen liitelakeihin.

6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ

Esityksellä on liittymäkohtia eduskunnassa käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen eduskunnalle HE 9/2018 vp EU:n yleistä tietosuojasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi, joka annettiin eduskunnalle 1.3.2018.

Esityksellä on liittymäkohtia eduskunnassa käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen eduskunnalle HE 52/2018 vp, jonka sisältämä 45. lakiehdotus liittyy väärinkäytösrekistereiden osalta tähän esitykseen.

Eduskunnassa on vireillä hallituksen esitys eduskunnalle HE 14/2018 vp maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi, jolla on liittymäkohtia esityksen 14. lakiehdotukseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki luottolaitostoiminnasta

7 luku Hallinto- ja ohjausjärjestelmät

5 §. *Luottolaitoksen johdon ajankäyttö.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan paremmin luottolaitosdirektiivin säännöksiä. Luottolaitosdirektiivin 91 artiklan 3 kohdan mukaan ylimmän hallintoelimen jäsenellä olevien samanaikaisten johtajatehtävien sallittavassa lukumäärässä on otettava huomioon yksilölliset olosuhteet ja laitoksen toiminnan luonne, laajuus ja monimuotoisuus. Direktiivin mukaan, jos laitos on kokonsa, sisäisen organisaationsa sekä toimintansa luonteen, laajuuden ja monimuotoisuuden perusteella merkittävä, sen muut kuin jäsenvaltiota edustavat hallintoelimen jäsenet eivät saa pitää samanaikaisesti enempää kuin yhtä seuraavista johtotehtävien yhdistelmistä: joko yhden liikkeenjohtoon osallistuvan johtajan ja kahden liikkeenjohtoon osallistumattoman johtajan tehtävän yhdistelmä taikka neljän liikkeenjohtoon osallistumattoman johtajan tehtävät. Direktiivin sanamuoto on tarpeen ottaa tarkemmin huomioon kansallisessa lainsäädännössä, jotta epätarkoituksenmukaisia eroavaisuuksia jäsenvaltioiden lainsäädännössä ei olisi jatkossa. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että direktiivin sanamuoto kävisi selvemmin ilmi ehdotetusta säännöksestä tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi. Pykälän 3 momentin 1 kohtaa ehdotetaan tarkistettavaksi lisäämällä kohtaan maininta konsernista. Voimassa olevaa lakia sovellettaessa yhdeksi johtotehtäväksi lasketaan hallituksen jäsenyydet tai toimitusjohtajuudet samaan konsolidointiryhmään tai samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä. Koska konsolidointiryhmän käsite, joka on määritelty lain 1 luvun 16 §:ssä, eroaa ulottuvuudeltaan esimerkiksi tavanomaisen konsernin käsitteestä, joka puolesta on määritelty kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 6 §:ssä, on ehdotetun säännöksen mukaisesti tarpeen ottaa huomioon sellaisten pankkiryhmiä oikeudelliset rakenteet, jotka eivät nykyisen lain määritelmään lukeudu tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi.

6 §. *Rikkomuksista ilmoittaminen.* Pykälän 1 ja 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi uuden tietosuojalainsäädännön edellyttämät muutokset. Pykälän 1 momentin mukaan ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Sen lisäksi ilmoittamismenettelyn tulisi sisältää ohjeet muista vaatimuksista, joilla laajettaisiin rekisterinpitäjän velvollisuuksia. Pykälän 3 momenttia muutettaisiin niin ikään vastaamaan uutta tietosuojalakia. Tietosuojalain 34 §:ssä säädetään rajoituksista rekisteröidyn oikeuteen saada pääsy häntä koskeviin tietoihin, jonka mukaan rekisteröidyllä ei ole oikeutta saada pääsyä tietoihin, jos se saattaisi haitata rikosten ehkäisemistä tai selvittämistä. Nyt ehdotettavassa pykälässä tarkoitettussa tietojen käsittelyssä on kuitenkin kyse rikkomusten ehkäisemisestä tai selvittämisestä, minkä vuoksi on tarpeen erikseen säätää poikkeuksesta tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa tarkoitettuihin oikeuksiin.

8 a luku Elvytyssuunnitelma

4 §. *Elvytyssuunnitelmassa esitettävät raja-arvot ja sen täytäntöönpano.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi säätämällä nykyistä selkeämmin kokonaisvakavaraisuudelle asettavan raja-arvon vähimmäismäärästä. Raja-arvo olisi asetettava vähintään 9,5 prosenttiin käsitteäen vähimmäisvakavaraisuusvaatimuksen 8 prosenttia (Pilari 1 -vaatimus) ja 1,5 prosentin marginaalin. Raja-arvon tulisi olla tätä korkeampi, jos Finanssivalvonta olisi asettanut luottolaitokselle harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen (Pilari 2 -vaatimus). Raja-arvossa ei

enää edellytettäisi otettavaksi huomioon lain 10 luvun mukaisia lisäpääomavaatimuksia. Luottolaitoksen tulisi kuitenkin ottaa huomioon, erityisesti silloin, jos sen elvytys suunnitelmassa esitettyinä yhtenä toimintavaihtoehtona on pääoman kerääminen markkinoilta, että lisäpääomavaatimusten rikkominen voitonjakorajoituksineen saattaa muodostua esteeksi suunnitelman toteuttamiselle. Tällöin raja-arvon asettaminen riittävän korkealle ottaen huomioon myös lisäpääomavaatimukset saattaa olla tarpeellista. Momenttiin ehdotetaan myös lisättäväksi, että elvytys suunnitelman raja-arvojen tulisi aina olla riittävän etäällä mahdollisista vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta koskevista vähimmäisvaatimuksista. Tämä koskisi esimerkiksi kokonaisvakavaraisuutta, ydinpääomaa sekä maksuvalmiutta kuvaavaa LCR-vaatimusta.

10 luku Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset

2 §. Vähimmäispääoma. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi lisäämällä momenttiin uusi virke, jonka mukaan pääoman olisi täytettävä ydinpääomainstrumentteja koskevat vaatimukset EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti. Säännös olisi luonteeltaan selventävä viittaus. Momentin ensimmäinen virke vastaisi voimassa olevaa lakia sisällöltään muuttumattomana. Momentin ensimmäisen virkkeen mukaan luottolaitoksen osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman olisi oltava vähintään viisi miljoonaa euroa. Pääoman olisi oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä. Vastaavasti on säädetty sijoituspalvelulain (747/2012) 6 luvun 1 §:ssä. Pykälän 2 momentti olisi uusi. EU:n vakavaraisuusasetuksen voimaantulon myötä osakkeille ja osuuksille on säädetty laatukriteerit, jotka ovat tiukemmat kuin yhteisöainsäädännössä. Tämän johdosta momentissa olisi selventävä viittaus, jonka mukaan vähimmäispääoman tulee täyttää EU:n vakavaraisuusasetuksen ydinpääomainstrumentilta vaaditut edellytykset asetuksessa säädetyllä tavalla. Voimassa olevan lain nykyinen 3 momentti kumoutuisi edellä olevan johdosta.

2 a §. Luottolaitoksia koskevat poikkeukset osakeyhtiölain soveltamisesta. Pykälä olisi uusi. EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan luottolaitoksen pääomainstrumentit kelpaavat ydinpääomainstrumenteiksi vain, jos ne ovat eräpäivättömiä. Asetuksen 1 kohdan f alakohdan mukaan instrumenttien pääoman määrää ei saa olla mahdollista vähentää tai maksaa takaisin, jollei ole kyseessä joko luottolaitoksen selvitystila- ja konkurssimenettely taikka instrumenttien harkinnanvarainen takaisinosto tai muu harkinnanvarainen pääoman vähentämiskeino, joka edellyttää, että luottolaitoksen on täytynyt saada siihen asetuksen 77 artiklan mukaisesti toimivaltaiselta viranomaiselta etukäteinen lupa. Asetuksen 77 artiklan mukaan laitoksen on pyydettävä toimivaltaiselta viranomaiselta lupaa laitoksen liikkeeseen laskemien ydinpääoman luettavien instrumenttien vähentämiseen, lunastamiseen tai takaisinostoon sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä sallitulla tavalla. Koska sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisällytetään luottolaitosten ydinpääomaan, se tulisi selvemmin rinnastaa osakesijoitukseen rahastoon kirjattujen erien vähentämisen osalta. Tästä johtuen ehdotetun 1 momentin mukaisesti sijoitettua vapaata pääomaa ei tulisi voida palauttaa tai käyttää voitonjakoon ilman Finanssivalvonnan ennakkoon antamaa lupaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin osakeyhtiölain 13 luvun 7 §:n vähemmistöosinkoa koskevan säännöksen soveltamista koskevasta poikkeuksesta, jonka mukaan sitä ei sovellettaisi luottolaitoksiin. Säännös on tarpeen luottolaitosten osakkeiden ydinpääomakelpoisuuden turvaamiseksi. EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan 1 kohdan h alakohdassa säädetään ydinpääomainstrumenttien voitonjakoon liittyvistä edellytyksistä. Artiklan h alakohdan v – alakohdan mukaan ydinpääomainstrumenttikelpoisuuden edellytyksenä on, että instrumentteja koskevissa ehdoissa luottolaitosta ei velvoiteta jakamaan voittoa instrumenttien haltijoille eikä luottolaitos ole siihen muutenkaan velvoitettu. Vähemmistöosinkoa koskevan osakeyhtiölain 13 luvun 7 §:n mukaan osakkeenomistajat voivat tietyin edellytyksin vaatia jaettavaksi vähintään puolta tilikauden voitosta osinkona. Osakeyhtiölain mukaan oikeutta vähemmistöosin-

koon on mahdollista rajoittaa vain kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella. Tästä pääsäännöstä on tarpeen poiketa, jotta luottolaitosten osakkeiden ydinpääomakelpoisuus voidaan turvata. Vähemmistöosingon vaatimismahdollisuus saattaisi estää pääomainstrumenttien lukemisen ydinpääomaan, joten ydinpääomainstrumenttien haltijoilta on syytä kansallisessa lainsäädännössä sulkea pois vähemmistöosingon vaatimismahdollisuus.

Pykälän 3 momentin mukaan osakkeenomistajalla ei olisi oikeutta vaatia osakkeen lunastamista, mikäli yhtiö sulautuu tai jakautuu osakeyhtiölain 16 luvun 13 §:n ja 17 luvun 13 §:n mukaisesti. Luottolaitosten osakkeilta ydinpääomainstrumentteina edellytetään pysyvyyttä EU:n vakavaraisuusasetuksessa. Pysyvyys käsittää vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaisen vaatimuksen siitä, että eräpäivättömien instrumenttien pääoma erääntyy vasta selvitystila- ja konkurssimenettelyssä. Tämän lisäksi luottolaitos voisi oman harkintansa mukaan ostaa takaisin tai lunastaa osakkeen toimivaltaisen viranomaisen etukäteen myöntämällä luvalla. Luottolaitoksen velvollisuus lunastaa osake sulautumisen tai jakaantumisen yhteydessä on ristiriidassa EU:n vakavaraisuusasetuksen kanssa. Tämän johdosta momentissa selvennettäisiin oikeustilaa siltä osin, että luottolaitoksella ei olisi velvoitetta osakkeiden lunastamiseen. Luottolaitos voisi kuitenkin oman harkintansa mukaan edelleen lunastaa osakkeen EU:n vakavaraisuusasetuksen 77 artiklan mukaisesti.

11 luku Taloudellisen aseman valvonta

6 §. *Harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin 2 momenttiin, jossa tarkemmin säädettäisiin niistä tapauksista, joissa Finanssivalvonnan tulisi lisäpääomavaatimus asettaa. Momentissa mainittu tarkoituksemukaisuuteen perustuva harkinta korvattaisiin vaatimuksella siitä, että Finanssivalvonta katsoisi lisäpääomavaatimuksen asettamisen olevan välttämätön luottolaitokseen kohdistuvien tai siihen tulevaisuudessa kohdistuvien olennaisten riskien kattamiseksi. Tällä suhteellisuusperiaatteen mukaisella harkinnalla olisi tarkoitus selvittää, että lisäpääomavaatimus voidaan asettaa sellaisissa tilanteissa, missä muut käytettävissä olevat keinot eivät ole riittäviä pankin pääoman riittävyyden varmistamiseksi tai pankkiin kohdistuvien olennaisten riskien kattamiseksi. Lisäksi pykälän 4 momenttiin sisältyisi voimassa olevaa lakia ja direktiiviä vastaava yleinen listaus Finanssivalvonnan lisäpääomavaatimusta asettaessa huomioon otettavista seikoista, mikä osaltaan rajoittaisi lisäpääomavaatimuksen asettamista. Muuten säännös vastaisi voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momenttiin tehtäisiin lisäpääomavaatimuksen direktiivin mukaisen asettamisen mahdollistamiseksi tarpeelliset lisäykset. Momentin 1 kohdan a alakohdan mukaan lisäpääomavaatimus voitaisiin asettaa silloin, kun luottolaitoksen omien varojen määrä ei riittäisi täyttämään luottolaitoksen 9 luvun 1 §:n mukaisesti arvioimaa kokonaisriskin edellyttämää pääomatarvetta tai tämä 9 luvun 1 §:n arvio ei täyttäisi edellä mainitussa lainkohdassa sille asetettuja vaatimuksia. Kohtaa laajennettaisiin siten koskemaan kokonaisuudessaan, ei pelkästään omien varojen määrän osalta, direktiivin 73 artiklaa (sisäisen pääoman riittävyyden arviointi, ns. ICAAP), joka on mainittu 104 artiklan 2 kohdan a alakodassa, vaan myös sisäisen pääoman riittävyyden arvioimiselle 73 artiklassa asetettuja laadullisia vaatimuksia.

Pykälän 2 momentin 1 kohdan b alakohta vastaisi voimassa olevaa lakia perusteluineen. Kohdan uudeksi c alakohdaksi lisättäisiin direktiivin 102 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukainen viittaus 74 artiklaan, eli 9 luvun 2 §:n mukaiseen riskienhallintajärjestelmään. Lisäpääomavaade voitaisiin siten asettaa myös riskienhallintajärjestelmän laadullisten kriteerien jäädessä täyttymättä tilanteessa, jossa 1 momentin mukaisesti muiden ohjauskeinojen ei voida katsoa olevan riittäviä riskienhallintajärjestelmän olennaisten riskien kattamiseksi. Tämän perusteen käytettävyys on nykyisessä laissa jäänyt epäselväksi. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uusi 2

kohta, joka vastaisi voimassa olevan lain 3 momenttia. Käytännössä lisäpääomavaateet on asetettu tähän mennessä tämän säännöksen nojalla. Perustetta tulisi voida käyttää kaikissa niissä tilanteissa, joissa pankin tase-eriä tai taseen ulkopuolisia sitoumuksia, joihin liittyville riskeille ei ole asetettu pääomavaatimusta 10 luvussa tai EU:n vakavaraisuusasetuksessa tai joihin liittyville riskeille on asetettu ilmeisen riittämätön pääomavaatimus. Pääomavaatimuksen asettamisen tai korottamisen edellytyksenä olisi edelleen, että riskit voidaan luotettavasti tunnistaa ja mitata. Lisäksi 2 momenttiin lisättäisiin uusi 3 kohta ja voimassa olevan lain 2 kohta siirtyisi perusteluineen momentin 4 kohdaksi. Uudessa 3 kohdassa mahdollistettaisiin lisäpääomavaatimuksen asettaminen pankin 7 luvun 1 §:n mukaisen hallinto- ja ohjausjärjestelmän puutteellisuuden tai pankin liiketoimintamallin aiheuttaessa riskejä, joille ei muutoin ole asetettu pääomavaatimusta eikä muiden ohjauskeinojen voida katsoa olevan riittäviä. Tästäkin syystä asetettavan vaatimuksen edellytyksenä olisi, että riskit voidaan luotettavasti tunnistaa. Näiden perusteiden käytettävyys on nykyisessä laissa jäänyt epäselväksi.

Pykälän 3 ja 4 momentti vastaisivat voimassa olevan lain 4 ja 5 momenttia.

9 §. Maksuvalmiutta koskevat lisävaatimukset. Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi luottolaitosdirektiivin 105 artiklaan perustumaton Finanssivalvonnan tarpeellista harkintavaltaa koskeva rajoitus, jonka mukaan maksuvalmiutta koskevaa lisävaatimusta ei voisi asettaa, jos maksuvalmius voitaisiin muuten riittävästi varmistaa. Momentissa mainittu tarkoituksemukaisuuteen perustuva harkinta korvattaisiin vaatimuksella siitä, että Finanssivalvonta katsoisi lisävaatimuksen asettamisen olevan välttämätön luottolaitokseen kohdistuvien tai siihen tulevaisuudessa kohdistuvien olennaisten riskien kattamiseksi. Luottolaitosdirektiivin mukaan valvojan tulee arvioida, onko vaatimuksen asettaminen välttämätöntä maksuvalmiusriskien kattamiseksi. Valvojalla olisi siten oltava harkintavaltaa, asettaako se vaatimuksen vai ei esimerkiksi sellaisessa tilanteessa, jossa maksuvalmiusriskit ovat korkeat, mutta luottolaitos kykenee ne kuitenkin hallitsemaan. Momentin sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan enemmän luottolaitosdirektiiviä. Pykälän 4 momentissa olisi lisäksi lueteltu ne tekijät, jotka Finanssivalvonnan on otettava huomioon vaatimuksen asettamista harkitessaan ja jotka rajoittavat sanottua harkintavaltaa.

15 luku **Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa**

5 §. Markkinointirajoitus. Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana kansallisenä lisäsääntelynä.

15 §. Tietojen luovuttamista koskevat poikkeukset salassapitovelvollisuuteen. Säännöksen nimi ehdotetaan muutettavaksi nykyisestä sekä pykälään ehdotetaan otettavaksi nyt kumottavaksi ehdotetut lain 15 luvun 16 ja 17 §:iä vastaavat säännökset. Pykälään ehdotetaan lisäksi tehtäväksi tietosuojalainsäädännön edellyttämät muutokset. Pykälässä tarkoitettut tiedot, silloin kun ne koskevat luonnollista henkilöä, ovat henkilötietoja. Tällöin tietojen käsittelyyn sovelletaan aina ensisijaisesti yleistä tietosuoja-asetusta esimerkiksi asetuksen 6 artiklan 1 kohdan f alakohtaa, ja sen ohella uutta tietosuojalakia. Säännöksen johdantolauseen sanamuodon muuttamisella korostettaisiin tietoja luovuttavan tahon velvollisuutta varmistaa yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisten edellytysten olemassaolo ennen tietojen luovuttamista. Henkilötietojen luovuttamista ei suoraan säännellä tietosuoja-asetuksessa, lukuun ottamatta tiedon siirtoja kolmansiin maihin. Tässä pykäläehdotuksessa ei myöskään ole tarkoitus säännellä tietojen luovuttamista koskien niin, että se vaikuttaisi tietosuoja-asetuksen soveltamiseen miltään osin. Tietosuoja-asetuksen mukainen käyttötarkoitussidonnaisuus ja käsittelyn lainmukaisuuden vaatimukset asettavat kuitenkin ehtoja tietojen luovuttamiselle, joita on noudatettava. Säännöksessä ehdotetaan siten säädettäväksi ainoastaan poikkeuksesta luottolaitosten pankkisalaisuusvelvoitetta koskevaan pääsääntöön oikeustilan selventämiseksi. Tietojen luovuttamisen

voidaan katsoa olevan mahdollista muutenkin, vaikkei siitä erikseen olisi kansallisessa lainsäädännössä erikseen säädetty. Tällöin kuitenkin edellytetään, että tietojen käsittelijällä on asianmukainen asetuksen mukainen käsittelyperuste olemassa. Huomioiden, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 14 §:ssä säädetään salassapidosta, on tarpeen säätää nimenomaisesti niistä tilanteista, joissa tietojen luovuttaminen olisi sallittu suoraan lain nojalla soveltamisepäselvyyksien välttämiseksi. Näin siksi, koska salassapitoa koskeva velvoite eli niin sanottu ”pankkisalaisuus” rajoittaisi ainakin teoriatasolla salassa pidettävien tietojen luovuttamista. Edellä olevasta kuitenkin seuraa, että tietojen käsittelijän olisi aina ensisijaisesti varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja luovuttaminen olisi yleisen tietosuoja-asetuksen velvoitteiden mukaista.

Pykälän *1 momenttia* ehdotetaan muutettavaksi rakenteellisesti lisäämällä momenttiin luettelointi niistä poikkeuksista, joita pankkisalaisuuden alaisten tietojen luovuttamiseen voidaan soveltaa. Momentin johdantolauseen täsmentämisellä ottamalla siihen nimenomainen viittaus yleiseen tietosuoja-asetukseen korostettaisiin tietoja luovuttavan tahon velvollisuutta varmistaa yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisten edellytysten olemassaolo tietojen käsittelylle ja luovuttamiselle ennen tietojen luovuttamista. Momentin 1 kohta vastaisi voimassa olevan lain 1 momenttia asiasisällöltään muuttumattomana. Samoin momentin 2 kohta vastaisi voimassa olevan pykälän 2 momenttia. Momentin 3 kohta olisi uusi, ja se on tarpeen lain 15 luvun 18 a §:ään sisältyvästä luottolaitosten oikeudesta käsitellä tietoja niihin kohdistuvista rikoksista ja rikosepäilyistä johdosta. Momentin 4 kohta vastaisi kumottavaa 15 luvun 16 §:ää ja 5 kohta kumottavaa 15 luvun 17 §:ää. Momentin 6 kohta olisi myös uusi. Ehdotettavan kohdan mukaan tietoja voisi luovuttaa Finanssialan sopimus pohjaiselle asiakasorganisaatiolle (FINE) tai muulle riidanratkaisuelimelle, kuten esimerkiksi kuluttajariitalautakunnalle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle. Pankkialan lautakunta on Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINE:n yhteydessä toimiva pankkilautakunta. Säännös olisi tarpeen, jotta tietoja voisi luovuttaa FINE:n asianomaiseen lautakuntaan tai toimielimeen saatetun asian käsittelemistä varten.

Pykälän *2 momentti* vastaisi voimassa olevan pykälän 3 momentin viimeistä virkettä sisällöltään muuttumattomana. Pykälän 3 momentin mukaan luovuttaa saisi ainoastaan sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi, minkä ohella edellytettäisiin luovutuksensaajalta lain 15 luvun 14 §:ää vastaavan salassapitovelvollisuuden noudattamisesta tai muun vastaavan salassapitovelvollisuuden noudattamisesta, jollainen voisi esimerkiksi eräissä tilanteissa olla sopimukseen perustuva velvollisuus. Ehdotettu säännös on tarpeen, koska perustuslakivaliokunnan ratkaisukäytännön mukaan tilanteissa, joissa luovutettavia tietoja ei ole lueteltu tyhjentävästi, soveltuvaan säännökseen on tullut sisällyttää vaatimus tietojen välttämättömyydestä jonkin tarkoituksen kannalta. Momentin viimeinen virke vastaisi voimassa olevan pykälän 1 ja 2 momenttien viimeisiä virkkeitä.

Luvun 16 ja 17 §:t ehdotetaan kumottavaksi nyt ehdotetun 15 §:n johdosta tarpeettomina.

18 a §. *Väärinkäyttöihin liittyvien henkilötietojen käsittely.* Lakiin lisättäisiin uusi 18 a §. Säännös olisi tarpeen, koska EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 10 artiklan mukaan rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvien henkilötietojen käsittely tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan perusteella suoritetaan vain viranomaisen valvonnassa tai silloin, kun se sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi.

Luottolaitosten nykyisin ylläpitämät väärinkäytösrekisterit, joita nykyisin kutsutaan niin sanotuiksi asiakashäiriörekistereiksi, perustuvat tietosuojalautakunnan päätöksiin (ks. erityisesti Tietosuojalautakunta, 2/4.2.2004 diaarinumero 8/932/2003 ja Helsingin hallinto-oikeus 15.12.2004 04/1066/2, 01641/04/5310). Rekistereiden tarkoituksena on ollut estää luottolaitoksiin kohdistuvia väärinkäytöksiä sekä edistää kiinnijäämisriskiä. Rekisterien teknisestä ylläpidosta vastaa ulkopuolinen palveluntarjoaja. Asiakashäiriörekisterissä oli heinäkuussa 2017 rekisteröitynä 474 henkilöä.

EU:n yleistä tietosuoja-asetusta sovelletaan toukokuusta 2018 alkaen, jonka jälkeen tietosuojalautakunnan lupaan perustuva henkilötietojen käsittely ei ole enää mahdollista, vaan kaikkeen henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta. Tästä seuraa, että asiasta on annettava kansallista täydentävää sääntelyä asetuksen edellyttämien erityisten suoja-toimien osalta sekä sääntelyn tarkkarajaisuusvaatimuksen osalta, jotta henkilötietojen käsittelyä voidaan jatkaa. Sinällään itse henkilötietojen käsittelemisen oikeusperusta seuraa EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan d alakohdasta, mutta koska väärinkäytösrekisterien yhteydessä on voitava käsitellä asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuja rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyviä henkilötietoja, on tästä tarpeen säätää erikseen kansallisesti. Käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän oikeutetun edun toteuttamiseksi eli siihen kohdistuvien väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi, eikä tämä tarve tietojen käsittelylle muutu asetuksen voimaantullessa. Niin ikään EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen resitaaleissa todetaan välttämättömän henkilötietojen käsittelyn petosten estämistarkoituksissa olevan asianomaisen rekisterinpitäjän oikeutetun edun mukaista. Pykälässä väärinkäytösrekisterille asetettavat edellytykset vastaisivat pääosin tietosuojalautakunnan päätöksissä asetettuja edellytyksiä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin rekisterin käyttötarkoitussidonnaisuudesta. Momentin mukaan luotto- ja rahoituslaitos voisi käsitellä henkilötietoja niihin kohdistuvista tai epäilyistä rikoksista ja rikkomuksista ja tallentaa niitä väärinkäytösrekisteriin. Rekisteriin, rekisterinpitäjään ja rekisteröityyn sovellettaisiin EU:n yleistä tietosuoja-asetusta ja henkilötietojen suojaan liittyvää kansallista lainsäädäntöä, kuten uutta tietosuojalakia, joka tätä esitystä annettaessa on eduskunnan käsiteltävänä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä tiedoista, joita tietojen käsittelemisen yhteydessä väärinkäytösrekisteriin voitaisiin tallentaa. Säännöksen sisältämä luettelo sallituista tiedoista olisi tyhjentävä.

Pykälän 3 momentin mukaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 10 artiklan edellyttämällä tavalla tietojen käsittelyn edellytyksenä olisi momentista ilmenevät oikeusturvan takeet. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin erityisestä määräajasta tietojen poistamiselle ja 5 momentissa absoluuttisesta takarajasta tietojen poistamiselle.

Pykälän 6 momentin mukaan luotto- ja rahoituslaitoksella olisi nimenomainen velvollisuus ilmoittaa rekisteröidylle häntä koskevien henkilötietojen käsittelystä sekä siitä, jos rekisterimerkintää olisi käytetty päätöksessä, joka olisi kielteinen rekisteröidyn kannalta. Momentissa mainittaisiin esimerkkinä luoton epääminen sellaisena kielteisenä päätöksenä, joista olisi annettava tieto rekisteröidylle luottolaitoksen asiakkaalle tai asiakkaaksi aikovalle. Listaus ei kuitenkaan olisi tyhjentävä, vaan säännös voisi soveltua muihinkin tilanteisiin, kuten esimerkiksi kieltäytymiseen tilin avaamisesta. Asiakkaan oikeudesta peruspankkipalveluihin ja luottolaitoksen kieltäytymisperusteista säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 6 §:ssä.

23 luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

3 §. Muut siirtymäsäännökset. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyisi uudeksi 6 momentiksi lisäämällä pykälään vuonna 2014 kumotussa laissa (121/2007) ollut siirtymäsäännös, joka erheellisesti jäi sisällyttämättä voimassa olevaan lakiin. Säännös on tarpeen, koska Suomessa on edelleen joitain momentissa tarkoitettuja säästö- ja osuuspankkeja. Samalla säännöksen sanamuotoa selkeytettäisiin siten, että siinä tarkoitettuja omien varojen määrän alenemisenä ei pidettäisi tappiollisesta tuloksesta johtuvaa vapaan oman pääoman alenemista. Lain asiasisältö ei muuttuisi siitä, mitä se oli laissa 121/2014.

1.2 Laki luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Voimaantulosäännös. Luottolaitostoiminnasta annetun lain voimaantulosäännöksen 7 momentin 2 kohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä kävisi selkeämmin ilmi se, että Rahoitusvakuusvirasto voi velvoittaa vanhan talletussuojarahaston siirtämään talletussuojarahastoon varoja aina, jos säännöksen 1 kohdassa mainitut ylimääräiset vuotuiset talletussuojamaksut eivät riitä korvattavien talletusten tai muiden velvoitteiden maksamiseen tai niitä ei saada kerättyä tarpeeksi nopeasti tai vakauden turvaavalla tavalla. Muutos olisi nykyistä säännöstä selvämpi.

1.3 Laki Finanssivalvonnasta

71 a §. Rikkomuksista ilmoittaminen. Pykälän 2 ja 4 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi uuden tietosuojalainsäädännön edellyttämät muutokset. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin yleisen tietosuoja-asetuksen voimaantulon johdosta. Pykälän 4 momenttia muutettaisiin niin ikään vastaamaan yleistä tietosuoja-asetusta. Tietosuojalain 34 §:ssä säädetään rajoituksista rekisteröidyn oikeuteen saada pääsy häntä koskeviin tietoihin, jonka mukaan rekisteröidyllä ei ole oikeutta saada pääsyä tietoihin, jos se saattaisi haitata rikosten ehkäisemistä tai selvittämistä. Nyt ehdotettavassa pykälässä tarkoitettussa tietojen käsittelyssä on rikosepäilyjen ohella kyse myös rikkomusten ehkäisemisestä tai selvittämisestä, minkä vuoksi on tarpeen erikseen säätää poikkeuksesta tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa tarkoitettuihin oikeuksiin. Lisäksi säännöksessä ehdotetaan säädettäväksi poikkeuksesta yleisen tietosuoja-asetuksen 13 ja 14 artiklassa tarkoitettuihin rekisterinpitäjää koskeviin velvollisuuksiin. Mainituista velvollisuuksista on mahdollista poiketa asetuksen 23 artiklan nojalla. Artiklan mukaan kansallisessa lainsäädännössä voidaan mainituista velvoitteista poiketa, mikäli se on välttämätöntä valvonta- ja tarkastustehtävää suorittavan viranomaisen, kuten Finanssivalvonnan, lakisäateisten tehtävien suorittamisen turvaamiseksi.

1.4 Sijoituspalvelulaki

6 luku Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

1 §. Vähimmäispääoma. Pykälän 7 momenttia ehdotetaan muutettavaksi, koska EU:n vakavaraisuusasetuksen voimaantulon myötä osakkeille on säädetty laatukriteerit, jotka ovat tiukemmat kuin yhteisöläinsäädännössä. Tämän johdosta pykälässä tarkoitettujen vähimmäispääomaan luettavan osakepääoman olisi täytettävä EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan mukaiset vaatimukset. Ehdotettua säännöstä ei kuitenkin sovellettaisi heti lain tultua voimaan,

vaan niille sijoituspalveluyrityksille, jotka eivät nyt täytä asetuksen vaatimuksia, varattaisiin vuoden mittainen siirtymäaika kohtuuttomien taloudellisten vaikutusten ehkäisemiseksi.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 momentti, jonka mukaan sijoituspalveluyrityksiin sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 2 a §:ssä säädetään. EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukaan laitoksen päämainstrumentit kelpaavat ydinpäämainstrumenteiksi vain, jos ne ovat eräpäivättömiä. Asetuksen 1 kohdan f alakohdan mukaan instrumenttien pääoman määrää ei saa olla mahdollista vähentää tai maksaa takaisin, jollei ole kyseessä joko laitoksen selvitystila- ja konkurssimenettely taikka instrumenttien harkinnanvarainen takaisinosto tai muu harkinnanvarainen pääoman vähentämiskeino, joka edellyttää, että laitoksen on täytynyt saada siihen asetuksen 77 artiklan mukaisesti toimivaltaiselta viranomaiselta etukäteinen lupa. Asetuksen 77 artiklan mukaan laitoksen on pyydettävä toimivaltaiselta viranomaiselta lupa laitoksen liikkeeseen laskemien ydinpääoman luettavien instrumenttien vähentämiseen, lunastamiseen tai takaisinostoon sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä sallitulla tavalla. Koska sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisällytetään ydinpääomaan, se tulisi selvemmin rinnastaa osakesijoitukseen rahastoon kirjattujen erien vähentämisen osalta. Tästä johtuen ehdotetun 1 momentin mukaisesti sijoitettua vapaata pääomaa ei tulisi voida palauttaa tai käyttää voitonjakoon ilman Finanssivalvonnan enakkoon antamaa lupaa. Viittauksesta seuraa myös, että osakeyhtiölain 13 luvun 7 §:n vähemmistöosinkoa koskevaa säännöstä ei sovellettaisi sijoituspalveluyrityksiin. Säännös on tarpeen osakkeiden ydinpääomakelpoisuuden turvaamiseksi. EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan 1 kohdan h alakohdassa säädetään ydinpäämainstrumenttien voitonjakoon liittyvistä edellytyksistä. Artiklan h alakohdan v ala-alakohdan mukaan ydinpäämainstrumenttikelpoisuuden edellytyksenä on, että instrumentteja koskevista ehdoista laitosta ei velvoiteta jakamaan voittoa instrumenttien haltijoille eikä laitos ole siihen muutenkaan velvoitettu. Vähemmistöosinkoa koskevan osakeyhtiölain 13 luvun 7 §:n mukaan osakkeenomistajat voivat tiettyin edellytyksin vaatia jaettavaksi vähintään puolta tilikauden voitosta osinkona. Osakeyhtiölain mukaan oikeutta vähemmistöosinkoon on mahdollista rajoittaa vain kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella. Tästä pääsäännöstä on tarpeen poiketa, jotta myös sijoituspalveluyritysten osakkeiden ydinpääomakelpoisuus voidaan turvata. Vähemmistöosingon vaatimismahdollisuus saattaisi estää päämainstrumenttien lukemisen ydinpääomaan, joten ydinpäämainstrumenttien haltijoilta on syytä kansallisessa lainsäädännössä sulkea pois vähemmistöosingon vaatimismahdollisuus.

12 luku Salassapito ja asiakkaan tunteminen

2 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen. Pykälän 2 ja 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tietosuojalainsäädännön edellyttämät muutokset. Pykälässä tarkoitetut tiedot, silloin kun ne koskevat luonnollista henkilöä, ovat henkilötietoja. Tällöin tietojen käsittelyyn sovelletaan aina ensisijaisesti yleistä tietosuoja-asetusta, ja sen ohella uutta tietosuojalakia. Säännös koskisi poikkeuksia salassapitovelvoitetta koskevaan pääsääntöön, kuten nykyisinkin. Edellä olevasta kuitenkin seuraa, että tietojen käsittelijän olisi aina ensisijaisesti varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja luovuttaminen olisi yleisen tietosuoja-asetuksen velvoitteiden mukaista. Pykälän 2 momentin johdantolauseen täsmentämisellä ottamalla siihen nimenomainen viittaus yleiseen tietosuoja-asetukseen korostettaisiin tietoja luovuttavan tahon velvollisuutta varmistaa yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisten edellytysten olemassaolo tietojen käsittelylle ja luovuttamiselle ennen tietojen luovuttamista. Muilta osin momentti vastaisi voimassa olevan lain 1 momenttia asiasisällöltään muuttumattomana lukuun ottamatta viittausta kumottavaan henkilötietolakiin, jonka sijasta viittaus koskisi yleisen tietosuoja-asetuksen asianomaisia artikloja. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vastaava tietosuojalainsäädännön edellyttämä muutos. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti. Ehdotetun säännöksen mukaan sijoituspalveluyrityksellä olisi oikeus luovuttaa välttämättömiä tietoja toiselle sijoi-

tuspalvelu yritykselle, rahoituslaitokselle, luottolaitokselle tai maksulaitokselle tai näihin kohdistuvista rikoksista luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ssä, jossa säädetään erityisistä väärinkäytösrekistereistä, tarkoitetut tiedot rahoitusmarkkinoilla toimiviin yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi. Säännös olisi tarpeen, koska väärinkäytösrekistereitä koskeva tietojen käsittelyoikeus ja niitä koskeva tietojen vaihto ulotettaisiin tällä esityksellä koskemaan myös sijoituspalvelu yrityksiä nyt ehdotettavaa luvun uutta 3 a §:ää vastavasti.

3 a §. *Väärinkäyttöihin liittyvien henkilötietojen käsittely.* Pykälä olisi uusi. Väärinkäytösrekistereiden ylläpitämisen mahdollisuus ehdotetaan laajettavaksi koskemaan yleisesti kaikkia sijoituspalvelu yrityksiä. Rekisterin käyttäminen ei olisi pakollista. Säännös on tarpeen sijoituspalvelu yrityksiin ja muihin rahoitusmarkkinatoimijoihin kohdistuvien väärinkäytösten ja rikollisuuden ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi. Ehdotettavan säännöksen mukaan sijoituspalvelu yritykseen sovellettaisiin, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ssä säädetään väärinkäyttöihin liittyvien henkilötietojen käsittelystä. Säännös olisi tarpeen, koska EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 10 artiklan mukaan rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamist toimiin liittyvien henkilötietojen käsittely tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan perusteella suoritetaan vain viranomaisen valvonnassa tai silloin, kun se sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suoja-toimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi.

Väärinkäytösrekisterit, joita nykyisin kutsutaan niin sanotuiksi asiakashäiriörekistereiksi, perustuvat tietosuojalautakunnan päätöksiin (ks. erityisesti Tietosuojalautakunta, 2/4.2.2004 diaarinumero 8/932/2003 ja Helsingin hallinto-oikeus 15.12.2004 04/1066/2, 01641/04/5310). Rekistereiden tarkoituksena on ollut estää päätöksen hakijoihin, kuten luottolaitoksiin ja sijoituspalvelu yrityksiin, kohdistuvia väärinkäytöksiä sekä edistää tekijöiden kiinnijäämisriskiä.

EU:n yleistä tietosuoja-asetusta sovelletaan toukokuusta 2018 alkaen, jonka jälkeen tietosuojalautakunnan lupaan perustuva henkilötietojen käsittely ei ole enää mahdollista, vaan kaikkeen henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta. Tästä seuraa, että asiasta on annettava kansallista täydentävää sääntelyä asetuksen edellyttämien erityisten suoja-toimien osalta sekä sääntelyn tarkkarajaisuusvaatimuksen osalta, jotta henkilötietojen käsittely voidaan jatkaa. Sinällään itse henkilötietojen käsittelemisen oikeusperusta seuraa EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan d alakohdasta, mutta koska väärinkäytösrekisterien yhteydessä on voitava käsitellä asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuja rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyviä henkilötietoja, on tästä tarpeen säätää erikseen kansallisesti, jotta rekisteröityjen oikeussuojasta voidaan varmistua riittävän täsmällisesti ja tarkkarajaisesti. Tietojen käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän oikeutetun edun toteuttamiseksi eli siihen kohdistuvien väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi, eikä tämä tarve tietojen käsittelylle muutu asetuksen voimaantullessa. Niin ikään EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen resitaaleissa todetaan välttämättömän henkilötietojen käsittelyn petosten estämistarkoituksissa olevan asianomaisen rekisterinpitäjän oikeutetun edun mukaista. Pykälässä väärinkäytösrekisterille asetettavat edellytykset vastaisivat pääosin tietosuojalautakunnan päätöksissä asetettuja edellytyksiä.

Pykälän 1 momentista ilmenee rekisterin käyttötarkoitussidonnaisuus. Momentin mukaan sijoituspalvelu yritys voisi käsitellä henkilötietoja niihin kohdistuvista tai epäillyistä rikoksista ja rikkomuksista ja tallentaa niitä väärinkäytösrekisteriin. Rekisteriin, rekisterinpitäjään ja rekisteröityyn sovellettaisiin EU:n yleistä tietosuoja-asetusta ja henkilötietojen suojaan liittyvää kansallista lainsäädäntöä, kuten uutta tietosuojalakia, joka tätä esitystä annettaessa on eduskunnan käsiteltävänä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä tiedoista, joita tietojen käsittelemisen yhteydessä väärinkäytösrekisteriin voitaisiin tallentaa. Säännöksen sisältämä luettelo sallituista tiedoista olisi tyhjentävä.

Pykälän 3 momentin mukaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 10 artiklan edellyttämällä tavalla tietojen käsittelyn edellytyksenä olisi momentista ilmenevät oikeusturvan takeet. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin erityisestä määräajasta tietojen poistamiselle ja 5 momentissa absoluuttisesta takarajasta tietojen poistamiselle.

Pykälän 6 momentin mukaan sijoituspalveluyrityksellä olisi nimenomainen velvollisuus ilmoittaa rekisteröidylle häntä koskevien henkilötietojen käsittelystä sekä siitä, jos rekisterimerkintää olisi käytetty päätöksessä, joka olisi kielteinen rekisteröidyn kannalta.

1.5 Maksulaitoslaki

38 §. Tietojen luovuttaminen. Pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi. Lisäksi pykälää ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimuksia. Pykälän 1 ja 2 momenttiin tehtäisiin lakitekniset muutokset korvaamalla viittaus kumottavaan tietosuojalakiin viittauksella yleiseen tietosuoja-asetukseen. Pykälään ehdotettavaan myös lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan maksulaitoksella olisi salassapitosääntelyn estämättä oikeus luovuttaa välttämättömiä tietoja niin sanotuista väärinkäytösrekistereistä säännöksessä yksilöidyille vastaanottajille näihin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi.

39 a §. Väärinkäyttöksiin liittyvien henkilötietojen käsittely. Ehdotettavan säännöksen mukaan maksulaitokseen sovellettaisiin, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ssä säädetään väärinkäyttöksiin liittyvien henkilötietojen käsittelystä. Pykälä olisi uusi. Väärinkäytösrekistereiden ylläpitämisen mahdollisuus ehdotetaan laajettavaksi koskemaan yleisesti kaikkia maksulaitoksia. Rekisterin käyttäminen ei olisi pakollista. Säännös on tarpeen maksulaitoksiin ja muihin rahoitusmarkkinatoimijoihin kohdistuvien väärinkäytösten ja rikollisuuden ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi. Säännös olisi myös tarpeen, koska EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 10 artiklan mukaan rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvien henkilötietojen käsittely tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan perusteella suoritetaan vain viranomaisen valvonnassa tai silloin, kun se sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojaustoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi.

Väärinkäytösrekisterit, joita nykyisin kutsutaan niin sanotuiksi asiakashäiriörekistereiksi, perustuvat tietosuojalautakunnan päätöksiin (ks. erityisesti Tietosuojalautakunta, 2/4.2.2004 diaarinumero 8/932/2003 ja Helsingin hallinto-oikeus 15.12.2004 04/1066/2, 01641/04/5310). Rekistereiden tarkoituksena on ollut estää päätöksen hakijoihin, kuten luottolaitoksiin ja maksulaitoksiin, kohdistuvia väärinkäytöksiä sekä edistää tekijöiden kiinnijäämisriskiä. Nykyisin voimassa oleva lupa ei ole käsittänyt maksulaitoksia hakijoina.

EU:n yleistä tietosuoja-asetusta sovelletaan toukokuusta 2018 alkaen, jonka jälkeen tietosuojalautakunnan lupaan perustuva henkilötietojen käsittely ei ole enää mahdollista, vaan kaikkeen henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta. Tästä seuraa, että asiasta on annettava kansallista täydentävää sääntelyä asetuksen edellyttämien erityisten suoja-toimien osalta sekä sääntelyn tarkkarajaisuusvaatimuksen osalta, jotta henkilötietojen käsittelyä voidaan jatkaa. Sinällään itse henkilötietojen käsittelemisen oikeusperusta seuraa EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan d alakohdasta, mutta koska väärinkäytösrekistereiden yhteydessä on voitava käsitellä asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuja rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyviä henkilötietoja, on tästä tarpeen säätää erikseen kansallisesti, jotta rekis-

teröityjen oikeussuojasta voidaan varmistua riittävän täsmällisesti ja tarkkarajaisesti. Tietojen käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän oikeutetun edun toteuttamiseksi eli siihen kohdistuvien väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi, eikä tämä tarve tietojen käsittelylle muutu asetuksen voimaantullessa. Niin ikään EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen resitaaleissa todetaan välttämättömän henkilötietojen käsittelyn petosten estämistarkoituksissa olevan asianomaisen rekisterinpitäjän oikeutetun edun mukaista. Pykälässä väärinkäytösrekisterille asetettavat edellytykset vastaisivat pääosin tietosuojalautakunnan päätöksissä asetettuja edellytyksiä.

Pykälän 1 momentista ilmenee rekisterin käyttötarkoitussidonnaisuus. Momentin mukaan maksulaitos voisi käsitellä henkilötietoja niihin kohdistuvista tai epäilyistä rikoksista ja rikkomuksista ja tallentaa niitä väärinkäytösrekisteriin. Rekisteriin, rekisterinpitäjään ja rekisteröityyn sovellettaisiin EU:n yleistä tietosuoja-asetusta ja henkilötietojen suojaan liittyvää kansallista lainsäädäntöä, kuten uutta tietosuojalakia, joka tätä esitystä annettaessa on eduskunnan käsiteltävänä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä tiedoista, joita tietojen käsittelemisen yhteydessä väärinkäytösrekisteriin voitaisiin tallentaa. Säännöksen sisältämä luettelo sallituista tiedoista olisi tyhjentävä.

Pykälän 3 momentin mukaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 10 artiklan edellyttämällä tavalla tietojen käsittelyn edellytyksenä olisi momentista ilmenevät oikeusturvan takeet. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin erityisestä määräajasta tietojen poistamiselle ja 5 momentissa absoluuttisesta takarajasta tietojen poistamiselle.

Pykälän 6 momentin mukaan maksulaitoksella olisi nimenomainen velvollisuus ilmoittaa rekisteröidylle häntä koskevien henkilötietojen käsittelystä sekä siitä, jos rekisterimerkintää olisi käytetty päätöksessä, joka olisi kielteinen rekisteröidyn kannalta.

1.6 Laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä

3 luku Säännellyn markkinan toiminnan järjestäminen

3 §. Rikkomuksista ilmoittaminen. Pykälän 1 ja 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi uuden tietosuojalainsäädännön edellyttämät muutokset. Pykälän *1 momentin* mukaan ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Sen lisäksi ilmoittamismenettelyn tulisi sisältää ohjeet muista vaatimuksista, joilla laajettaisiin rekisterinpitäjän velvollisuuksia. Pykälän *3 momenttia* muutettaisiin niin ikään vastaamaan uutta tietosuojalakia. Tietosuojalain 34 §:ssä säädetään rajoituksista rekisteröidyn oikeuteen saada pääsy häntä koskeviin tietoihin, jonka mukaan rekisteröidyllä ei ole oikeutta saada pääsyä tietoihin, jos se saattaisi haitata rikosten ehkäisemistä tai selvittämistä. Nyt ehdotettavassa pykälässä tarkoitettua tietojen käsittelyssä on kyse rikkomusten ehkäisemisestä tai selvittämisestä, minkä vuoksi on tarpeen erikseen säätää poikkeuksesta tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa tarkoitettuihin oikeuksiin.

1.7 Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista

7 luku Toiminnan järjestäminen

11 §. Salassapitovelvollisuus. Pykälän 3 momentin johtolause ehdotetaan muutettavaksi tietosuojalainsäädännön edellyttämiä muutoksia vastaavasti. Pykälässä tarkoitettut tiedot, silloin kun ne koskevat luonnollista henkilöä, ovat henkilötietoja. Tällöin tietojen käsittelyyn sovelle-

taan aina ensisijaisesti yleistä tietosuoja-asetusta, ja sen ohella uutta tietosuojalakia. Säännös koskisi poikkeuksia salassapitovelvoitetta koskevaan pääsääntöön, kuten nykyisinkin. Edellä olevasta kuitenkin seuraa, että tietojen käsittelijän olisi aina ensisijaisesti varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja luovuttaminen olisi yleisen tietosuoja-asetuksen velvoitteiden mukaista. Pykälän 3 momentin johdantolauseen täsmentämisellä ottamalla siihen nimenomainen viittaus yleiseen tietosuoja-asetukseen korostettaisiin tietoja luovuttavan tahon velvollisuutta varmistaa yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisten edellytysten olemassaolo tietojen käsittelylle ja luovuttamiselle ennen tietojen luovuttamista. Muilta osin momentti vastaisi voimassa olevan pykälän 3 momenttia asiasisällöltään muuttumattomana lukuun ottamatta viittausta kumottavaan henkilötietolakiin, jonka sijasta viittaus koskisi yleisen tietosuoja-asetuksen asianomaisia artikloja. Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vastaava tietosuojalainsäädännön edellyttämä muutos.

21 luku **Finanssivalvontaa koskevat säännökset**

14 §. Henkilötietojen säilyttäminen ja siirtäminen. Voimassa olevan vastaavan säännöksen 1 momentti kumotaan tarpeettomana, jolloin pykälän nyt ehdotettavaa 1 momenttia tarkistettaisiin lisäämällä säännökseen vaatimukset henkilötietojen säilytysaikoja koskevista tarkemmista vaatimuksista sekä tietojen hävittämistä koskevista vaatimuksista. Säilyttämisaikaa koskeva vaatimus perustuu vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun direktiiviin 2014/65/EU. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi uuden tietosuojalainsäädännön edellyttämät muutokset poistamalla viittaukset kumottavaan henkilötietolakiin. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että Finanssivalvonta voi siirtää kolmanteen maahan tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saatuja tietoja ja tiedoista laadittuja analyyssejä tapauskohtaisesti, jos siirto on tarpeen vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin valvonnassa. Tiedot voidaan siirtää ainoastaan sillä edellytyksellä, että niitä ei siirretä edelleen ilman Finanssivalvonnan kirjallista lupaa. Voimassa olevaan lakiin nähden säännöksestä poistettaisiin viittaus henkilötietolakiin, minkä sisältämät normit ovat nykyisin yleisen tietosuoja-asetuksen V luvussa. Ehdotettu säännös perustuu yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 2 ja 3 kohtiin, sillä momentissa säädetään niistä tarkoituksista, joihin tietoja voidaan luovuttaa. Säännös on välttämätön direktiivin 2014/65/EU noudattamisen valvonnassa.

22 luku **Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen**

9 §. Rikkomuksista ilmoittaminen. Pykälän 1 ja 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi uuden tietosuojalainsäädännön edellyttämät muutokset. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin poistamalla viittaus kumottavaan henkilötietolakiin. Jatkossa ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Sen lisäksi ilmoittamismenettelyn tulisi sisältää ohjeet muista vaatimuksista, joilla laajettaisiin rekisterinpitäjän velvollisuuksia. Pykälän 3 momenttia muutettaisiin niin ikään vastaamaan uutta tietosuojalakia. Tietosuojalain 34 §:ssä säädetään rajoituksista rekisteröidyn oikeuteen saada pääsy häntä koskeviin tietoihin, jonka mukaan rekisteröidyllä ei ole oikeutta saada pääsyä tietoihin, jos se saattaisi haitata rikosten ehkäisemistä tai selvittämistä. Nyt ehdotettavassa pykälässä tarkoitettussa tietojen käsittelyssä on kyse rikkomusten ehkäisemisestä tai selvittämisestä, minkä vuoksi on tarpeen erikseen säätää poikkeuksesta tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa tarkoitettuihin oikeuksiin.

1.8 **Arvopaperimarkkinalaki**

12 luku **Markkinoiden väärinkäyttö**

3 §. Rikkomuksista ilmoittaminen. Pykälän 1 ja 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi uuden tietosuojalainsäädännön edellyttämät muutokset. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Sen lisäksi ilmoittamismenettelyn tulisi sisältää ohjeet muista vaatimuksista, joilla laajettaisiin rekisterinpitäjän velvollisuuksia. Pykälän 3 momenttia muutettaisiin niin ikään vastaamaan uutta tietosuojalakia. Tietosuojalain 34 §:ssä säädetään rajoituksista rekisteröidyn oikeuteen saada pääsy häntä koskeviin tietoihin, jonka mukaan rekisteröidyllä ei ole oikeutta saada pääsyä tietoihin, jos se saattaisi haitata rikosten ehkäisemistä tai selvittämistä. Nyt ehdotettavassa pykälässä tarkoitettussa tietojen käsittelyssä on kyse rikkomusten ehkäisemisestä tai selvittämisestä, minkä vuoksi on tarpeen erikseen säätää poikkeuksesta tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa tarkoitettuihin oikeuksiin.

1.9 Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta

2 luku Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli

22 §. Rikkomuksista ilmoittaminen. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi uuden tietosuojalainsäädännön edellyttämät muutokset. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että jatkossa ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Sen lisäksi ilmoittamismenettelyn tulisi sisältää ohjeet muista vaatimuksista, joilla laajennettaisiin rekisterinpitäjän velvollisuuksia. Pykälän 2 momentti säilyisi muuttumattomana. Pykälän 3 momenttia muutettaisiin niin ikään vastaamaan uutta tietosuojalakia. Tietosuojalain 34 §:ssä säädetään rajoituksista rekisteröidyn oikeuteen saada pääsy häntä koskeviin tietoihin, jonka mukaan rekisteröidyllä ei ole oikeutta saada pääsyä tietoihin, jos se saattaisi haitata rikosten ehkäisemistä tai selvittämistä. Nyt ehdotettavassa pykälässä tarkoitettussa tietojen käsittelyssä on kyse rikkomusten ehkäisemisestä tai selvittämisestä, minkä vuoksi on tarpeen erikseen säätää poikkeuksesta tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa tarkoitettuihin oikeuksiin.

1.10 Sijoitusrahastolaki

21 luku Salassapito- ja vahingonkorvausvelvollisuus sekä sijoittajan tunnistaminen

133 a §. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi tietosuojalainsäädännön edellyttämät muutokset. Pykälässä tarkoitettut tiedot, silloin kun ne koskevat luonnollista henkilöä, ovat henkilötietoja. Tällöin tietojen käsittelyyn sovelletaan aina ensisijaisesti yleistä tietosuoja-asetusta, ja sen ohella uutta tietosuojalakia. Säännös koskisi poikkeuksia salassapitovelvoitetta koskevaan pääsääntöön, kuten nykyisinkin. Edellä olevasta kuitenkin seuraa, että tietojen käsittelijän olisi aina ensisijaisesti varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja luovuttaminen olisi yleisen tietosuoja-asetuksen velvoitteiden mukaista. Pykälän 1 momentin johdantolauseen täsmentämisellä ottamalla siihen nimenomainen viittaus yleiseen tietosuoja-asetukseen korostettaisiin tietoja luovuttavan tahon velvollisuutta varmistaa yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisten edellytysten olemassaolo tietojen käsittelylle ja luovuttamiselle ennen tietojen luovuttamista. Muilta osin momentti vastaisi voimassa olevan lain 1 momenttia asiasisällöltään muuttumattomana lukuun ottamatta viittausta kumottavaan henkilötietolakiin, jonka sijasta viittaus koskisi yleisen tietosuoja-asetuksen asianomaisia artikloja. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vastaava tietosuojalainsäädännön edellyttämä lainsäädäntöviittauksen muutos.

22 luku **Seuraamukset ja rikkomuksista ilmoittaminen**

150 §. Pykälän 1 ja 3 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi uuden tietosuojalainsäädännön edellyttämät muutokset. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin korvaamalla momentin nykyisin sisältämä viittaus henkilötietolakiin viittauksella uuteen tietosuojalakiin. Momentin mukaan henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuojalain 6 §:n 2 momenttia, jossa säädetään rekisteröidyn oikeuksien suojaamiseksi edellyttävistä riittävistä suojatoimenpiteistä. Sen lisäksi ilmoittamismenettelyn tulisi sisältää ohjeet muista vaatimuksista, joilla laajettaisiin rekisterinpitäjän velvollisuuksia. Pykälän 3 momenttia muutettaisiin niin ikään vastaamaan uutta tietosuojalakia. Tietosuojalain 34 §:ssä säädetään rajoituksista rekisteröidyn oikeuteen saada pääsy häntä koskeviin tietoihin, jonka mukaan rekisteröidyllä ei ole oikeutta saada pääsyä tietoihin, jos se saattaisi haitata rikosten ehkäisemistä tai selvittämistä. Nyt ehdotettavassa pykälässä tarkoitettussa tietojen käsittelyssä on kyse rikkomusten ehkäisemisestä tai selvittämisestä, minkä vuoksi on tarpeen erikseen säätää poikkeuksesta tietosuoja-asetuksen 15 artiklassa tarkoitettuihin oikeuksiin.

1.11 Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista

4 §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska pykälässä tarkoitettut sitoumukset on EU:n vakavaraisuusasetuksessa (EU) No 575/2013 määritelty aiempaa laajemmin eivätkä kaikilta osin enää rinnastu osakeyhtiölaissa tarkoitettuihin pääomalainoihin.

5 §. Pykälän 3 momenttia tarkennettaisiin siten, että siinä korostettaisiin Finanssivalvonnan oikeutta vastustaa absorptiosulautumista, jos sulautuminen todennäköisesti vaarantaa vastaanottavan luottolaitoksen toimilupaedellytysten säilymisen. Käytännössä YVM-asetuksen myötä Euroopan keskuspankki antaa momentissa tarkoitetun ilmoituksen. Kuten nykyäänkin, Finanssivalvonnalla olisi ilmoitettava vastustuksestaan kuukauden kuluessa velkojien kuulutukselle asetetusta määräpäivästä. Sellaisissa harvinaisissa tapauksissa, joissa velkojien kuulutuksen hakemista ei jostakin syystä ole tarpeen tehdä ja jossa ei siten ole velkojille asetettua määräpäivää eikä siten myöskään määräpäivää Finanssivalvonnan ilmoitukselle, Finanssivalvonnan oikeus vastustaa sulautumista tulee silti mahdollistaa ennen sulautumisen rekisteröintiä. Lisäksi pykälän osakeyhtiölain viittauksiin tehtäisiin luottavuutta parantavia selvennyksiä sekä Rahoitustarkastus korvattaisiin Finanssivalvonnalla.

5 a §. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Voimassa olevan osakeyhtiölain 624/2006 säätämisen yhteydessä liikepankkilakia on tarkastettu esimerkiksi 5 a §:n viittausten osalta eikä liikepankkilain ja osakeyhtiölain yhteensopivuutta ole tarkemmin arvioitu. 5 a § on aikoinaan säädetty ehkäisemään tilanteita, joissa on kiusantekotarkoituksessa pyritty vaikeuttamaan pankin toiminnan uudelleenjärjestelyä erityisesti tilanteessa, jossa sulautuvan luottolaitoksen lakisääteiset toimintaedellytykset ovat merkittävästi heikentyneet. Pykälässä on edellytetty Finanssivalvonnan lausuvan sulautumisen vaikutuksista velkojan asemaan ja lain perusteluissa on edellytetty, että Finanssivalvonta kuulee sekä sulautuvaa yhtiötä että velkojaa ennen lausunnon antamista. Osakeyhtiölain 16 luvun 15 §:n 2 momentin mukaan yhtiö voi kuitenkin osoittaa rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa määräpäivästä panneensa vireille kanteen sen vahvistamiseksi, että velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan estääkseen sulautumisen raukeamisen. Näin sekä luottolaitoksen että velkojan asema on turvattu. Osakeyhtiölain säännös merkitsee myös sitä, että jotta liikepankkilain 5 a §:llä olisi mitään

merkitystä, Finanssivalvonnan tulisi ehtiä kuulla luottolaitosta ja velkojaa samassa kuukauden määräajassa. Käytännössä tämä on mahdotonta.

5 b §. Pykälän 1 ja 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi lakiteknisia tarkennuksia. Pykälän 1 momentista ehdotetaan kumottavaksi viittauksen lain 4 ja 5 a §:ään, jotka ehdotetaan tällä esityksellä kumottaviksi. Pykälän 2 momentissa täsmennettäisiin erityisesti, että Finanssivalvonta voi vastustaa rekisteriviranomaisen antamaa sulautumista koskevaa täytäntöönpanolupaa, ei itse sulautumista. Lain 5 §:n 3 ja 4 momenttia, jossa säädetään absorptiosulautumisen vastustamisesta, ei nimittäin sovelleta rajat ylittävissä sulautumisissa. Pykälän 3 momentti vastaisi voimassa olevaa lakia.

9 §. Pykälän 1 momentista ehdotetaan kumottavaksi viittauksen lain 4 ja 5 a §:ään, jotka ehdotetaan tällä esityksellä kumottaviksi.

13 §. Pykälän 1 momentin 2 lause ehdotetaan kumottavaksi, koska lain 4 § ehdotetaan tällä esityksellä kumottavaksi.

1.12 Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta

5 luku Valvontaviranomaisten tehtävät

31 §. *Finanssivalvonnan tehtävät.* Pykälän 1 momentin 2 kohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaisi paremmin suhteellisuusperiaatetta sekä finanssikonglomeraattidirektiivin (2002/87/EY) muutosdirektiivin 2011/89/EU 2 artiklan 8 kohdan b alakohtaa. Muutosdirektiivin mukaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymistä tehtävä arvio on yhtenäistettävä luottolaitosdirektiivin tarkoittaman valvojan arvion kanssa. Finanssikonglomeraattidirektiivi ei muutenkaan edellytä vuosittaista kirjallista arviota. Luottolaitoslain 11 luvun 2 §:n mukaan arvio on tehtävä säännöllisesti ja muun muassa arviointitiheydessä on otettava huomioon luottolaitoksen toiminnan laatu, laajuus ja monimuotoisuus. Aikaisemmin tämä arvio tuli laatia vuosittain mutta voimassa olevan lain mukaisesti Finanssivalvonta voi käyttää suhteellisuusperiaatteen mukaista harkintaa vähemmän merkittävien valvottavien kohdalla. Esitetyllä muutoksella mahdollistettaisiin siten myös pankkitoimintapainotteisten rahoitus- ja vakuutusryhmittymien kohdalla Finanssivalvonnan harkinta arvion laatimistiheydestä ja laajuudesta. Arvio tulisi tehdä säännöllisesti, käytännössä kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein.

1.13 Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta

1 luku Yleiset säännökset

6 §. *Lain tavoitteet ja yleiset soveltamisperiaatteet.* Pykälän 1 ja 2 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi vastaamaan kriisinratkaisudirektiivin sanamuotoa. Nykymuodossaan momentissa luetellut kriisinratkaisun yleiset tavoitteet eivät täysin vastaa kriisinratkaisudirektiivin 2014/59/EU 31 artiklan 2 kohdan mukaisia tavoitteita. Tavoitteita käytetään kriisinratkaisuedellytysten arvioinnissa, joten Rahoitusvakausviraston työn kannalta on tärkeää, että tavoitteista on säädetty mahdollisimman yhdenmukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa. Kuitenkin myös varallisuusarvojen säilyttäminen ja kriisinratkaisun kustannusten minimointi ovat myös kriisinratkaisudirektiivin 31 artiklan nojalla olennaisia tavoitteita, joten säännös ehdotetaan siirrettäväksi pykälän 2 momenttiin.

6 luku Osakkeiden, osuuksien ja eräiden muiden tase-erien arvon alentaminen ja muuntaminen sekä osakkeiden ja osuuksien mitätöiminen

1 §. *Velvollisuus alentaa omaan pääomaan luettavien erien nimellisarvoa sekä alentaa ja muuntaa eräitä muita tase-eriä.* Pykälän 9 momentti ehdotetaan muutettavaksi ensinnäkin siten, että siinä ei määriteltäisi Rahoitusvakausviraston kriisinratkaisuvaltuuksien käytön järjestystä, vaan Rahoitus-vakausvirasto voisi tehdä päätökset tilanteen vaatimassa asianmukaisessa järjestyksessä. Yritysmuodon muuttaminen saattaa olla tarkoituksenmukaisinta suorittaa vasta sen jälkeen, kun sulautuminen tai muu järjestely on ensin toteutettu. Toiseksi pykälän 9 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että Rahoitusvakausvirasto voisi muuttaa myös talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (599/2010) mukaisen osuuskuntamuotoisen keskusyhteisön osakeyhtiöksi. Muutoksen tarkoituksena olisi mahdollistaa yhteenliittymään kohdistettavien kriisinratkaisutoimenpiteiden tehokas toteuttaminen, sillä lain nyky muodossa keskusyhteisön yhtiömuodon muuttaminen vaatisi ensin sen toimiluvan peruuttamista. Samalla pykälän 9 momenttiin olisi lisättävä säännös siitä, että yhteenliittymän keskusyhteisön toimilupa raukeaa samalla kun sen yritysmuoto muutetaan osakeyhtiöksi, koska osakeyhtiö ei voi toimia yhteenliittymän keskusyhteisönä ja Finanssivalvonnan erillinen päätös toimiluvan peruuttamisesta ei ole tässä yhteydessä tarpeellinen ja voisi viivästyttää kriisinratkaisumenettelyä.

7 luku **Kriisinratkaisuvälineitä koskevat yleiset periaatteet**

3 §. *Päätösten tekeminen, rekisteröinti ja oikeusvaikutukset.* Pykälän 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi ensinnäkin siten, että yritysmuodon muuttamista, sulautumista ja jakautumista, liiketoiminnan luovutusta sekä oman pääoman alentamista ja korottamista taikka osakkeiden ja osuuksien mitätöimistä ja antamista koskevaan päätökseen ei sovellettaisi, mitä osakeyhtiölaissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta ja todistuksesta. Ennen kuin laitos siirretään kriisinhallintoon ja siihen kohdistetaan kriisinratkaisu-toimenpiteitä, riippumattoman arvioijan on suoritettava laitoksesta kriisinratkaisulain 5 luvussa säädetty arvonmääritys. Arvioinnissa tehdään vastaava arvio omistajien ja velkojen kohtelusta kuin tilintarkastaja tekee osakeyhtiölain nojalla yritysmuodon muuttamisen, sulautumisen ja jakautumisen yhteydessä. Tilintarkastajan lausunto olisi siis päällekkäinen arvonmäärityksen kanssa ja sen vuoksi tarpeeton. Pykälän 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi lisäksi siten, että rekisteriviranomaisen (Patentti- ja rekisterihallitus) tulee rekisteröidä viraston päätös yhtiömuodon muuttamisesta ja liiketoiminnan luovutuksesta, mukaan lukien yhtiön sulautuminen ja jakautuminen, päätös oman pääoman alentamisesta ja osakkeiden ja osuuksien mitätöinnistä sekä päätös oman pääoman korottamisesta ja osakkeiden tai osuuksien antamisesta kiireellisenä niin pian kuin mahdollista. Rahoitusvakausviraston tekemät päätökset on rekisteröitävä kaupparekisteriin soveltuvien lakien mukaisesti samoin kuin yhtiön toimielimien tekemät päätökset. Kriisinratkaisutoimenpiteet tulisi kuitenkin kyetä toteuttamaan mahdollisimman nopeasti, ja luottamus sellaiseen laitokseen, joka on joutunut kriisinratkaisun kohteeksi, tulisi palauttaa mahdollisimman nopeasti. Päätösten rekisteröinnistä aiheutuva viive laitoksen uuden oikeudellisen muodon vahvistamisessa tai muussa päätöksessä saattaisi vaarantaa näitä päämääriä. Näin ollen päätösten rekisteröinnin tulisi tapahtua välittömästi ja niin pian kuin teknisesti on mahdollista. Kriisinratkaisun päämäärien turvaamiseksi tämän tulisi tarkoittaa mahdollisimman pian samana päivänä kuin päätökset on ilmoitettu rekisteröitäväksi. Esitetyn muutoksen onkin tarkoitus varmistaa sellainen menettely, joka Rahoitusvakausviraston ja Patentti- ja rekisterihallituksen yhteistyön myötä johtaa päätösten lähes reaaliaikaiseen rekisteröintiin.

Pykälän 4 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että velkojen ohella myöskään omistajilla ei olisi oikeutta vastustaa laitoksen rahoitusvälineiden, varojen tai velkojen luovutusta. Samalla omistajien ja velkojen lakiin perustuvat ja sopimukselliset lunastusoikeudet suljettaisiin nimenomaisesti pois kriisinratkaisumenettelyssä toteutettavassa rahoitusvälineiden, varojen ja velkojen luovutuksessa. Muutoksella saatettaisiin kansallinen lainsäädäntö yhteneväiseksi kriisinratkaisudirektiivin 2014/59/EU 63 artiklan 2 kohdan kanssa ja varmistettaisiin, ettei Ra-

hoitusvakausrastoon sovelleta kriisinratkaisuvälineiden ja -valtuuksien käyttämistä rajoittavia menettelyllisiä vaatimuksia. Kriisinratkaisuviranomaisen tulee voida käyttää valtuuksiaan riippumatta siitä, millaisia rajoituksia tai suostumusvaatimuksia rahoitusvälineiden, oikeuksien, varojen ja velkojen siirtoon voitaisiin muussa kuin kriisitilanteessa soveltaa.

8 luku **Velkojen arvon alentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi**

1 §. *Oikeus alentaa velkojen nimellisarvoa ja muuntaa velkoja omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi.* Pykälän 1 ja 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä kävisi kriisinratkaisudirektiivin 2014/59/EU 43 artiklan 2 kohdan b alakohtaa vastaavasti selvästi ilmi se, että velkojen nimellisarvon alentamistoimivalta kattaa myös omaisuudenhoito-yhtiöön siirretyt velat. Liikkeenluovutuksen yhteydessä siirrettävien velkojen muuntaminen vastaanottavan yhtiön omaksi pääomaksi tulisi olla mahdollista silloin, kun vastaanottavaa yhtiötä ei ole asetettu kriisihallintoon, mutta se on kuitenkin Rahoitusvakausraston määräysvallassa.

12 luku **Viraston toimivaltuudet**

1 §. *Toimivaltuudet.* Pykälän 5 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että Rahoitusvakausraston ei tarvitsisi ilmoittaa kriisinratkaisutoimivaltuuden käytöstä etukäteen laitoksen omistajalle tai velkojalle. Muutoksella saatettaisiin kansallinen lainsäädäntö yhteneväiseksi kriisinratkaisudirektiivin 2014/59/EU 63 artiklan 2 kohdan kanssa ja varmistettaisiin, ettei Rahoitusvakausrastoon sovelleta kriisinratkaisuvälineiden ja -valtuuksien käyttämistä rajoittavia menettelyllisiä vaatimuksia.

1.14 Laki rahoitusvakausranomaisesta

3 luku **Rahaston varat ja niiden sijoittaminen, kulut ja lainanotto**

8 §. *Lainanotto ja lainananto.* Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus eduskunnan suostumuksen myöntämiseen talousarvion käsittelyn yhteydessä poistettaisiin. Lainan ottaminen rahastolle edellyttää perustuslain 82 §:n mukaisesti eduskunnan suostumusta. Eduskunnan suostumuksen myöntäminen on kuitenkin epätarkoituksenmukaista rajata rahoitusvakausranomaisesta annetussa laissa nimenomaisesti talousarvion käsittelyn yhteydessä tehtävään päätökseen. Lainan ottamista koskevan valtuuden käsittely voi jossain tilanteissa olla tarkoituksenmukaisempaa erillisen hallituksen esittelyn käsittelyn yhteydessä.

5 luku **Talletussuoja**

8 §. *Korvattavat talletukset.* Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että Rahoitusvakausrasto voisi päättää korvata talletussuojarahaston varoista myös kolmannessa maassa olevassa sivuliikkeessä olevat talletukset. Talletussuojan kansainvälisen ulottuvuudesta ei ole tällä hetkellä säädetty talletussuojaa koskevassa laissa. Ainoa maininta asiasta löytyy aiemman, sittemmin kumotun luottolaitoslain muutoksen perusteluista, joissa on mahdollistettu talletussuojan ulottaminen myös ETA-valtioiden ulkopuolelle. Asiasta on syytä ottaa nimenomainen säännös lakiin. Talletussuojadirektiivi 2014/49/EU ei ota kantaa kolmansissa maissa olevien sivuliikkeiden talletussuojaan, ja jäsenvaltioiden käytäntö vaihtelee niiden osalta. Talletuspankilla pitää olla mahdollisuus harjoittaa liiketoimintaansa sellaisissa valtioissa, joissa se arvioi sen olevan tarkoituksenmukaista ja jota toimintaa varten sille voidaan myöntää toimilupa. Lähtökohdana voidaan pitää sitä, että sivuliikkeen talletukset kuuluvat Suomen talletussuojan piiriin. Kuitenkaan ei voida pitää perusteltuna, että talletussuojarahasto joutuisi aina, ilman Rahoitusvakausraston tekemää harkintaa, vastaamaan suomalaisen talletuspankin mi-

hin tahansa ETA-alueen ulkopuoliseen valtioon perustaman sivuliikkeen talletussuojasta. Sivuliikkeen valtion kieli, tietosuoja, it-järjestelmät, henkilöiden tunnistamismenetelmät ja maksunvälitystavat saattavat olla sellaisia, että Rahoitusvakausvirasto ei käytännössä pystyisi maksamaan käytössään olevilla menetelmillä ja välineillä korvauksia sivuliikkeen tallettajille. Lisäksi talletussuojakorvausten asettaminen sivuliikkeen tallettajien saataville 5 luvun 10 § 1 momentin mukaisessa määräajassa olisi todennäköisesti hyvin haasteellista. Talletuspankki voi myös haluta liittyä kolmannen maan talletussuojajärjestelmään taikka kolmannen maan lainsäädäntö voi velvoittaa sivuliikkeen jäsenyyttä paikallisessa talletussuojajärjestelmässä. Mikäli kolmannessa maassa sijaitseva sivuliike kuuluu Suomen talletussuojan piiriin, vaatii se joka tapauksessa tiivistä yhteistyötä Rahoitusvakausvirastolta ja kolmannen maan talletussuojaviranomaiselta sekä yhteistyösopimuksen tekemistä. Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) selvityksen mukaan kuudessa EU:n jäsenvaltiossa kolmannen maan sivuliikkeen talletukset kuuluvat automaattisesti kansallisen talletussuojan piiriin. Tästä syystä esitetään, että Rahoitusvakausvirastolla olisi mahdollisuus sulkea sivuliikkeen talletukset talletussuojan ulkopuolelle, jos se ei käytännössä pystyisi vastaamaan korvausten asianmukaisesta maksamisesta sivuliikkeen tallettajille. Näissä tilanteissa talletuspankki voisi kuitenkin perustaa sivuliikkeen ja järjestää sivuliikkeen talletussuojan muulla, sivuliikkeen valtion lain edellyttämällä tavalla. Näin ollen päättäessään muun kuin ETA-valtion sivuliikkeen talletusten kuulumisesta talletussuojan piiriin Rahoitusvakausviraston tulisi ottaa huomioon sekä talletuspankin ja sen sivuliikkeen tallettajien asema että viraston kyky käytännössä huolehtia talletussuojakorvausten maksamisesta sivuliikkeen tallettajille. Rahoitusvakausvirasto tekisi päätöksen kolmannen maan sivuliikkeen talletussuojan piiriin kuulumisesta talletuspankin hakemuksesta. Hakemus tulisi tehdä lähtökohtaisesti samalla kuin sivuliikkeelle haetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 6 luvun 2 §:n mukaista lupaa. Hakemus voitaisiin tehdä myös jo olemassa olevan sivuliikkeen osalta, jos sivuliike halutaan myöhemmin liittää talletussuojan piiriin. Lakimuutos ei vaikuttaisi lain voimaan tullessa lupahakemuksen jättäneiden tai talletussuojan piiriin jo kuuluneiden kolmannen maan sivuliikkeiden asemaan.

9 §. Maksuvelvollisuuden alkaminen. Pykälän 6 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös talletuspankin konkurssipesällä olisi velvollisuus toimittaa Rahoitusvakausvirastolle tiedot tallettajista ja heidän korvattavista talletuksistaan. Käytännössä talletuspankin konkurssitilanteessa nämä talletussuojakorvauksen maksamista varten tarvittavat tiedot pyydetäisiin konkurssipesältä, mutta lain nyky muodossa ei ole konkurssipesää mainittu.

10 §. Korvausten maksaminen. Pykälän 4 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että mahdollistettaisiin talletussuojakorvausten maksaminen sivuliikkeen valtion valuutassa myös siinä tapauksessa, että talletus on tehty kolmannen maan valuutassa. Talletussuojadirektiivin 2014/49/EU 6 artiklan 4 kohdan e alakohdan mukaan talletussuojakorvaus voidaan maksaa sen jäsenvaltion valuutassa, jossa tili sijaitsee. Nykylain nojalla esimerkiksi siinä tapauksessa, että suomalaisen talletuspankin Ruotsissa olevaan sivuliikkeeseen on tehty talletus dollareina, talletussuojakorvausta ei voitaisi maksaa kruunuina, kuten muille sivuliikkeen tallettajille, vaan korvaus pitäisi maksaa euroina tai dollareina. Korvausten maksaminen muussa kuin sivuliikkeen valtion valuutassa on epäkäytännöllistä ja voi aiheuttaa viivästyksen talletussuojakorvausten maksamiseen vieraassa valuutassa olevan tilin tallettajalle. Talletussuojakorvausten maksamisen sujuvuuden kannalta olisi tärkeää, että korvaus sivuliikkeen tallettajille voitaisiin maksaa aina sivuliikkeen valtion valuutassa riippumatta siitä, mikä on tilivaluutta.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jonka mukaan talletussuojakorvaus kohdistuisi ensisijaisesti talletusten pääomaan ja toissijaisesti talletukselle kertyneisiin korkoihin. Säännös olisi olennainen tilanteessa, jossa talletusten korvattava taso on talletussuojakorvausten enimmäismäärän tasolla.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti, jonka nojalla talletussuojakorvausten maksamiseen ei sovellettaisi korkolakia. Talletussuojakorvaus on luonteeltaan julkisoikeudellinen korvaus, joka suoritetaan talletussuojarahastosta. Kyse ei ole viivästyneestä velvoitteesta, vaan lainsäädännössä määritellyn korvauksen maksamisesta. Korvaukselle ei näin ollen ole perusteltua maksaa korkoa.

16 §. *Yhteistyö toisten valtioiden talletussuojarahastojen kanssa.* Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin viittaus Euroopan talousalueen (ETA) valtioihin. Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan Rahoitusvakausvirasto voisi tehdä yhteistyötä myös muiden kuin ETA-valtioiden talletussuojaviranomaisten kanssa, jos talletuspankilla on niiden alueella sivuliike. Ennen yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta sopimista Rahoitusvakausviraston tulee arvioida, ovatko valtion talletussuojaviranomaista sitovat tietoturvasäännökset ja tietoturvakäytännöt sellaiset, että tallettajien tietosuojat on turvattu.

20 §. *Automaattiset päätökset.* Lain 5 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jonka mukaan Rahoitusvakausvirasto voisi tehdä talletussuojakorvausten maksupäätökset automatisoidussa menettelyssä ja allekirjoittaa päätökset koneellisesti. Yleisen tietosuojasetuksen 22 artiklan mukaan rekisteröidyllä on oikeus olla joutumatta sellaisen päätöksen kohteeksi, joka perustuu pelkästään automaattiseen käsittelyyn, kuten profilointiin, ja jolla on häntä koskevia oikeusvaikutuksia tai joka vaikuttaa häneen vastaavalla tavalla merkittävästi. Edellä olevaa ei sovelleta, jos päätös on hyväksytty rekisterinpitäjään sovellettavassa unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa vahvistetaan myös asianmukaiset toimenpiteet rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien sekä oikeutettujen etujen suojaamiseksi. Rahoitusvakausviraston tulee maksaa talletussuojakorvaukset lakisääteisessä seitsemän työpäivän määräajassa mahdollisesti kymmenille tuhansille tallettajille. Tämä olisi valtava tietoaaineisto huomioon ottaen käytännössä mahdollista vain automaattisessa menettelyssä. Rahoitusvakausvirastossa kehitteillä olevalla tietokoneohjelmalla päätettäisiin täysin automaattisesti vain selvät ja riidattomat tapaukset. Rahoitusvakausvirasto tiedottaa päätöksestään korvata talletuspankin talletukset talletussuojarahastosta ja korvausprosessista tallettajille ennen automaattisen menettelyn aloittamista. Päätöksenteon pohjana käytettäisiin talletuspankissa määrämuodossa olevia tietoja tallettajan pankissa olevista talletuksista sekä tallettajan itse Rahoitusvakausvirastolle toimittamia yhteys- ja tilitietoja. Jokaiselle tallettajalle annettaisiin yksilöity, perusteltu päätös, josta käy ilmi päätöksenteon perusteena käytetyt tiedot ja sovelletut lait. Lähtötiedoiltaan tai oikeudelliselta tulkinnaltaan epäselvät tapaukset kuin myös harkintavaltaa sisältävät tapaukset siirrettäisiin manuaaliseen käsittelyyn. Rahoitusvakausvirasto voi korjata päätöksessä olevan asiavirheen omasta tai tallettajan aloitteesta. Tallettaja voi myös hakea muutosta Rahoitusvakausviraston päätökseen. Näin ollen automaattisessa käsittelyssä olisi huolehdittu asianmukaisista toimenpiteistä rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien sekä oikeutettujen etujen suojaamiseksi.

1.15 Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista

4 §. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan paremmin EU:n vakavaraisuusasetuksen säännöksiä. EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan 1 kohdan g alakohta sallii muiden ohella osuuspankeille ydinpääomainstrumenttien lunastamisen 29 artiklassa säädetyillä tarkemmilla edellytyksillä, jolloin ei-osakeyhtiömuotoisella laitoksella on joko mahdollisuus kieltäytyä kokonaan lunastuksesta tai sillä on oikeus rajoittaa lunastettavaa määrää taikka lykätä lunastusta. Voimassa oleva osuuskuntalaki edellyttäneen osuusmaksun palauttamista, kun jäsen eroaa osuuskunnasta. Edellä olevasta seuraa, että osuuskuntalainsäädännön ja EU:n vakavaraisuusasetuksen vaatimukset ovat eri sisältöisiä. Osuuspankkien sääntöihin voidaan ottaa mahdollisuus lykätä osuusmaksujen palautusta. Vakavaraisuusasetuksen mukaan instrumentteja koskevissa säännöksissä on annettava laitokselle mahdollisuus rajoittaa niiden lunas-

tamista. Tämän johdosta osuuspankeille on syytä antaa valtuus ottaa sääntöihinsä mahdollisuus rajoittaa osuismaksujen lunastusta.

Omien varojen vaatimuksista annetun komission delegoidun asetuksen (EU 241/2014) 10 ja 11 artiklassa on täydennetty vakavaraisuusasetuksen 29 artiklaa ja sen mukaan edellä kuvatuista asioista on säänneltävä joko osuuspankkien säännöissä, muissa liikkeeseenlaskuehdoissa tai kansallisessa lainsäädännössä. Lisäksi asetuksen 78 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaisella viranomaisella tulee lykkäystilanteessa olla oikeus vaatia laitosta rajoittamaan tällaisten instrumenttien lunastamista asianmukaisin perustein. Lisäksi komission delegoidun asetuksen 10 artiklan 3 kohdan mukaan vakavaraisuuden lisäksi olisi palautusta rajoitettaessa otettava huomioon maksuvalmiustilanne, jota ei ole suoraan mainittu luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 1 §:ssä. Edellä mainituin perustein lainkohtaa on tarpeen tarkistaa vastaamaan unionin lainsäädäntöä.

16 §. Pykälää ehdotetaan tarkistettavaksi lisäämällä luottolaitokselle liiketoiminnan luovutus-tilanteissa mahdollisuus rajoittaa osuuden palauttamista.

1.16 Säästöpankkilaki

41 b §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi *uusi 41 b pykälä*, jonka 1 momentin mukaan säästöpankilla ei olisi velvollisuutta lunastaa kantarahasto-osuutta säännöksestä ilmenevissä tilanteissa. EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan 1 kohdan g alakohta sallii ydinpääomainstrumenttien lunastamisen 29 artiklassa säädetyillä tarkemmilla edellytyksillä, jolloin ei-osakeyhtiömuotoisella laitoksella on joko mahdollisuus kieltäytyä kokonaan lunastuksesta tai sillä on oikeus rajoittaa lunastettavaa määrää taikka lykätä lunastusta. Säästöpankkien sääntöihin voidaan ottaa mahdollisuus lykätä palautusta. Vakavaraisuusasetuksen mukaan instrumentteja koskevissa säännöksissä on annettava laitokselle mahdollisuus rajoittaa niiden lunastamista. Säännös olisi luonteeltaan selventävä.

2 VOIMAANTULO

Lait ehdotetaan tulevan voimaan mahdollisimman pian.

3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS

Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisen yksityiselämä on turvattu. Yksityiselämän käsite voidaan ymmärtää henkilön yksityistä piiriä koskevaksi yleiskäsitteeksi. Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan luettuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaikaa henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa. Näiden seikkojen sääntelyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista (ks. esim. PeVL 31/2017 vp, s. 2, PeVL 25/2010 vp, s. 2, PeVL 27/2006 vp, s. 2 ja PeVL 14/2002 vp, s. 2).

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota myös siihen, että EU:n yleisessä tietosuojasetuksessa vahvistetaan säännöt luonnollisten henkilöiden suojelulle henkilötietojen käsittelyssä sekä säännöt, jotka koskevat henkilötietojen vapaata liikkuvuutta (ks. PeVL 49/2017 vp s. 2—3, PeVL 31/2017 vp, s. 3, PeVL 42/2016 vp, s. 7—8). Valiokunnan mukaan merkityksellistä on, että EU:n perusoikeuskirjan 8 artiklassa turvataan jokaisen oikeus henkilötietojensa suojaan (PeVL 31/2017 vp, s. 3). Valiokunta on kiinnittänyt huomiota myös siihen, että EU:n henkilötietojen käsittelyä koskevaa lainsäädäntöä sovellettaessa on otettava huomioon

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 artiklassa turvattu yksityiselämän suoja ja 8 artiklassa tarkoitettu henkilötietojen suoja ja että EU:n tuomioistuimen antamat tuomiot määrittävät näiltä osin yksityiselämän ja henkilötietojen suojan keskeistä sisältöä (ks. esim. PeVL 21/2017 vp, s. 3). Kansallista tietosuojalakehdotusta koskevassa lausunnossa PeVL 14/2018 vp on arvioitu tarvetta kansalliseen henkilötietojen käsittelyä koskevaan erityislainsäätöön. Lausunnossa perustuslakivaliokunta on tietosuoja-asetuksen soveltamisen alkamisen johdosta tarkistanut aiempaa kantaansa henkilötietojen suojan kannalta tärkeistä sääntelykohteista. (ks. PeVL 14/2018 vp). Henkilötietojen suoja tulee jatkossa turvata ensisijaisesti yleisen tietosuoja-asetuksen ja säädettävän kansallisen yleislainsäädännön nojalla. Lähtökohtaisesti riittävää on, että henkilötietojen suojaa ja käsittelyä koskeva sääntely on yhteensopivaa tietosuoja-asetuksen kanssa. Erityissääntelyn antamiseen on syytä suhtautua pidättyvästi. Esitykseen sisältyvät lakiehdotukset sisältävät erityissääntelyä jäljempänä kuvatulla tavalla, mitä pidetään välttämättömänä, sillä sääntelyn katsotaan myös turvaavan siten paremmin rekisteröityjen oikeuksien toteutumista.

Perustuslakivaliokunta on katsonut, ettei sen valtiosääntöisiin tehtäviin kuulu kansallisen täytäntöönpanosääntelyn arviointi EU:n aineellisen lainsäädännön kannalta (ks. esim. PeVL 49/2017 vp s. 3, PeVL 31/2017 vp, s. 4). Valiokunta on pitänyt kuitenkin tärkeänä, että siltä osin kuin EU:n lainsäädäntö edellyttää kansallista sääntelyä tai mahdollistaa sen, tätä kansallista liikkumavaraa käytettäessä otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset (ks. PeVL 25/2005 vp).

Valiokunta on lisäksi arvioinut erityisesti arkaluonteisten tietojen käsittelyn sallimisen koskevan yksityiselämään kuuluvan henkilötietojen suojan ydintä (PeVL 37/2013 vp, s. 2), minkä johdosta esimerkiksi tällaisia tietoja sisältävien rekisterien perustamista on arvioitava perusoikeuksien rajoitusedellytysten, erityisesti rajoitusten hyväksyttävyyden ja oikeasuhtaisuuden, kannalta (PeVL 49/2017 vp, s. 3, PeVL 29/2016 vp, s. 4—5 ja esimerkiksi PeVL 21/2012 vp, PeVL 47/2010 vp sekä PeVL 14/2009 vp).

Edellä olevan perusteella esitykseen sisältyvät säännökset 1., 4., 7. ja 10. lakiehdotuksessa, jotka koskevat salassapitoa ja salassa pidettävien tietojen luovuttamista ovat merkityksellisiä perustuslain 10 §:n 1 momentin turvaamien yksityiselämän suojan ja henkilötietojen suojan kannalta. Henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina on tällöin pidetty rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan luettuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säilytysaikaa henkilörekisterissä ja rekisteröidyn oikeusturvaa koskevia seikkoja (PeVL 46/2016 vp). Ehdotetulla sääntelyllä ei esitetä henkilötietojen suojaa kavennettavaksi tai perusoikeuksista muuten poikettavaksi aiemmasta voimassa olevasta sääntelystä. Lakiehdotuksiin sisältyviä säännöksiä ehdotetaan täsmennettäväksi lähinnä lakiteknisistä syistä poistamalla viittaukset kumottavaan henkilötietolakiin. Esityksessä esitetään eräitä yleistä tietosuoja-asetusta tarkentavia säännöksiä ja välttämättömiä poikkeuksia tietosuoja-asetuksen velvoitteista. Luottolaitoksia koskevasta salassapitovelvoitteesta säädetään luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 14 §:ssä. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi säännöksiä, jotka koskevat salassa pidettävien tietojen luovuttamista. Yleinen tietosuoja-asetus ei pääsääntöisesti sisällä tähän soveltuvia säännöksiä tietojen luovuttamisesta. Esimerkiksi luottolaitosten, kuten muidenkin säänneltyjen finanssimarkkinatoimijoiden käsittelemät tiedot koskevat luonnollista henkilöä, ne ovat samalla myös henkilötietoja. Tällöin asianomaisten tietojen käsittelyyn sovelletaan tietosuoja-asetusta. Henkilötietojen käsittelyssä tietosuoja-asetus on ensisijainen suhteessa kansalliseen lainsäädäntöön. Henkilötietojen käsittelylle on oltava joka tapauksessa tietosuoja-asetuksen mukainen oikeudellinen käsittelyperuste. Ehdotetuissa tietojen luovuttamista koskevissa säännöksissä säädettäisiin tältä osin ainoastaan poikkeuksesta kansalliseen salassapitosääntöön. Esimerkiksi luottolaitoksen olisi aina varmistettava, että henkilötietojen käsittely ja niitä koskevien tietojen luovu-

tus olisi tietosuoja-asetuksen mukaista. Kunkin säännöksen johdantolauseen sanamuodon muuttamisella korostettaisiin tietoja luovuttavan tahon velvollisuutta varmistaa tietosuoja-asetuksen mukaisten edellytysten olemassaolo ennen tietojen luovuttamista. Lisäksi ehdoteuissa säännöksissä tarkoitetuissa tietojenluovutustilanteissa voitaisiin luovuttaa ainoastaan tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi. Edellytys perustuu perustuslakivaliokunnan ratkaisukäytäntöön, jossa on katsottu, että sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus tietojen välttämättömyydestä jonkin tarkoituksen kannalta. Esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetyin perustein tarkennukset ja poikkeukset täyttävät tietosuoja-asetuksessa asetetut edellytykset asetuksen säännöksistä poikkeamiselle.

Esityksen lakiehdotukset 1., 4., 7. ja 10. sisältävät myös henkilötietojen luovuttamista koskevia säännöksiä. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään tarkemmin määritellyt niitä vaatimuksia, jotka tulisi ottaa huomioon, kun henkilötietojen käsittelystä säädetään erityislaila (PeVL 46/2016 vp). Henkilötietojen suojan kannalta oleellisia laissa säädettäviä seikkoja ovat rekisteröinnin tavoite, rekisteröitävien henkilötietojen sisältö, tietojen sallittu käyttötarkoitus, johon lukeutuu tavanomaisen tulkinnan mukaan näiden tietojen luovutettavuutta koskevat edellytykset sekä tietojen säilytysaika ja muut rekisteröidyn oikeusturvaa koskevat seikat. Sääntelyn on lain tasolla oltava kattavaa ja yksityiskohtaista. Esityksen sisältyvien säännösten mukaan esimerkiksi luottolaitoksilla olisi oikeus luovuttaa salassa pidettäviä tietoja laista ilmenevien perusteiden ollessa olemassa edellyttäen, että säännösten mukainen käyttötarkoitus olisi olemassa. Tämän lisäksi edellytetään, että tietojen luovuttaminen olisi välttämättöntä lainkohdassa mainitun tehtävän suorittamiseksi. Säännökset vastaavat sisällöltään pääosin voimassa ollutta lainsäädäntöä, kuitenkin siten tarkistettuna, että tarkkarajaisuuden vaatimusta on kasvatettu entisestään.

EU:n yleinen tietosuoja-asetus on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä. Asetuksen 10 artiklassa säädetään rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvien henkilötietojen käsittelystä. Artiklan mukaan rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvien henkilötietojen käsittely 6 artiklan 1 kohdan perusteella suoritetaan vain viranomaisen valvonnassa tai silloin, kun se sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi. Sijoituspalvelulakiin (4. lakiehdotus) ja maksulaitoslakiin (5. lakiehdotus) ehdotetaan säännöstä väärinkäytösrekisteristä siten, että mainitut lakiehdotukset sisältävät viittaus-säännökset luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ään, joka tätä esitystä annettaessa on eduskunnan käsiteltävänä hallituksen esityksen HE 52/2018 vp yhteydessä. Mainittu luottolaitostoiminnasta annetun lain säännös sisältäisi pääsäännön väärinkäytösrekistereiden ylläpitämistä koskevista edellytyksistä ja vaatimuksista.

Arkaluonteisten tietojen käsittelyn salliminen on yksityiselämään kuuluvan henkilötietojen suojan ydintä, minkä johdosta esimerkiksi tällaisia tietoja sisältävien rekisterien perustamista on arvioitava perusoikeuksien rajoitusedellytysten, erityisesti rajoitusten hyväksyttävyyden ja oikeasuhtaisuuden, kannalta (PeVL 29/2016 vp, PeVL 21/2012 vp, PeVL 47/2010 vp sekä PeVL 14/2009 vp). Merkitystä on annettu luovutettavien tietojen luonteelle arkaluonteisina esimerkiksi rikoksia koskevana tietoina, kun arvioidaan sääntelyn kattavuutta, täsmällisyyttä ja sisältöä (PeVL 38/2016 vp). Lakiesitysten mukaan sijoituspalvelulaitokset ja maksulaitokset voisivat pitää yllä niin kutsuttua väärinkäytösrekisteriä, sillä niihin sovellettaisiin luottolaitoksiin sovellettavaa säännöstä oikeudesta ylläpitää väärinkäytöksiin liittyvää rekisteriä. Luottolaitoksilla, rahoituslaitoksilla, sijoituspalveluyrityksillä ja maksulaitoksilla on perusteltu tarve ylläpitää rekistereitä väärinkäytöksistä, on tietosuoja-asetuksen tarkoittama oikeudellinen käsittelyperuste tietojen käsittelylle, sillä käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen turvaamiseksi, eivätkä henkilötietojen suojaan ulottuvat rekisteröidyn oikeudet syrjäytä näitä etuja. Lisäksi tietosuoja-asetuksen 10 artiklan edellyttämällä

tavalla mainituissa säännösehdoituksissa on täsmällisesti ja tarkkarajaisesti ehdotettu säädettäväksi suojatoimista rekisteröityjen oikeuksien suojaamiseksi.

Säännökset ovat tarpeen, koska asiasta on annettava kansallista täydentävää sääntelyä asetuksen edellyttämien erityisten suojatoimien osalta sekä sääntelyn tarkkarajaisuusvaatimuksen osalta, jotta henkilötietojen käsittelyä voidaan suorittaa väärinkäytösrekistereitä ylläpidettäessä. Sinällään itse henkilötietojen käsittelemisen oikeusperusta seuraa EU:n yleisen tietosuojasetuksen 6 artiklasta (1 kohdan e alakohdan mukainen tärkeä yleinen etu), mutta koska väärinkäytösrekisterien yhteydessä on voitava käsitellä asetuksen 10 artiklassa tarkoitettuja rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyviä henkilötietoja, on tästä tarpeen säätää erikseen kansallisesti. Niin ikään EU:n yleisen tietosuojasetuksen resitaaleissa todetaan välttämättömän henkilötietojen käsittelyn petosten estämistarkoituksissa olevan asianomaisen rekisterinpitäjän oikeutetun edun mukaista. Käsittelyn käyttötarkoituksidonnaisuuden täyttymisen osalta yleinen tietosuojasetus on kuitenkin ensisijainen. Käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän oikeutetun edun toteuttamiseksi eli siihen kohdistuvien väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi, eikä tämä tarve tietojen käsittelylle muutu asetuksen voimaantullessa. Kansallinen, esimerkiksi luottolaitoksia koskeva, salassapitosääntely voi kuitenkin olla ongelmallinen tulkittaessa tietosuojasetuksen mukaisen käsittelyperusteen olemassa oloa, tietojen luovuttamista ja käyttötarkoituksidonnaisuuden olemassa oloa suhteessa kansallisesti muuten velvoittavaan salassapitovelvoitteeseen. Oikeustilan selventämiseksi on näin ollen syytä myös säätää tietojen luovuttamisesta erikseen, vaikkei tarkoituksena olekaan säätää erillistä kansallista käsittelyperustetta henkilötietojen käsittelylle ja niiden luovuttamiselle.

Väärinkäytösrekistereiden osalta viittaussäännöksen nojalla sijoituspalveluyritysten ja maksulaitosten ylläpitämiin väärinkäytösrekistereiden sovellettaisiin luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin ehdotettua säännöstä, joka sisältää puolestaan rekisterin käyttötarkoituksidonnaisuuden vaatimuksen. Sijoituspalveluyritys tai maksulaitos voisi käsitellä henkilötietoja niihin kohdistuvista tai epäilyistä rikoksista ja rikkomuksista ja tallentaa niitä väärinkäytösrekisteriin. Rekisteriin, rekisterinpitäjään ja rekisteröityyn sovellettaisiin EU:n yleistä tietosuojasetusta ja henkilötietojen suojaan liittyvää kansallista lainsäädäntöä. Tällöin tulisi noudatettavaksi myös kvalifointi tiedoista, joita tietojen käsittelemisen yhteydessä väärinkäytösrekisteriin voitaisiin tallentaa. Säännöksen sisältämä luettelma sallituista tiedoista olisi tyhjentävä. Samoin tietojen käsittelyn edellytyksenä olisi säännöksestä ilmenevät oikeusturvan takeet. Lisäksi sovellettaisiin vaatimusta erityisestä määräajasta tietojen poistamiselle ja absoluuttisesta takarajasta tietojen poistamiselle. Rekisterinpitäjällä olisi myös nimenomainen velvollisuus ilmoittaa rekisteröidylle häntä koskevien henkilötietojen käsittelystä sekä siitä, jos rekisterimerkintää olisi käytetty päätöksessä, joka olisi kielteinen rekisteröidyn kannalta.

Rekisteriin sisältyy tietoja rekisteröidyn epäilyistä rikoksista, rikostuomioista tai rikkomuksista. Laissa säädettäisiin yllä kuvatulla tavalla rekisteröinnin tavoitteesta, rekisteriin merkittävistä tiedoista, niiden säilytysajoista sekä tietojen poistamisesta rekisteristä. Rekisteriin merkitseminen edellyttää, että epäilyistä teosta on ilmoitettu esitutkintaviranomaisille. Tietosuojasetuksessa säädetyn lisäksi rekisteröidyn oikeusturvan takaamiseksi laissa säädettäisiin rekisterinpitäjän ilmoitusvelvollisuudesta. Ehdotettua sääntelyä voidaan pitää perusoikeuksien kannalta hyväksyttävänä ja oikeasuhtaisena. Ehdotuksilla siirrettäisiin lain tasolla säänneltäväksi vakiintunut käytäntö, joka tähän asti on perustunut tietosuojalautakunnan myöntämään lupaan. Esityksessä ei säädetä uusista oikeuksista tietojen käsittelyyn lukuun ottamatta maksulaitoksille säädettävää mahdollisuutta ylläpitää väärinkäytösrekistereitä. Säännökset, jotka koskevat erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvien henkilötietojen käsittelyä, täytävät arvion mukaan tietosuojasetuksen 9 artiklan 2 kohdan mukaiset edellytykset.

Henkilötietojen suojan kannalta merkityksellisiä ovat myös esityksen 1. ja 3. sekä 6.—10. lakiehdotukset, joihin sisältyvät säännökset erityisestä rikkomuksista ilmoittamista koskevasta menettelystä. Esityksen 1. lakiehdotuksen 6 §:n 3 momentissa ehdotetaan rajattavaksi rekisteröidyn oikeutta saada pääsy rekisterin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäilyjen rikkomusten selvittämistä. Rikkomuksilla viitataan pykälän 1 momentin mukaisesti finanssi-markkinoita koskevien säännösten ja määräysten rikkomiseen. Ehdotetut säännökset vastaisivat pääosin aineelliselta sisällöltään voimassa olevaa lakia, ja niihin ehdotetaan tehtäväksi uuden tietosuojalainsäädännön edellyttämät välttämättömät tekniset tarkistukset. Vastaavaa säännöstä on lisäksi ehdotettu 3. lakiehdotuksen 71 a §:ään, 6. lakiehdotuksen 3 luvun 3 §:ään, 7. lakiehdotuksen 22 luvun 9 §:ään, 9. lakiehdotuksen 2 luvun 22 §:ään sekä 10. lakiehdotuksen 150 §:ään. Ehdotusten mukaan rekisteröidyllä ei tällöin olisi oikeutta saada pääsyä säännöksessä tarkoitettuihin tietoihin. Rekisteröidyn oikeutta on mahdollista rajoittaa tietosuoja-asetuksen 23 artiklassa säädettyin edellytyksin. Rajoittaminen on välttämätöntä väärinkäytösten paljastamiseksi ja estämiseksi, eikä se vaaranna rekisteröityjen oikeusturvaa ja perusoikeuksien ja -vapauksien toteutumista sen rajallisesta luonteestakin johtuen. Rekisteröidyn oikeuden rajoittaminen on tarpeen rikosten selvittämiseen liittyvän tärkeän yleisen edun vuoksi, ja jotta voidaan taata rikosten ja muiden rikkomusten ennalta estäminen, tutkinta ja paljastaminen. Rekisteröidyn oikeuden rajaaminen ei poistaisi rekisterinpitäjän velvollisuutta selvittää rekisteröidyn väitettä henkilötietojen paikkansapitävyydestä. Kansallisessa lainsäädännössä on rekisteröidyn oikeusturvan takaamiseksi säädetty muun muassa muutoksenhakuoikeudesta. Rajoitusta voidaan pitää myös suhteellisuusperiaatteen mukaisena, sillä se on välttämätön toimenpide yleisen edun mukaisen tavoitteen takaamiseksi. Säännökset ovat perusteltuja tietosuoja-asetuksessa mahdollistetun kansallisen liikkumavaran osalta, ja ehdotettujen säännösten voidaan tältä osin katsoa olevan perusoikeusvaatimusten mukaisia, mitä on perustuslakivaliokunnan käytännössä pidetty merkityksellisenä (PeVL 1/2018 vp ja PeVL 25/2005 v).

Esityksen 14. lakiehdotus sisältää säännöksen, joka koskee automaattista päätöksentekoa. Ehdotuksen mukaan Rahoitusvakausvirasto voisi talletussuojakorvausten maksatuksessa tehdä tietosuoja-asetuksen 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja automaattisia päätöksiä. Säännös olisi tietosuoja-asetuksen 22 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukainen kansallinen säännös, joilla poikettaisiin 22 artiklan 1 kohdan pääsäännöstä. Automaattisten päätösten sallimisen keskeisenä tavoitteena on toimeenpanon tehostaminen, miltä osin kansallisen liikkumavaran katsotaan olevan sallittua. Talletussuojamaksuille on asetettu varsin lyhyt määräaika, minkä johdosta manuaalinen käsittely asetetussa määräajassa olisi maksujen suuren lukumäärän vuoksi käytännössä mahdotonta. Tästä syystä ei myöskään ole päädytty säätämään rekisteröidyn oikeussuojakeinona oikeudesta vaatia, että käsittelyn suorittaisi luonnollinen henkilö automatisoidun päätöksenteon sijasta. Automaattisten päätösten sallimiselle voidaan katsoa olevan hyväksyttävät ja painavat perusteet, koska maksujen suorittaminen nopeasti ja oikea-aikaisesti on merkittävämpi tekijä kuvatussa tilanteessa. Rahoitusvakausviraston oikeus tehdä automaattisia päätöksiä on rajattu koskemaan vain talletussuojakorvauksia. Rekisteröidyn oikeuksia turvataan muun muassa hyvän hallinnon vaatimuksilla, jotka tulevat aina muutenkin sovellettaviksi sekä laista ilmenevällä muutoksenhakuoikeudella.

Perustuslain ja säätämisyjärjestyksen kannalta niin ikään keskeiset ehdotukset koskevat perustuslain 15 §:n 1 momentissa säädettyä omaisuuden suojaa ja 18 §:n 1 momentissa säädettyä elinkeinovapautta.

Luottolaitoksille asetetut lisäpääomavaatimukset merkitsevät sinällään puuttumista elinkeinovapaudensuojaan edellyttämällä määritellyiltä toimijoilta, kuten esimerkiksi luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä, muiden vaatimusten ohella erityisiä omia varoja, jotka taloudellisen rasitteen muodossa rajoittavat sääntelyn kohteen vapautta harjoittaa elinkeinoaan parhaaksi

katsomillaan taloudellisilla resursseilla. Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset ovat kuitenkin perusteltuja siitä syystä, että sääntelyn kohteena olevan liiketoiminnan ytimenä on pitää hallussaan toisille, usein yksityisille henkilöille, kuuluvaa varallisuutta. Tällaiset varat ovat tyypillisesti luottolaitoksen hallussa olevia tilivaroja, jotka oikeudelliselta muodoltaan ovat luottolaitoksen velkaa yleisöltä. Yleisön eli asiakkaiden suojan on katsottu olevan sellainen painava yhteiskunnallinen intressi, joka oikeuttaa kaventamaan perustuslain muuten takaaman elinkeinovapauden alaa säättämällä perusteltuja kavennuksia muuten suojattuihin oikeuksiin.

Esityksen 1. lakiehdotukseen sisältyy säännös, jonka mukaan luottolaitoksiin ei sovellettaisi osakeyhtiölain 13 luvun 7 §:n vähemmistöosinkoa koskevaa säännöstä. Vastaava ehdotus sisältyy myös 3. lakiehdotukseen. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten osakkeenomistajilla on mahdollisuus yhtiökokouksessa vaatia vähemmistöosingon maksamista edellyttäen, että pykälässä säädetyt ehdot muuten täyttyvät. Osinkona on tällöin jaettava vähintään puolet tilikauden voitosta, jos sitä vaativat osakkeenomistajat, joilla on vähintään yksi kymmenesosa kaikista osakkeista. Tällaisesta osakeyhtiölain mukaisesta oikeudesta voidaan kuitenkin määrätä toisin yhtiöjärjestyksessä. Säännös ei siis ole kokonaan pakottava. Oikeutta vähemmistöosinkoon voidaan rajoittaa vain kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella. Lakiehdotuksessa esitetään poikettavaksi tästä oikeudesta, eikä luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten osakkeenomistajilla olisi vastaavaa oikeutta jatkossa, mikä puolestaan merkitsisi rajoitusta perustuslaissa turvattuun omaisuuden suojaan nähden.

Riippumatta vähemmistöosingon vaatimista koskevan oikeuden osittaisesta tahdonvaltaisuudesta, merkitsisi laintasolla suojattuun oikeuteen puuttuminen myös puuttumista sopimusvapauteen ja varallisuus oikeudellisten sopimusten pysyvyyteen taannehtivasti. Taannehtivien oikeusvaikutuksien säätäminen yksityisten välisten sopimusten pysyvyydestä sekä muu puuttuminen niihin on ollut lähtökohtaisesti kiellettyä, vaikkakaan perustuslakivaliokunnan käytäntö ei tältä osin ole ollut täysin ehdotonta (PeVL 42/2006 vp, s. 4, PeVL 63/2002 vp, s. 2, PeVL 37/1998 vp, s. 2, PeVL 34/1998 vp, s. 2, PeVL 33/1998 vp, s. 2). Valiokunnan käytännössä lainsäädännön pysyvyyden on katsottu kuuluvan perusteltujen odotusten suojaan niin, että oikeuksia tai velvollisuuksia ei voida säännellä tavalla, joka kohtuuttomasti heikentäisi sopimusosapuolten oikeusasemaa (PeVL 42/2006 vp, s. 4, PeVL 21/2004 vp, s. 3). Kuitenkin on myös niin, että kaikissa tilanteissa asianosaiset eivät voine odottaa, että lainsäädäntö säilyisi kaikissa olosuhteissa absoluuttisesti muuttumattomana (PeVL 22/2013 vp, s. 4/II). Jos taannehtivaa sääntelyä poikkeuksellisesti joudutaan esittämään, arvioidaan omaisuudensuojaan puuttuvaa sääntelyä sen tarkoituksen hyväksyttävyyden ja sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta (PeVL 31/2006 vp, s. 4, PeVL 56/2005 vp, s. 2).

Vähemmistöosingon vaatimista koskevan oikeuden rajaaminen perustuu EU:n vakavaraisuusasetuksen säännöksiin luottolaitosten ydinpääomalle asetetuista vaatimuksista. EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan 1 kohdan h alakohdassa säädetään ydinpääomainstrumenttien voitonjakoon liittyvistä edellytyksistä. Mainitun artiklan h alakohdan v ala-alakohdan mukaan ydinpääomainstrumenttikelpoisuuden edellytyksenä on, että instrumentteja koskevissa ehdoissa laitosta ei velvoiteta jakamaan voittoa instrumenttien haltijoille eikä laitos ole siihen muutenkaan velvoitettu. Mainittu asetus on jäsenvaltioita suoraan velvoittavaa oikeutta, eikä siitä ole mahdollista poiketa. Ehdotettu säännös on tarpeen myös sen vuoksi, jotta luottolaitosten osakkeiden ydinpääomakelpoisuus voidaan turvata. Tämä on myös tallettajien ja laitosten muiden velkojien etu punnittaessa toteuttamisvaihtoehtoja sääntelylle. Vähemmistöosingon vaatimismahdollisuus saattaisi estää pääomainstrumenttien lukemisen ydinpääomaan, joten ydinpääomainstrumenttien haltijoilta on syytä kansallisessa lainsäädännössä sulkea pois vähemmistöosingon vaatimismahdollisuus, mitä myös EU:n vakavaraisuusasetus edellyttäisi.

HE 100/2018 vp

Perustuslakivaliokunta on aiemmin luottolaitostoiminnan sääntelyä arvioidessaan todennut perustuslain mukaisista oikeuksista poikkeamisen olevan välttämätöntä luottolaitostoiminnalle ominaisen yleisövarojen laajamittaisen vastaanottamisen vuoksi ja katsonut perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävien, ennen muuta rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamista tarkoittavien ja siten myös asiakkaiden suojaan liittyvien perusteiden puoltavan sääntelyä, jolla puututaan perustuslaissa suojattuihin oikeuksiin (PeVL 24/2002 vp ja PeVL 16/2003 vp). Kun otetaan huomioon, että vähemmistöosingon vaatimista koskevan oikeuden rajoittaminen on seurausta pakottavasta unionin sääntelystä, ja että puuttumista mainittuun oikeuteen voidaan pitää vähäisempänä toimenpiteenä suhteessa luottolaitosten talletusasiakkaiden oikeusasemien turvaamiseen kokonaisuutena, katsotaan ehdotuksen olevan suhteellisuusperiaatteen mukainen sekä välttämätön, ja siksi perusteltu. Edellä oleva myös tukee ehdotetun sääntelyn olevan perustuslakivaliokunnan käytännön mukaista, eikä sääntelyn tavoite ole arvion mukaan mahdollinen saavuttaa muulla vähemmän asianosaisten perusteltuihin odotuksiin ja oikeuksiin puuttuvalla sääntelytoimella tai muulla keinolla.

Luottolaitostoiminnan yhteydessä perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävät kavennukset sanotusta vapaudesta ovat perusteltuja rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamiseksi, minkä ohella asiakkaiden suojaamiseen liittyvät perusteet puoltavat sääntelyä (PeVL 43/2004 vp). Sääntelyn kohteena on rajattu toiminta-ala, kuten nyt esimerkiksi luottolaitostoiminta ja sijoituspalvelutoiminta, minkä lisäksi luottolaitoksilla on otto- ja antolainastoiminnan harjoittajina erityistä merkitystä niiden asiakkaiden taloudellisille intresseille. Jos luottolaitosten nykyisten pääomainstrumenttien lukeminen asetuksen mukaisiksi pääomainstrumenteiksi saattaisi vaarantua, olisi se omiaan vaarantamaan tallettajien ja muiden velkojien oikeusasemaa. Edellä olevin perustein ehdotetut säännökset vastaavat lähtökohdiltaan sekä tavoitteiltaan perustuslakivaliokunnan elinkeinovapautta koskevissa lausunnoissa edellytetyjä periaatteita (PeVL 28/2000 vp, 28/2001 vp, PeVL 53/2001 vp, PeVL 19/2002 vp ja PeVL 17/2004 vp).

Ehdotettua sääntelyä voidaan pitää perusoikeuksien kannalta hyväksyttävänä ja oikeasuhtaisena, minkä lisäksi se on tarkkarajaista ja täsmällistä.

Edellä mainituilla perusteilla ehdotetut lait voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 15 luvun 5 §:n 3 momentti sekä 16 ja 17 §,

muutetaan 7 luvun 5 §:n 2 momentti ja 3 momentin 1 kohta ja 6 §:n 1 ja 3 momentti, 8 a luvun 4 §:n 1 momentti, 10 luvun 2 §, 11 luvun 6 § ja 9 §:n 1 momentti sekä 15 luvun 15 §, sellaisina kuin niistä ovat 7 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti laissa 528/2016, 8 a luvun 4 §:n 1 momentti laissa 1199/2014 ja 11 luvun 6 § osaksi laissa 1199/2014, sekä

lisätään 10 lukuun uusi 2 a §, 15 lukuun uusi 18 a § ja 23 luvun 3 §:ään uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, seuraavasti:

7 luku

Hallinto- ja ohjausjärjestelmät

5 §

Luottolaitoksen johdon ajankäyttö

Jäljempänä 10 luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitettulla tavalla rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen hallituksen jäsenellä tai toimitusjohtajalla voi olla enintään yksi seuraavista johtotehtävien yhdistelmistä:

- 1) yksi toimitusjohtajan tehtävä ja kaksi hallituksen jäsenyyttä; tai
- 2) neljä hallituksen jäsenyyttä.

Yhdeksi johtotehtäväksi lasketaan hallituksen jäsenyydet tai toimitusjohtajuudet:

- 1) samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä; ja
-

6 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Luottolaitoksella on oltava menettelytavat, jota noudattamalla luottolaitoksen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa luottolaitoksen sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäillystä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

HE 100/2018 vp

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *yleinen tietosuoja-asetus*, 15 artiklan mukaista oikeutta saada pääsyä sellaisiin tämän pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, joiden antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä.

8 a luku

Elvytyssuunnitelma

4 §

Elvytyssuunnitelmassa esitettävät raja-arvot ja sen täytäntöönpano

Luottolaitoksen on sisällytettävä elvytyssuunnitelmaan selkeät raja-arvot ja laadulliset arviointiperusteet, joiden avulla voidaan tunnistaa sellaiset tilanteet, joissa suunnitelma on pantava täytäntöön luottolaitoksen toiminnan jatkumisen turvaamiseksi. Luottolaitoksen on asetettava raja-arvot riittävän etäälle vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta koskevista vähimmäisvaatimuksista. Kokonaisvakavaraisuutta koskevan raja-arvon on kuitenkin oltava vähintään 9,5 prosenttia lisätyn Finanssivalvonnan 11 luvun 6 §:n nojalla asettaman harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen määrällä. Luottolaitoksen on otettava käyttöön järjestelyt, joiden avulla raja-arvoja ja laadullisia arviointiperusteita voidaan luotettavalla tavalla säännöllisesti seurata.

10 luku

Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset

2 §

Vähimmäispääoma

Luottolaitoksen osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman on oltava vähintään viisi miljoonaa euroa. Pääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä. Pääoman on täytettävä pääomainstrumentteja koskevat vaatimukset EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.

Vähimmäispääomaan luettavan osakepääoman on täytettävä EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan mukaiset vaatimukset. Osuuspääoman ja peruspääoman on vastaavasti täytettävä EU:n vakavaraisuusasetuksen 27—29 artiklan mukaiset vaatimukset.

2 a §

Luottolaitoksia koskevat poikkeukset osakeyhtiölain soveltamisesta

Osakeyhtiölain 8 luvun 2 §:ssä tarkoitetun sijoitetun vapaan omaan pääoman rahastoon kirjattua osakkeita ja osuuksia vastaavaa pääomaa, joka on sisällytetty luottolaitoksen ydinpääomaan, ei saa palauttaa tai käyttää voitonjakoon ilman Finanssivalvonnan etukäteistä lupaa.

Mitä osakeyhtiölain 13 luvun 7 §:ssä säädetään vähemmistöosingosta sekä 16 luvun 13 §:ssä ja 17 luvun 13 §:ssä osakkeiden lunastamisesta, ei sovelleta luottolaitokseen.

11 luku

Taloudellisen aseman valvonta

6 §

Harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus

Finanssivalvonnan on 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa asetettava luottolaitokselle tarvittava korkeampi vaatimus luottolaitoksen ydinpääoman vähimmäismäärälle kuin mitä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään, jos se katsoo vaatimuksen olevan välttämätön luottolaitokseen kohdistuvien olennaisten riskien kattamiseksi. Tässä pykälässä asetettu pääomavaatimus voidaan asettaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Finanssivalvonta voi asettaa tässä pykälässä tarkoitettua pääomavaatimusta, jos:

1) Finanssivalvonta 2 §:ssä säädetyn arvion tai etukäteen vahvistetuilla perusteilla laaditun muun arvion perusteella katsoo, että:

a) luottolaitoksen omien varojen määrä ei riitä täyttämään luottolaitoksen 9 luvun 1 §:n mukaisesti arvioimaa kokonaisriskin edellyttämää pääomatarvetta tai tämä arvio ei täytä mainitussa pykälässä sille asetettuja vaatimuksia;

b) luottolaitos on arvioinut a alakohdassa tarkoitettua pääomatarpeensa ja siihen perustuvan pääomatavoitteensa taikka EU:n vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettujen suurten asiakasriskien kattamiseksi vaadittavan omien varojen määrän olennaisesti puutteellisella tai virheellisellä tavalla; tai

c) luottolaitoksen riskienhallintajärjestelmä ei täytä sille 9 luvun 2 §:ssä asetettuja vaatimuksia;

2) luottolaitoksella on tase-eriä tai taseen ulkopuolisia sitoumuksia, joihin liittyville riskeille ei ole asetettu pääomavaatimusta 10 luvussa tai EU:n vakavaraisuusasetuksessa tai joihin liittyville riskeille on asetettu ilmeisen riittämätön pääomavaatimus;

3) luottolaitoksen hallinto- ja ohjausjärjestelmän puutteellisuus tai luottolaitoksen liiketoimintamalli aiheuttaa riskejä, joille ei muutoin ole asetettu pääomavaatimusta; taikka

4) 5 a §:n 1 momentin 1 kohdan edellytykset täyttyvät.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi asettaa 1 momentissa säädettyin edellytyksin konsolidoidun valvonnan kohteena olevalle luottolaitokselle sen konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella konsolidoidun lisäpääomavaatimuksen.

Finanssivalvonnan on tätä pykälää soveltaessaan otettava huomioon:

1) luottolaitoksen 9 luvun 1 §:ssä tarkoitettua sisäisen pääoman riittävyyden varmistamista koskevien menettelyjen laadullinen riittävyys ja luottolaitoksen mainitun pykälän nojalla asetamat tavoitteet omien varojen määrälle;

2) luottolaitoksen hallinto-, ohjaus- ja riskienhallintajärjestelmien yleinen riittävyys;

3) luottolaitoksen toiminnasta koko rahoitusjärjestelmän vakaudelle mahdollisesti seuraavat riskit.

9 §

Maksuvalmiutta koskevat lisävaatimukset

Sen lisäksi, mitä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään, Finanssivalvonnan on asetettava luottolaitokselle sen maksuvalmiutta koskevat tarvittavat laadulliset ja määrälliset vaatimukset, jos Finanssivalvonta katsoo vaatimusten asettamisen olevan 2 §:ssä tarkoitettua arvion perusteella maksuvalmiusriskien kattamiseksi välttämätöntä.

15 luku

Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

15 §

Tietojen luovuttamista koskevat poikkeukset salassapitovelvollisuuteen

Jollei yleisestä tietosuoja-asetuksesta muuta johdu, luottolaitoksella ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on 14 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa välttämättömiä tietoja:

1) samaan konserniin, konsolidointiryhmään, talletuspankkien yhteenliittymään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän, talletuspankkien yhteenliittymän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten; mitä tässä kohdassa säädetään ei kuitenkaan koske sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin;

2) sellaiselle yritykselle, joka kuuluu luottolaitoksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten, jos tiedot ovat sen asiakasrekisterissä;

3) toiselle luottolaitokselle, rahoituslaitokselle, sijoituspalveluyritykselle, maksulaitokselle tai talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvalla yritykselle näihin kohdistuvista rikoksista 18 a §:ssä tarkoitettut tiedot rahoitusmarkkinoilla toimiviin yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi;

4) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle luottotietorekisteriin merkitsemistä varten asiakkaan voimassa olevien luottosopimusten ja takaussitoumusten yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot sekä tiedot luottojen maksamatta olevasta määrästä;

5) tieteelliseen tutkimuskäyttöön, jos asiakirjan valmistamisesta on kulunut vähintään 60 vuotta ja asiakirjan vastaanottaja antaa kirjallisen sitoumuksen siitä, ettei hän käytä asiakirjaa sen henkilön, jota asiakirja koskee, tai hänen läheisensä vahingoksi tai halventamiseksi taikka sellaisten muiden etujen loukkaamiseksi, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty;

6) finanssialan sopimusperusteiselle asiakasorganisaatiolle tai muulle sellaiselle riidanratkaisuelimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU (vaihtoehtoista kuluttajariitojen ratkaisua koskeva direktiivi) 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne saatetun asian käsittelemistä varten.

Mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään, sovelletaan myös säästöpankkien ja osuuspankkien keskusrahallaitoksiin.

Edellä 1 momentin 1—4 ja 6 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa voidaan luovuttaa vain tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi, ja jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus.

Mitä edellä 1 momentin 1—2 ja 4—6 kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

18 a §

Väärinkäyttöksiin liittyvien henkilötietojen käsittely

Luottolaitos ja rahoituslaitos voivat käsitellä tietoja väärinkäyttöksiin liittyvistä henkilötiedoista ja ylläpitää niitä koskevaa rekisteriä (*väärinkäytösrekisteri*) siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä niiden toimintaan välittömästi kohdistuvien rikosten tai rikkomusten estämiseksi ja selvittämiseksi.

Väärinkäytösrekisteriin saadaan merkitä tiedot:

- 1) rekisteröidyn nykyisestä tai entisestä asiakkuussuhteesta;
- 2) maksujen viivästymisestä ja laiminlyönnistä;
- 3) rikoksesta, epäilystä rikoksesta tai rikkomuksesta;
- 4) luottolaitoksesta tai rahoituslaitoksesta, johon rikos, epäilty rikos tai rikkomus kohdistuu;
- 5) teon tai epäillyn teon ajankohdasta ja rekisteriin merkitsemisen ajankohdasta;
- 6) rekisteröidyn nimestä, henkilötunnuksesta, osoitteesta ja ammatista;
- 7) tuomioistuimesta tai esitutkintaviranomaisesta, jossa asia on vireillä;
- 8) käsiteltävän tiedon ilmoittajasta ja tallentajasta.

Luottolaitos tai rahoituslaitos ei saa tehdä merkintää väärinkäytösrekisteriin ennen kuin epäilystä rikoksesta tai rikkomuksesta on ilmoitettu esitutkintaviranomaiselle tai syyttäjälle taikka kun eräännytynyt saaminen on ollut maksamatta enemmän kuin 60 päivää eräpäivästä. Merkintä rekisteriin on tehtävä viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun:

- 1) luottolaitos tai rahoituslaitos on saattanut rikosprosessin vireille;
- 2) luottolaitos tai rahoituslaitos on saanut tiedon siitä, että joku muu on saattanut rikosprosessin vireille;
- 3) syyttäjä on päättänyt nostaa asiassa syytteen tai;
- 4) maksu on eräännytynyt.

Rikosta koskevat tiedot on poistettava väärinkäytösrekisteristä välittömästi sen jälkeen, kun rekisteröity on alioikeuden tuomiolla todettu syyttömäksi, oikeusprosessista on luovuttu tai jos ylempi oikeusaste vapauttaa alemman oikeusasteen tuomitseman henkilön. Luottolaitos tai rahoituslaitos voi rekisteröidä tiedot uudelleen, jos ylempi oikeusaste tuomitsee henkilön, jonka alempi oikeusaste on vapauttanut.

Rikosta koskevat tiedot on poistettava väärinkäytösrekisteristä viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun kyseistä rikosta koskeva tieto on ensimmäisen kerran rekisteröity. Maksuhäiriötä koskeva tieto on poistettava viimeistään, kun maksun suorittamisesta on kulunut kaksi vuotta.

Rekisteröidylle on ilmoitettava tietojen käytöstä päätöksenteossa, jos luoton epääminen tai muu rekisteröidylle kielteinen päätös johtuu väärinkäytösrekisterissä olevista tiedoista.

23 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

3 §

Muut siirtymäsäännökset

Edellä 10 luvun 2 §:ssä säädetty omien varojen vähimmäisvaatimus ei koske luottolaitosta, jolla 1 päivänä tammikuuta 1994 oli toimilupa luottolaitoksen toiminnan harjoittamiseen. Edellä tarkoitettua luottolaitoksen, jonka osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman määrä edellä mainittuna ajankohtana alitti mainitun vähimmäisvaatimuksen, osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman määrä ei kuitenkaan saa alentua siitä, mikä se oli 2 päivänä

toukokuuta 1992 tai, jos luottolaitoksella ei mainittuna päivänä ollut toimilupaa, siitä kun se sai toimiluvan, taikka sen jälkeen saavutetusta korkeimmasta määrästä. Niin kauan kuin luottolaitos ei täytä 10 luvun 2 §: mukaista vähimmäisvaatimusta, sen omien varojen määrä ei saa alentua muuten kuin tappioiden johdosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

2.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetun lain (1199/2014) voimaantulosäännöksen 7 momentin 2 kohta seuraavasti:

Jos talletussuojarahaston varat eivät riitä korvattavien talletusten maksamiseen tai muiden talletus-suojarahaston velvoitteiden kattamiseen siten kuin rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa säädetään, Rahoitusvakausvirasto:

2) velvoittaa vanhan talletussuojarahaston siirtämään talletussuojarahastoon varoja, jos 1 kohdassa tarkoitettuja maksuja ei voida periä riittävässä määrin, riittävän nopeasti tai vakauden turvaavalla tavalla;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

3.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain 71 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 71 a §:n 2 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1442/2016, seuraavasti:

71 a §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan työsopimussuhteessa olevaa ilmoituksen tekijää ja ilmoituksen kohteena olevaa henkilöä sekä sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön henkilöllisyyden suoja, jollei väärinkäytöksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (*yleinen tietosuoja-asetus*) 15 artiklan mukaista oikeutta saada pääsyä 1 ja 3 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos niiden antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä. Mitä mainitun asetuksen 13 ja 14 artiklassa säädetään, ei sovelleta Finanssivalvontaan sen ylläpitäessä 1 momentissa tarkoitettua järjestelmää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

sijoituspalvelulain 6 ja 12 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 6 luvun 1 §:n 7 momentti ja 12 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 6 luvun 1 §:n 7 momentti laissa 1069/2017, sekä lisätään 6 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1069/2017 ja 243/2018, uusi 8 momentti, 12 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1069/2017, uusi 5 momentti ja lukuun uusi 3 a § seuraavasti:

6 luku

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

1 §

Vähimmäispääoma

Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä. Edellä 1—6 momentissa tarkoitettuun vähimmäispääomaan luettavan osakepääoman on täytettävä EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan mukaiset vaatimukset.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 2 a §:ää sovelletaan myös sijoituspalveluyrityksiin.

12 luku

Salassapito ja asiakkaan tunteminen

2 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä *yleinen tietosuojasetus*, muuta johdu, sijoituspalveluyrityksellä ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oikeus antaa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalle yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottaja koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske yleisen tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, sijoituspalveluyritys ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu sijoituspalveluyrityksen kanssa samaan taloudelliseen yhteensuhteeseen, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, sijoituspalveluyrityksellä ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oikeus luovuttaa toiselle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle, rahoituslaitokselle tai maksulaitokselle näihin kohdistuvista rikoksista luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ssä tarkoitettuja välttämättömät tiedot rahoitusmarkkinoilla toimiviin yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi.

3 a §

Väärinkäyttöihin liittyvien henkilötietojen käsittely

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ssä säädetään väärinkäyttöihin liittyvien henkilötietojen käsittelystä, sovelletaan myös sijoituspalveluyrityksiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sen 6 luvun 1 §:ää sovelletaan kuitenkin vasta vuoden kuluttua lain voimaan tulosta.

5.

Laki

maksulaitoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksulaitoslain (297/2010) 38 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 764/2012,
sekä
lisätään lakiin uusi 39 a § seuraavasti:

38 §

Tietojen luovuttaminen samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle.

Maksulaitoksella ja sen kanssa samaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai sijoituspalvelulaissa tarkoitettuun konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on sen estämättä, mitä salassapitovelvollisuudesta säädetään, oikeus antaa tämän lain 37 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vas-

taanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *yleinen tietosuoja-asetus*, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, maksulaitos ja maksulaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yhteisölle, joka kuuluu maksulaitoksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, maksulaitoksella on oikeus luovuttaa toiselle maksulaitokselle, luottolaitokselle, rahoituslaitokselle tai sijoituspalveluyritykselle näihin kohdistuvista rikoksista luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ssä tarkoitettuja välttämättömät tiedot rahoitusmarkkinoilla toimiviin yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi.

39 a §

Väärinkäyttöihin liittyvien henkilötietojen käsittely

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ssä säädetään väärinkäyttöihin liittyvien henkilötietojen käsittelystä, sovelletaan myös maksulaitoksiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

6.

Laki

kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 3 luvun 3 §:n 1 ja 3 momentti seuraavasti:

3 luku

Säännelty markkinan toiminnan järjestäminen

3 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Pörssillä on oltava menettelytavat, joita noudattamalla pörssin palveluksessa olevat voivat ilmoittaa pörssin sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä tietosuojalaissa (/) säädetään, 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

7.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 7 luvun 11 §:n 3 momentin johdantokappale ja 4 momentti, 21 luvun 14 § ja 22 luvun 9 §:n 1 ja 3 momentti sellaisina kuin niistä ovat 22 luvun 9 §:n 1 ja 3 momentti laissa 527/2016, seuraavasti:

7 luku

Toiminnan järjestäminen

11 §

Salassapitovelvollisuus

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *yleinen tietosuoja-asetus*, muuta johdu, vaihtoehtorahastojen hoitaja, vaihtoehtorahasto taikka tämän lain mukainen säilytysyhteisö tai erityinen säilytysyhteisö on oikeutettu lisäksi:

Mitä 3 momentissa säädetään, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

21 luku

Finanssivalvontaa koskevat säännökset

14 §

Henkilötietojen säilyttäminen ja siirtäminen

Finanssivalvonnan tulee säilyttää tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saatuja henkilötietoja. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin tai viranomaistutkinnan vuoksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tietojen säilyttämisen tarpeellisuuden tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä. Tiedot on poistettava välittömästi sen jälkeen, kun tarve niiden käsittelemiselle on lakannut.

Finanssivalvonta voi siirtää kolmanteen maahan tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saatuja tietoja ja tiedoista laadittuja analyyssejä tapauskohtaisesti, jos siirto on tarpeen vaihto-

ehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin valvonnassa. Tiedot voidaan siirtää ainoastaan sillä edellytyksellä, että niitä ei siirretä edelleen ilman Finanssivalvonnan kirjallista lupaa.

22 luku

Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen

9 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Vaihtoehtorahastojen hoitajalla on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa yhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta markkinoiden finanssi-markkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä tietosuojalaissa (/) säädetään, 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

arvopaperimarkkinalain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvopaperimarkkinalain (746/2012) 12 luvun 3 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 519/2016, seuraavasti:

12 luku

Markkinoiden väärinkäyttö

3 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Liikkeeseenlaskijalla on oltava menettely, jota noudattamalla liikkeeseenlaskijan palveluksessa olevat voivat ilmoittaa liikkeeseenlaskijan sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilystä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä tietosuojalaissa (/) säädetään, 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 22 §:n ja 8 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 2 luvun 22 § ja 8 luvun 2 §:n 2 momentti seuraavasti:

2 luku

Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvastapuoli

22 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Arvopaperikeskuksella on oltava menettely, jota noudattamalla arvopaperikeskuksen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa arvopaperikeskuksen sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilystä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Arvopaperikeskuksen on säilytettävä 1 momentissa tarkoitettut tarpeelliset tiedot. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutkinnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua

edellisestä tietojen säilyttämisen tarpeellisuuden tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä. Tiedot on poistettava välittömästi sen jälkeen, kun peruste niiden käsittelemiselle on lakannut.

Sen lisäksi, mitä tietosuojalaissa (/) säädetään, 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä.

8 luku

Erinäiset säännökset

2 §

Tiedonantovelvollisuus

Tilinhoitajalla, selvitysosapuolella, hallintarekisteröinnin hoitajalla, keskusvastapuolella, arvopaperikeskuksella ja yhteisöllä, jolle toiminta on ulkoistettu, niiden omistusyhteisöllä ja niiden konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisöllä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin tai konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos sen hallintoelinten jäseniä ja toimihenkilöitä koskee 1 §:ssä säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei estä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

sijoitusrahastolain 133 a ja 150 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoitusrahastolain (48/1999) 133 a § ja 150 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 133 a § laissa 47/2002, 150 §:n 1 momentti laissa 526/2016 ja 150 §:n 3 momentti laissa 175/2016, seuraavasti:

133 a §

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä *yleinen tietosuoja-asetus*, muuta johdu, rahastoyhtiö voi luovuttaa 133 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan

konserniin, konsolidointiryhmään ja rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalle yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, rahastoyhtiö voi luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muita asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu rahastoyhtiön kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

150 §

Rahastoyhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla rahastoyhtiön palveluksessa olevat voivat ilmoittaa rahastoyhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä tietosuojalaissa (/) säädetään, 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antamisen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

11.

Laki

liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1501/2001) 4 § ja 5 a §, sellaisena kuin ne ovat, 4 § laissa 1421/2007 ja 5 a § laissa 642/2006, sekä

muutetaan 5 ja 5 b §, 9 §:n 1 momentti sekä 13 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 5 § ja 13 §:n 1 momentti laissa 642/2006 ja 5 b § ja 9 §:n 1 momentti laissa 1421/2007, seuraavasti:

5 §

58

Sulautumiseen osallistuvien luottolaitosten, tai jos kyseessä on tytäryhtiösulautuminen, emoyrityksenä olevan luottolaitoksen, on ilmoitettava sulautumisesta Finanssivalvonnalle. Ilmoitus, johon on liitettävä sulautumissuunnitelma ja osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:ssä tarkoitettu tilintarkastajan lausunto, on toimitettava Finanssivalvonnalle ennen osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettujen velkojille annettavan kuulutuksen hakemista. Finanssivalvonta voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.

Rekisteriviranomaisen on annettava osakeyhtiölain 16 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitettu velkojan vastustusta koskeva ilmoitus viivytyksettä tiedoksi Finanssivalvonnalle.

Finanssivalvonta voi osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa absorptiosulautumisessa vastustaa sulautumista, jos sulautuminen todennäköisesti vaarantaa vastaanottavan luottolaitoksen toimilupaedellytysten säilymisen. Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksestaan rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua velkojille annettavalle kuulutukselle asetetusta määräpäivästä. Vastustuksesta on viivytyksettä annettava tieto sulautumiseen osallistuville luottolaitoksille. Sulautumisen saa edellä tässä momentissa tarkoitettussa tapauksessa rekisteröidä vain, jos Finanssivalvonta ei vastusta sitä edellä mainitussa ajassa.

Tässä pykälässä tarkoitettua Finanssivalvonnan päätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

5 b §

Suomalaisen luottolaitoksen osallistumiseen rajat ylittävään sulautumiseen Euroopan talousalueella sovelletaan 5 §:ää.

Jos sulautumisessa vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen valtioon, sulautumiseen ei kuitenkaan sovelleta 5 §:n 3 ja 4 momenttia. Rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain (742/2004) 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen mainituissa pykälissä tarkoitettua luvan myöntämistä, että luottolaitos ei ole noudattanut sulautumista, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua velkojien kuulutukselle asetetusta määräpäivästä vain, jos Finanssivalvonta on ilmoittanut, ettei se vastusta luvan antamista tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava luottolaitos aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa luottolaitostoimintaa Suomessa, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen luottolaitoksen toiminnasta Suomessa säädetään.

9 §

Jakautuvan luottolaitoksen jakautumissuunnitelmaan ja jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiin sekä täytäntöönpanoa koskevaan lupaan ja todistukseen sovelletaan, mitä niistä säädetään 5, 5 b, 6 ja 6 a §:ssä sulautumisen osalta. Mitä 5 §:n 3 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta osakeyhtiölain 17 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kokonaisjakautumiseen, jos jakautuminen tapahtuu perustettaviin yhtiöihin, jotka ovat yksinomaan luottolaitoksia.

13 §

Luovuttavan luottolaitoksen hallituksen on laadittava luovutussuunnitelma, johon sovelletaan osakeyhtiölain 17 luvun 3 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

12.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 31 §:n 1
momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on laissa 622/2014, seuraavasti:

31 §

Finanssivalvonnan tehtävät

Finanssivalvonnan tehtävänä on:

2) laatia yhteistyössä muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa säännöllisesti arvio
ryhmittymän rakenteen selkeydestä valvonnan kannalta, organisaation toimivuudesta, sisäisen
valvonnan riittävydestä, ryhmittymän keskinäisten liiketoimien vaikutuksesta ryhmittymän
säänneltyihin yrityksiin, ryhmittymän riskikeskittymistä sekä omien varojen ja riskinkantoky-
vyn riittävydestä; Finanssivalvonnan on yhteensovitettava tässä kohdassa tarkoitettu arvio
luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 2 §:ssä tarkoitetun arvion kanssa;

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

13.

Laki

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 1 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentti, 6 luvun 1 §:n 9 momentti, 7 luvun 3 §:n 3 ja 4 momentti, 8 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti ja 12 luvun 1 §:n 5 momentti, sellaisina kuin niistä on 1 luvun 6 §:n 1 momentti osaksi laissa 821/2017, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

6 §

Lain tavoitteet ja yleiset soveltamisperiaatteet

Viraston on soveltaessaan tätä lakia otettava huomioon seuraavat kriisinratkaisun yleiset tavoitteet:

- 1) laitoksen kriittisten toimintojen jatkuminen;
- 2) laitosten välisten tartuntavaikutusten ja muiden rahoitusmarkkinoiden vakautta vaarantavien häiriöiden ehkäiseminen ja markkinakurin edistäminen;
- 3) julkisten varojen suojaaminen huolehtimalla siitä, että turvautuminen poikkeukselliseen julkiseen rahoitustukeen on mahdollisimman vähäistä;
- 4) suojattujen tallettajien ja sijoittajien sekä laitosten hallussa olevien asiakasvarojen turvaaminen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin tavoitteisiin pyrkiessään viraston on pyrittävä myös varallisuusarvojen säilyttämiseen ja kriisinratkaisun kustannusten minimointiin. Jos 1 momentissa tarkoitettavat tavoitteet ovat keskenään ristiriidassa, viraston on päättäessään tämän lain soveltamisesta punnittava eri tavoitteiden tärkeyttä ja otettava tavoitteet huomioon siten, että tavoitteet kokonaisuutena voidaan parhaiten saavuttaa.

6 luku

Osakkeiden, osuuksien ja eräiden muiden tase-erien arvon alentaminen ja muuntaminen sekä osakkeiden ja osuuksien mitätöiminen

1 §

Velvollisuus alentaa omaan pääomaan luettavien erien nimellisarvoa sekä alentaa ja muuntaa eräitä muita tase-eriä

Virasto voi tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä päättäessään päättää myös osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen muuttamisesta osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (423/2013) 18 §:ssä tarkoitetuksi osuuspankkiosakeyhtiöksi, talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettuna osuuskuntamuotoisen keskusyhteisön muuttamisesta osakeyhtiöksi ja säästöpankin säästöpankkilain (1502/2001) 91 §:ssä tarkoitetuksi säästöpankkiosakeyhtiöksi. Kun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettu osuuskuntamuotoinen keskusyhteisö muutetaan osakeyhtiöksi, keskusyhteisön mainitun lain 11 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimilupa raukeaa.

7 luku

Kriisinvälitysvälineitä koskevat yleiset periaatteet

3 §

Päätösten tekeminen, rekisteröinti ja oikeusvaikutukset

Edellä 1 §:ssä tarkoitettujen päätösten rekisteröintiin ja niiden oikeusvaikutuksiin ja päätösten tekemiseen muussa vastaanottavassa yrityksessä kuin väliaikaisessa laitoksessa ja omaisuudenhoito-yhtiössä sekä ilmoitusten tekemiseen viranomaisille sovelletaan, mitä niistä muualla laissa säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Laitokselle, väliaikaiselle laitokselle tai omaisuudenhoito-yhtiölle apporttina maksetun osakepääoman rekisteröintiin ei sovelleta osakeyhtiölain (624/2006) 2 luvun 8 §:n 3 momenttia tilintarkastajan lausunnosta. Yritysmuodon muuttamista, oman pääoman alentamista ja korottamista, osakkeiden ja osuuksien mitätöimistä ja antamista sekä sulautumista, jakautumista ja liiketoiminnan luovutusta koskevaan päätökseen ja päätöksen rekisteröintiin ei sovelleta, mitä muualla laissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta ja todistuksesta. Rekisteriviranomaisen on käsiteltävä Rahoitusvakausviraston tämän lain 6 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisen oman pääoman alentamista ja osakkeiden ja osuuksien mitätöimistä, 6 luvun 1 §:n 9 momentin mukaisen yritysmuodon muuttamista, 9 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisen liiketoiminnan luovutusta ja 12 luvun 1 §:n 2 momentin nojalla määräämän oman pääoman korottamista ja osakkeiden ja osuuksien antamista koskeva päätös kiireellisenä niin pian kuin mahdollista.

Mitä muualla laissa säädetään takaisinsaannista konkurssipesään, omistajan ja velkojan oikeudesta vastustaa oikeustointia sekä omistajan oikeudesta vaatia lunastusta tai palautusta ja velkojan oikeudesta vaatia suoritusta, ei sovelleta sellaisiin oikeustoimiin, joilla virasto luovuttaa laitoksen tai yrityksen rahoitusvälineitä, varoja tai velkoja tämän lain mukaisesti, eikä viraston 6 luvun 1 §:n 9 momentissa ja tämän lain 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen. Tallettajan oikeuteen irtisanoa talletus sovelletaan kuitenkin liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 6, 9 ja 13 §:ää, osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 9, 10 ja 30 §:ää sekä säästöpankkilain 69, 87 a ja 89 §:ää.

8 luku

Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

1 §

Oikeus alentaa velkojen nimellisarvoa ja muuntaa velkoja omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

Virasto voi 5 ja 6 §:ssä säädetyin poikkeuksin päätöksellään alentaa osin tai kokonaan laitoksen, 10 luvussa tarkoitetun väliaikaisen laitoksen ja 11 luvussa tarkoitetun omaisuudenhoitoyhtiön muiden kuin 4 §:ssä tarkoitettujen velkojen nimellisarvoa, jäljempänä *alentamiskelpoiset velat*, ja muuntaa alennettu velka omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi siten kuin tässä luvussa säädetään.

Mitä 1 momentissa säädetään väliaikaisen laitoksen ja omaisuudenhoitoyhtiön veloista, sovelletaan myös väliaikaiselle laitokselle ja omaisuudenhoitoyhtiölle tämän lain mukaisesti siirrettyihin velkoihin.

12 luku

Viraston toimivaltuudet

1 §

Toimivaltuudet

Virasto voi käyttää tässä pykälässä säädettyjä toimivaltuuksia sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään tai laitoksen yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä määrätään tai muuten sovitaan velvollisuudesta hankkia toisen viranomaisen tai henkilön suostumus valtuuden käyttämiseen taikka velvollisuudesta tehdä viranomaiselle tai henkilölle ilmoitus ennen valtuuden käyttämistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

14.

Laki

rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 3 luvun 8 §:n 1 momentti ja 2 momentin johdantokappale, 5 luvun 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 6 momentti, 10 §:n 4 momentti ja 16 §:n otsikko sekä

lisätään 5 luvun 10 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 822/2017, uusi 5 ja 6 momentti, 16 §:ään uusi 3 momentti sekä lukuun uusi 20 § seuraavasti:

3 luku

Rahaston varat ja niiden sijoittaminen, kulut ja lainanotto

8 §

Lainanotto ja lainananto

Rahastolle voidaan valtioneuvoston luvalla ja määräämillä ehdoilla ottaa lainaa eduskunnan suostumukseen perustuen. Lainojen korot ja takaisinmaksu suoritetaan rahaston varoista.

Kriisintarkaisurahasto voi lainata toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion (*ETA-valtio*) kriisintarkaisurahastoa vastaavalta rahastolta varoja, jos:

5 luku

Talletussuoja

8 §

Korvattavat talletukset

Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan samassa talletuspankissa olevat korvauskelpoiset talletukset, kuitenkin yhteensä enintään 100 000 euron määrään asti. Talletussuojarahaston varoista korvataan suomalaisen talletuspankin Suomessa olevat talletukset ja muussa ETA-valtiossa olevassa sivuliikkeessä olevat talletukset. Rahoitusvakausvirasto voi talletuspankin hakemuksesta myös päättää, että talletussuojarahaston varoista korvataan suomalaisen talletuspankin muussa valtiossa kuin ETA-valtiossa olevassa sivuliikkeessä olevat talletukset.

9 §

Maksuvelvollisuuden alkaminen

Edellä 2 momentissa tarkoitetun viraston päätöksen toteuttamiseksi talletuspankin ja talletuspankin konkurssipesän on toimitettava virastolle tiedot tallettajista ja heidän 8 §:n mukaan korvattavista talletuksistaan. Virasto ei saa antaa tietoja muille kuin sellaisille viranomaisille, joilla luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 14 §:n mukaan on oikeus saada salassa pidettäviä tietoja.

10 §

Korvausten maksaminen

Korvaus suoritetaan euroina tai, jos talletus on tehty talletuspankin ulkomaisessa sivuliikkeessä, sivuliikkeen valtion valuutassa. Jos tilivaluutta on muu kuin euro tai sivuliikkeen valtion valuutta, korvaus voidaan suorittaa talletuksen tilivaluutassa, sivuliikkeen valtion valuutassa tai euroina. Korvattava määrä muunnetaan euroiksi käyttäen sen päivän kurssia, jona virasto 9 §:n mukaisesti tekee korvausvelvollisuutta koskevan päätöksen.

Korvaus suoritetaan ensin talletuksen pääomalle ja vasta sitten talletussopimuksen mukaisesti kertyneille koroille.

Korvaukselle ei makseta korkoa.

16 §

Yhteistyö toisten valtioiden talletussuojarahastojen kanssa

Virasto voi sopia 1 momentissa säädetystä yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta sekä 2 momentissa säädetystä yhteistyötä koskevien periaatteiden ja menettelyjen vahvistamisesta niiden muiden kuin ETA-valtioiden talletussuojaviranomaisten kanssa, joiden alueella talletuspankilta on sivuliike.

20 §

Automaattiset päätökset

Rahoitusvakausvirasto voi tämän luvun mukaisessa korvausten maksatuksessa tehdä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja automaattisia päätöksiä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

15.

Laki

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 4 §:n ja 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (423/2013) 4 §:n 3 momentti ja 16 §:n 6 momentti, sellaisena kuin niistä on ensin mainittu laissa 615/2014, seuraavasti:

4 §

Luottolaitoksella on oikeus lykätä osuuksien ja osakkeiden takaisinmaksua ja rajoittaa pääomamäärän takaisinmaksua rajoittamattoman ajan sen vakavaraisuustilanteen perusteella. Finanssivalvonta voi asettaa ydinpääomaan sisällytetyjen osuuksien ja osakkeiden takaisinmaksulle lisärajoituksia luottolaitoksen vakavaraisuustilanteen perusteella. Luottolaitokselle osuuksista tai osakkeista suoritettua määrää ei saa palauttaa, jos palautus johtaa omien varojen vähenemiseen alle luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 1 §:n mukaisen vähimmäismäärän tai jos se heikentää luottolaitoksen maksuvalmiutta. Finanssivalvonta voi erityisestä syystä rajoittaa osuuksien ja osakkeiden palauttamista. Luottolaitoksella on oikeus rajoittaa osuuksien tai osakkeiden pääoman palauttamista osuuskuntalain 20 luvun mukaisessa sulautumisessa ja 21 luvun mukaisessa jakautumisessa.

16 §

Luovuttavan luottolaitoksen jäsenellä, joka ei ole yhtynyt liiketoiminnan luovutusta koskevaan päätökseen, on oikeus kaikkien varojen ja velkojen luovutuksessa erota luottolaitoksesta niin kuin osuuskuntalain 20 luvun 13 §:ssä säädetään. Tässä momentissa tarkoitettulle jäsenelle syntyy oikeus osuuden palautukseen, kun liiketoiminnan luovutuksen täytäntöönpano on rekisteröity. Luottolaitoksen oikeuteen rajoittaa osuuden palautusta sovelletaan tämän lain 4 §:n 3 momenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____ .

16.

Laki

säästöpankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään säästöpankkilakiin (1502/2001) uusi 41 b § seuraavasti:

2 luku

Oma pääoma

41 b §

Säästöpankilla ei ole velvollisuutta lunastaa kantarahasto-osuutta tämän lain 74 §:ssä, 87 f §:ssä tai 89 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 _____.

Helsingissä 23 päivänä elokuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Valtiovarainministeri Petteri Orpo

HE 100/2018 vp

1.

Laki**luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 15 luvun 5 §:n 3 momentti sekä 16 ja 17 §,

muutetaan 7 luvun 5 §:n 2 momentti ja 3 momentin 1 kohta ja 6 §:n 1 ja 3 momentti, 8 a luvun 4 §:n 1 momentti, 10 luvun 2 §, 11 luvun 6 § ja 9 §:n 1 momentti sekä 15 luvun 15 §, sellaisina kuin niistä ovat 7 luvun 6 §:n 1 ja 3 momentti laissa 528/2016, 8 a luvun 4 §:n 1 momentti laissa 1199/2014 ja 11 luvun 6 § osaksi laissa 1199/2014, sekä

lisätään 10 lukuun uusi 2 a §, 15 lukuun uusi 18 a § ja 23 luvun 3 §:ään uusi 5 momentti, jolloin nykyinen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 luku

7 luku

Hallinto- ja ohjausjärjestelmät**Hallinto- ja ohjausjärjestelmät**

5 §

5 §

Luottolaitoksen johdon ajankäyttö

Luottolaitoksen johdon ajankäyttö

Jäljempänä 10 luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävään luottolaitokseen *päätoimisessa toimi- tai palvelussuhteessa oleva* hallituksen jäsen taikka toimitusjohtaja saa pitää enintään kaksi muunlaista hallituksen jäsenyyttä ja *muussa kuin päätoimisessa toimi- tai palvelussuhteessa oleva hallituksen jäsen enintään neljä* hallituksen jäsenyyttä.

Yhdeksi johtotehtäväksi lasketaan hallituksen jäsenyydet tai toimitusjohtajuudet:

1) samaan konsolidointiryhmään tai samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä; ja

Jäljempänä 10 luvun 7 tai 8 §:ssä tarkoitetulla tavalla rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen hallituksen *jäsenellä tai toimitusjohtajalla voi olla enintään yksi seuraavista johtotehtävien yhdistelmistä:*

1) yksi toimitusjohtajan tehtävä ja kaksi hallituksen jäsenyyttä; tai

2) neljä hallituksen jäsenyyttä.

Yhdeksi johtotehtäväksi lasketaan hallituksen jäsenyydet tai toimitusjohtajuudet:

1) samaan *konserniin*, konsolidointiryhmään tai samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä; ja

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

*Rikkomuksista ilmoittaminen**Rikkomuksista ilmoittaminen*

Luottolaitoksella on oltava menettelytavat, jota noudattamalla luottolaitoksen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa luottolaitoksen sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja *noudattaen henkilötietolakia (523/1999)*. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Luottolaitoksella on oltava menettelytavat, jota noudattamalla luottolaitoksen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa luottolaitoksen sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään, 1 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä. Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä yleinen tietosuojasetus, 15 artiklan mukaisista oikeuksista saada pääsyä sellaisiin tämän pykälän 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, joiden antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä.

8 a luku

8 a luku

Elvytyssuunnitelma**Elvytyssuunnitelma**

4 §

4 §

Elvytyssuunnitelmassa esitettävät raja-arvot ja sen täytäntöönpano

Elvytyssuunnitelmassa esitettävät raja-arvot ja sen täytäntöönpano

Luottolaitoksen on sisällytettävä elvytyssuunnitelmaan selkeät raja-arvot ja laadulliset arviointiperusteet, joiden avulla voidaan

Luottolaitoksen on sisällytettävä elvytyssuunnitelmaan selkeät raja-arvot ja laadulliset arviointiperusteet, joiden avulla voidaan

Voimassa oleva laki

tunnistaa sellaiset tilanteet, joissa suunnitelma on pantava täytäntöön luottolaitoksen toiminnan jatkumisen turvaamiseksi. Luottolaitoksen on otettava käyttöön järjestelyt, joiden avulla raja-arvoja ja laadullisia arviointiperusteita voidaan luotettavalla tavalla säännöllisesti seurata. Raja-arvona on pidettävä vähintään laitoksen 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettua yhteenlaskettua omien varojen vaatimusta lisättyinä määrällä, joka vastaa 1,5 prosenttia laitoksen EU:n vakavaraisuusasetuksen 92 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua kokonaisriskin määräästä.

Ehdotus

tunnistaa sellaiset tilanteet, joissa suunnitelma on pantava täytäntöön luottolaitoksen toiminnan jatkumisen turvaamiseksi. *Luottolaitoksen on asetettava raja-arvot riittävän etäälle vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta koskevista vähimmäisvaatimuksista. Kokonaisvakavaraisuutta koskevan raja-arvon on kuitenkin oltava vähintään 9,5 prosenttia lisättyinä Finanssivalvonnan 11 luvun 6 §:n nojalla asettaman harkinnanvaraisen lisäpääomavaatimuksen määrällä.* Luottolaitoksen on otettava käyttöön järjestelyt, joiden avulla raja-arvoja ja laadullisia arviointiperusteita voidaan luotettavalla tavalla säännöllisesti seurata.

10 luku

Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset

2 §

Vähimmäispääoma

Luottolaitoksen osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman on oltava vähintään viisi miljoonaa euroa. Pääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

Luottolaitoksella on jatkuvasti oltava omia varoja vähintään 1 momentissa säädetty määrä, jollei 3 momentista muuta johdu.

Jos luottolaitoksen omien varojen määrä vähenee lain, asetuksen tai viranomais määräyksen muuttumisen johdosta, luottolaitoksella on 2 momentista poiketen oltava omia varoja vähintään määrä, joka sillä oli välittömästi ennen lain, asetuksen tai viranomais määräyksen voimaantuloa, kuitenkin vähintään miljoonaa euroa. Luottolaitos, johon tätä momenttia sovelletaan, ei saa jakaa varoja osakkeen- tai osuudenomistajalle niin kauan kuin omien varojen määrä alittaa 1 momentissa säädetyn määrän.

10 luku

Taloudellista asemaa koskevat vaatimukset

2 §

Vähimmäispääoma

Luottolaitoksen osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman on oltava vähintään viisi miljoonaa euroa. Pääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä. *Pääoman on täytettävä pääomainstrumentteja koskevat vaatimukset EU:n vakavaraisuusasetuksen 26 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.*

Vähimmäispääomaan luettavan osakepääoman on täytettävä EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan mukaiset vaatimukset. Osuuspääoman ja peruspääoman on vastaavasti täytettävä EU:n vakavaraisuusasetuksen 27—29 artiklan mukaiset vaatimukset.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 a §

Luottolaitoksia koskevat poikkeukset osakeyhtiölain soveltamisesta

Osakeyhtiölain 8 luvun 2 §:ssä tarkoitettun sijoitetun vapaan omaan pääoman rahastoon kirjattua osakkeita ja osuuksia vastaava pääomaa, joka on sisällytetty luottolaitoksen ydinpääomaan, ei saa palauttaa tai käyttää voitonjakoon ilman Finanssivalvonnan etukäteistä lupaa.

Mitä osakeyhtiölain 13 luvun 7 §:ssä säädetään vähemmistöosingosta sekä 16 luvun 13 §:ssä ja 17 luvun 13 §:ssä osakkeiden lunastamisesta, ei sovelleta luottolaitokseen.

11 luku

Taloudellisen aseman valvonta

6 §

Harkinnanvarainen lisöpääomavaatimus

Finanssivalvonnan on, jos luottolaitoksen omien varojen riittävyyttä suhteessa kokonaisriskiin ei voida muulla tarkoituksenmukaisella tavalla riittävästi varmistaa, asetettava luottolaitokselle tarvittava korkeampi vaatimus luottolaitoksen ydinpääoman vähimmäismäärälle kuin mitä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään. Tässä pykälässä asetettu pääomavaatimus voidaan asettaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Finanssivalvonta voi asettaa tässä pykälässä tarkoitettun pääomavaatimuksen, jos:

1) Finanssivalvonta 2 §:ssä säädetyn arvioon tai etukäteen vahvistetuilla perusteilla laadittuun muun arvioon perusteella katsoo, että:

a) luottolaitoksen omien varojen määrä ei riitä täyttämään luottolaitoksen 9 luvun 1 §:n mukaisesti arvioimaa kokonaisriskin edellyttämää pääomatarvetta; *tai*

b) luottolaitos on arvioinut edellä tarkoitettun pääomatarpeensa ja siihen perustuvan pääomatavoitteen taikka EU:n vakavarai-

11 luku

Taloudellisen aseman valvonta

6 §

Harkinnanvarainen lisöpääomavaatimus

Finanssivalvonnan on 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa asetettava luottolaitokselle tarvittava korkeampi vaatimus luottolaitoksen ydinpääoman vähimmäismäärälle kuin mitä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään, *jos se katsoo vaatimuksen olevan välttämätön luottolaitokseen kohdistuvien olennaisten riskien kattamiseksi.* Tässä pykälässä asetettu pääomavaatimus voidaan asettaa enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Finanssivalvonta voi asettaa tässä pykälässä tarkoitettun pääomavaatimuksen, jos:

1) Finanssivalvonta 2 §:ssä säädetyn arvioon tai etukäteen vahvistetuilla perusteilla laadittuun muun arvioon perusteella katsoo, että:

a) luottolaitoksen omien varojen määrä ei riitä täyttämään luottolaitoksen 9 luvun 1 §:n mukaisesti arvioimaa kokonaisriskin edellyttämää pääomatarvetta *tai tämä arvio ei täytä mainitussa pykälässä sille asetettuja vaatimuksia;*

b) luottolaitos on arvioinut *a alakohdassa* tarkoitettun pääomatarpeensa ja siihen perustuvan pääomatavoitteen taikka EU:n va-

Voimassa oleva laki

suusasetuksessa tarkoitettujen suurten asiakasriskien kattamiseksi vaadittavan omien varojen määrän olennaisesti puutteellisella tai virheellisellä tavalla; taikka

2) 5 a §:n 1 momentin 1 kohdan edellytykset täyttyvät.

Finanssivalvonta voi lisäksi asettaa tässä pykälässä tarkoitetun lisäpääomavaatimuksen siltä osin kuin luottolaitoksella on tase-eriä tai taseen ulkopuolisia sitoumuksia, joihin liittyville riskeille ei ole asetettu pääomavaatimusta 10 luvussa tai EU:n vakavaraisuusasetuksessa tai joihin liittyville riskeille on asetettu ilmeisen riittämätön pääomavaatimus.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi asettaa 1 momentissa säädettyin edellytyksin konsolidoidun valvonnan kohteena olevalle luottolaitokselle sen konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella konsolidoidun lisäpääomavaatimuksen.

Finanssivalvonnan on tätä pykälää soveltaessaan otettava huomioon:

1) luottolaitoksen 9 luvun 1 §:ssä tarkoitettua sisäisen pääoman riittävyyden varmistamista koskevien menettelyjen laadullinen riittävyys ja luottolaitoksen mainitun pykälän nojalla asettamat tavoitteet omien varojen määrälle;

2) luottolaitoksen hallinto-, ohjaus- ja riskienhallintajärjestelmien yleinen riittävyys;

3) luottolaitoksen toiminnasta koko rahoitusjärjestelmän vakaudelle mahdollisesti seuraavat riskit.

9 §

Maksuvalmiutta koskevat lisävaatimukset

Sen lisäksi, mitä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään, Finanssivalvonnan on, jos luottolaitoksen maksuvalmiutta ei voida muuten riittävästi varmistaa, asetettava luottolaitokselle sen maksuvalmiutta koskevat

Ehdotus

vakavaraisuusasetuksessa tarkoitettujen suurten asiakasriskien kattamiseksi vaadittavan omien varojen määrän olennaisesti puutteellisella tai virheellisellä tavalla; tai

c) luottolaitoksen riskienhallintajärjestelmä ei täytä sille 9 luvun 2 §:ssä asetettuja vaatimuksia;

2) luottolaitoksella on tase-eriä tai taseen ulkopuolisia sitoumuksia, joihin liittyville riskeille ei ole asetettu pääomavaatimusta 10 luvussa tai EU:n vakavaraisuusasetuksessa tai joihin liittyville riskeille on asetettu ilmeisen riittämätön pääomavaatimus;

3) luottolaitoksen hallinto- ja ohjausjärjestelmän puutteellisuus tai luottolaitoksen liiketoimintamalli aiheuttaa riskejä, joille ei muutoin ole asetettu pääomavaatimusta; taikka

4) 5 a §:n 1 momentin 1 kohdan edellytykset täyttyvät.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, Finanssivalvonta voi asettaa 1 momentissa säädettyin edellytyksin konsolidoidun valvonnan kohteena olevalle luottolaitokselle sen konsolidoidun taloudellisen aseman perusteella konsolidoidun lisäpääomavaatimuksen.

Finanssivalvonnan on tätä pykälää soveltaessaan otettava huomioon:

1) luottolaitoksen 9 luvun 1 §:ssä tarkoitettua sisäisen pääoman riittävyyden varmistamista koskevien menettelyjen laadullinen riittävyys ja luottolaitoksen mainitun pykälän nojalla asettamat tavoitteet omien varojen määrälle;

2) luottolaitoksen hallinto-, ohjaus- ja riskienhallintajärjestelmien yleinen riittävyys;

3) luottolaitoksen toiminnasta koko rahoitusjärjestelmän vakaudelle mahdollisesti seuraavat riskit.

9 §

Maksuvalmiutta koskevat lisävaatimukset

Sen lisäksi, mitä EU:n vakavaraisuusasetuksessa säädetään, Finanssivalvonnan on asetettava luottolaitokselle sen maksuvalmiutta koskevat tarvittavat laadulliset ja määrälliset vaatimukset, jos Finanssivalvonta

Voimassa oleva laki

tarvittavat laadulliset ja määrälliset vaatimukset, jos Finanssivalvonta katsoo 2 §:ssä tarkoitetun arvion perusteella, *että luottolaitoksen maksuvalmiuden hallinnassa on sellaisia puutteita, jotka vaarantavat luottolaitoksen kyvyn vastata sitoumuksistaan.*

Ehdotus

katsoo vaatimusten asettamisen olevan 2 §:ssä tarkoitetun arvion perusteella maksuvalmiusriskien kattamiseksi välttämätöntä.

15 luku

Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

5 §

Talletuspankki ei saa ohjata asiakasta tekemään talletusta toiseen talletuspankkiin. Tällaista talletusten välittämistä ei myöskään saa järjestää yhdessä toisen talletuspankin kanssa taikka pankin keskusjärjestön tai muun vastaavan yhteisön kautta tai avustuksella tai muulla tavalla.

(5 §:n 3 momentti kumotaan)

15 §

Tietojen luovuttaminen samaan konsolidointiryhmään, rahoitus- ja vakuutusryhmittymään tai yhteenliittymään kuuluvalla yritykselle

Luottolaitoksella ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oikeus antaa 14 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovollisuus. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamis-

15 §

Tietojen luovuttamista koskevat poikkeukset salassapitovollisuuteen

Jollei yleisestä tietosuojasetuksesta muuta johdu, luottolaitoksella ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on 14 §:ssä säädetyn salassapitovollisuuden estämättä oikeus luovuttaa välttämättömiä tietoja:

1) samaan konserniin, konsolidointiryhmään, talletuspankkien yhteenliittymään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän, talletuspankkien yhteenliittymän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten; mitä tässä kohdassa säädetään ei kuiten-

Voimassa oleva laki

ta eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, luottolaitos ja luottolaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia

Ehdotus

kaan koske sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin;

2) sellaiselle yritykselle, joka kuuluu luottolaitoksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten, jos tiedot ovat sen asiakasrekisterissä;

3) toiselle luottolaitokselle, rahoituslaitokselle, sijoituspalveluyritykselle, maksulaitokselle tai talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvalla yritykselle näihin kohdistuvista rikoksista 18 a §:ssä tarkoitetut tiedot rahoitusmarkkinoilla toimiviin yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi;

4) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle luottotietorekisteriin merkitsemistä varten asiakkaan voimassa olevien luottosopimusten ja takauksituumusten yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot sekä tiedot luottojen maksamatta olevasta määrästä;

5) tieteelliseen tutkimuskäyttöön, jos asiakirjan valmistamisesta on kulunut vähintään 60 vuotta ja asiakirjan vastaanottaja antaa kirjallisen sitoumuksen siitä, ettei hän käytä asiakirjaa sen henkilön, jota asiakirja koskee, tai hänen läheisensä vahingoksi tai hallentamiseksi taikka sellaisten muiden etujen loukkaamiseksi, joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty;

6) finanssialan sopimus pohjaiselle asiakasorganisaatiolle tai muulle sellaiselle riidanratkaisuelimelle, joka on kuluttajariitojen vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 ja direktiivin 2009/22/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/11/EU (vaihtoehtoista kuluttajariitojen ratkaisua koskeva direktiivi) 20 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoitettu Euroopan komissiolle, sinne saatetun asian käsittelemistä varten.

Mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään, sovelletaan myös säästöpankkien ja osuuspankkien keskusrahallaitoksiin.

Edellä 1 momentin 1—4 ja 6 kohdissa tarkoitetuissa tilanteissa voidaan luovuttaa vain tietoja, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevien tehtävien suorittamiseksi, ja jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa sää-

Voimassa oleva laki

tietoja sellaiselle yhteisölle, joka kuuluu luottolaitoksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä edellä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Luottolaitoksella on sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä säädetään, oikeus luovuttaa 14 §:n 1 momentissa tarkoitettulle luottolaitosten yhteenliittymälle, jonka jäsen luottolaitos on, yhteenliittymän toiminnan kannalta tarpeellisia tietoja. Mitä 2 momentissa ja tässä momentissa säädetään luottolaitosten yhteenliittymästä, sovelletaan myös säästöpankkien ja osuuspankkien keskusrahallaitoksiin.

16 §

Tietojen luovuttaminen luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle

Luottolaitoksella ja sen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on 14 §:n estämättä oikeus luovuttaa luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle luottotietorekisteriin merkitsemistä varten asiakkaan voimassa olevien luottosopimusten ja takaussitoumusten yksilöintiä varten tarpeelliset tiedot sekä tiedot luottojen maksamatta olevasta määrästä.

17 §

Tietojen luovuttaminen tutkimuskäyttöön

Edellä 14 §:ssä tarkoitettuja tietoja sisältävä asiakirja voidaan antaa tieteelliseen tutkimuskäyttöön, jos asiakirjan valmistamisesta on kulunut vähintään 60 vuotta ja asiakirjan vastaanottaja antaa kirjallisen sitoumuksen siitä, ettei hän käytä asiakirjaa sen henkilön, jota asiakirja koskee, tai hänen läheisensä vahingoksi tai halventamiseksi taikka niiden muiden etujen loukkaamiseksi,

Ehdotus

detty tai vastaava salassapitovelvollisuus.

Mitä edellä 1 momentin 1—2 ja 4—6 kohdassa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

(16 § kumotaan)

(17 § kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

joiden suojaksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

18 a §

Väärinkäyttöihin liittyvien henkilötietojen käsittely

Luottolaitos ja rahoituslaitos voivat käsitellä tietoja väärinkäyttöihin liittyvistä henkilötiedoista ja ylläpitää niitä koskevaa rekisteriä (väärinkäytösrekisteri) siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä niiden toimintaan välittömästi kohdistuvien rikosten tai rikkomusten estämiseksi ja selvittämiseksi.

Väärinkäytösrekisteriin saadaan merkitä tiedot:

1) rekisteröidyn nykyisestä tai entisestä asiakkuussuhteesta;

2) maksujen viivästymisestä ja laiminlyönnistä;

3) rikoksesta, epäilystä rikoksesta tai rikkomuksesta;

4) luottolaitoksesta tai rahoituslaitoksesta, johon rikos, epäilty rikos tai rikkomus kohdistuu;

5) teon tai epäillyn teon ajankohdasta ja rekisteriin merkitsemisen ajankohdasta;

6) rekisteröidyn nimestä, henkilötunnuksesta, osoitteesta ja ammatista;

7) tuomioistuimesta tai esitutkintaviranomaisesta, jossa asia on vireillä;

8) käsiteltävän tiedon ilmoittajasta ja talentajasta.

Luottolaitos tai rahoituslaitos ei saa tehdä merkintää väärinkäytösrekisteriin ennen kuin epäilystä rikoksesta tai rikkomuksesta on ilmoitettu esitutkintaviranomaiselle tai syyttäjälle taikka kun erääntynyt saaminen on ollut maksamatta enemmän kuin 60 päivää eräpäivästä. Merkintä rekisteriin on tehtävä viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun:

1) luottolaitos tai rahoituslaitos on saattanut rikosprosessin vireille;

2) luottolaitos tai rahoituslaitos on saanut tiedon siitä, että joku muu on saattanut rikosprosessin vireille;

3) syyttäjä on päättänyt nostaa asiassa

syytteen tai;

4) maksu on erääntynyt.

Rikosta koskevat tiedot on poistettava väärinkäytösrekisteristä välittömästi sen jälkeen, kun rekisteröity on alioikeuden tuomion todettu syyttömäksi, oikeusprosessista on luovuttu tai jos ylempi oikeusaste vapauttaa alemman oikeusasteen tuomitseman henkilön. Luottolaitos tai rahoituslaitos voi rekisteröidä tiedot uudelleen, jos ylempi oikeusaste tuomitsee henkilön, jonka alempi oikeusaste on vapauttanut.

Rikosta koskevat tiedot on poistettava väärinkäytösrekisteristä viimeistään viiden vuoden kuluttua siitä, kun kyseistä rikosta koskeva tieto on ensimmäisen kerran rekisteröity. Maksuhäiriötä koskeva tieto on poistettava viimeistään, kun maksun suorittamisesta on kulunut kaksi vuotta.

Rekisteröidylle on ilmoitettava tietojen käytöstä päätöksenteossa, jos luoton epäminen tai muu rekisteröidylle kielteinen päätös johtuu väärinkäytösrekisterissä olevista tiedoista.

23 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

3 §

Muut siirtymäsäännökset

Edellä 10 luvun 2 §:ssä säädetty omien varojen vähimmäisvaatimus ei koske luottolaitosta, jolla 1 päivänä tammikuuta 1994 oli toimilupa luottolaitoksen toiminnan harjoittamiseen. Edellä tarkoitetun luottolaitoksen, jonka osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman määrä edellä mainittuna ajankohtana alitti mainitun vähimmäisvaatimuksen, osakepääoman, osuuspääoman tai peruspääoman määrä ei kuitenkaan saa alentua siitä, mikä se oli 2 päivänä toukokuuta 1992 tai, jos luottolaitoksella ei mainittuna päivänä ollut toimilupaa, siitä kun se sai toimiluvan, taikka sen jälkeen saavutetusta korkeimmasta määrästä. Niin kauan kuin luottolaitos ei täytä 10 luvun 2 §: mu-

HE 100/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kaista vähimmäisvaatimusta, sen omien varojen määrä ei saa alentua muuten kuin tappioiden johdosta.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

2.

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta annetun lain (1199/2014) voimaantulosäännöksen 7 momentin 2 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Jos talletussuojarahaston varat eivät riitä korvattavien talletusten maksamiseen tai muiden talletussuojarahaston velvoitteiden kattamiseen siten kuin rahoitusvakuusviranomaisesta annetussa laissa säädetään, Rahoitusvakuusvirasto:

2) velvoittaa vanhan talletussuojarahaston siirtämään talletussuojarahastoon varoja, jos 1 kohdassa tarkoitettuja maksuja ei voida periä riittävän nopeasti ja vakauden turvaavalla tavalla;

Jos talletussuojarahaston varat eivät riitä korvattavien talletusten maksamiseen tai muiden talletussuojarahaston velvoitteiden kattamiseen siten kuin rahoitusvakuusviranomaisesta annetussa laissa säädetään, Rahoitusvakuusvirasto:

2) velvoittaa vanhan talletussuojarahaston siirtämään talletussuojarahastoon varoja, jos 1 kohdassa tarkoitettuja maksuja ei voida periä *riittävässä määrin*, riittävän nopeasti *tai* vakauden turvaavalla tavalla;

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

3.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain 71 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 71 a §:n 2 ja 4 momentti, sellaisina
kuin ne ovat laissa 1442/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

71 a §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan työsopimussuhteessa olevaa ilmoituksen tekijää ja ilmoituksen kohteena olevaa henkilöä *sekä* turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja *noudattaen henkilötietolakia (523/1999)*. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön henkilöllisyyden suoja, jollei *rikkomuksen* selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä henkilötietolaissa säädetään, 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 3 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä. Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa.

71 a §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan työsopimussuhteessa olevaa ilmoituksen tekijää ja ilmoituksen kohteena olevaa henkilöä *sekä sisältää ohjeet*, joilla turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan *henkilön henkilöllisyyden* suoja, jollei *väärinkäytöksen* selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) 15 artiklan mukaista oikeutta saada pääsyä 1 ja 3 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos

Voimassa oleva laki

Ehdotus

niiden antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä. Mitä mainitun asetuksen 13 ja 14 artiklassa säädetään, ei sovelleta Finanssivalvontaan sen ylläpitäessä 1 momentissa tarkoitettua järjestelmää.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

4.

Laki

sijoituspalvelulain 6 ja 12 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 6 luvun 1 §:n 7 momentti ja 12 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 6 luvun 1 §:n 7 momentti laissa 1069/2017, sekä
lisätään 6 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1069/2017 ja 243/2018, uusi 8 momentti, 12 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1069/2017, uusi 5 momentti ja lukuun uusi 3 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 luku

6 luku

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

1 §

1 §

Vähimmäispääoma

Vähimmäispääoma

Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä. *Edellä 1–6 momentissa tarkoitettuun vähimmäispääomaan luettavan osakepääoman on täytettävä EU:n vakavaraisuusasetuksen 28 artiklan mukaiset vaatimukset.*

Luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 2 a §:ään säädetään, sovelletaan myös sijoituspalveluyrityksiin.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 luku

12 luku

Salassapito ja asiakkaan tunteminen**Salassapito ja asiakkaan tunteminen**

2 §

2 §

*Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen**Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen*

Sijoituspalvelu yrityksellä ja sijoituspalvelu yrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oikeus antaa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske *henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen* luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, sijoituspalveluyritys ja sijoituspalvelu yrityksen konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu sijoituspalvelu yrityksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään, ei koske *henki-*

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), jäljempänä yleinen tietosuoja-asetus muuta johdu, sijoituspalvelu yrityksellä ja sijoituspalvelu yrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oikeus antaa 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, sijoituspalveluyritys ja sijoituspalvelu yrityksen konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu sijoituspalvelu yrityksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä

HE 100/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

tässä momentissa säädetään, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, sijoituspalveluyrityksellä ja sijoituspalveluyrityksen konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on oikeus luovuttaa toiselle sijoituspalveluyritykselle, luottolaitokselle, rahoituslaitokselle tai maksulaitokselle näihin kohdistuvista rikoksista luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ssä tarkoitetut välttämättömät tiedot rahoitusmarkkinoilla toimiviin yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi.

3 a §

Väärinkäyttöihin liittyvien henkilötietojen käsittely

Mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ssä säädetään väärinkäyttöihin liittyvien henkilötietojen käsittelystä, sovelletaan myös sijoituspalveluyrityksiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sen 6 luvun 1 §:ää sovelletaan kuitenkin vasta vuoden kuluttua lain voimaan tulosta.

5.

Laki

maksulaitoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maksulaitoslain (297/2010) 38 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 764/2012,
sekä
lisätään lakiin uusi 39 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

38 §

Tietojen luovuttaminen samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle

Maksulaitoksella ja sen kanssa samaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai sijoituspalvelulaissa (747/2012) tarkoitettuun konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on sen estämättä, mitä salassapitovelvollisuudesta säädetään, oikeus antaa tämän lain 37 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yrityksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

Ehdotus

38 §

Tietojen luovuttaminen samaan konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yritykselle.

Maksulaitoksella ja sen kanssa samaan luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tai sijoituspalvelulaissa tarkoitettuun konsolidointiryhmään kuuluvalla yrityksellä on sen estämättä, mitä salassapitovelvollisuudesta säädetään, oikeus antaa tämän lain 37 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä yleinen tietosuojasetus, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista eikä sellaisia tietoja, jotka perustuvat asiakkaan ja muun kuin ryhmittymään kuuluvan yri-

Voimassa oleva laki

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, maksulaitos ja maksulaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yhteisölle, joka kuuluu maksulaitoksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Ehdotus

tyksen välisten maksutietojen rekisteröintiin.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, maksulaitos ja maksulaitoksen kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluva yritys voivat luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yhteisölle, joka kuuluu maksulaitoksen kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, maksulaitoksella on oikeus luovuttaa toiselle maksulaitokselle, luottolaitokselle, rahoituslaitokselle tai sijoituspalveluyritykselle näihin kohdistuvista rikoksista luottolaitostoinnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ssä tarkoitettuja välttämättömät tiedot rahoitusmarkkinoilla toimiviin yrityksiin kohdistuvan rikollisuuden ehkäisemiseksi.

39 a §

Väärinkäyttöksiin liittyvien henkilötietojen käsittely

Mitä luottolaitostoinnasta annetun lain 15 luvun 18 a §:ssä säädetään väärinkäyttöksiin liittyvien henkilötietojen käsittelystä, sovelletaan myös maksulaitoksiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

6.

Laki**kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain 3 luvun 3 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain (1070/2017) 3 luvun 3 §:n 1 ja 3 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 luku

3 luku

**Säännellyn markkinan toiminnan järjes-
täminen****Säännellyn markkinan toiminnan järjes-
täminen**

3 §

3 §

*Rikkomuksista ilmoittaminen**Rikkomuksista ilmoittaminen*

Pörssillä on oltava menettelytavat, joita noudattamalla pörssin palveluksessa olevat voivat ilmoittaa pörssin sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja *noudattaen henkilötietolakia (523/1999)*. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Pörssillä on oltava menettelytavat, joita noudattamalla pörssin palveluksessa olevat voivat ilmoittaa pörssin sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä ja niiden käsittelystä pörssissä.

Sen lisäksi, mitä tietosuojalaissa (/) säädetään, 1 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyillä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

7.

Laki

vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain (162/2014) 7 luvun 11 §:n 3 momentin johdantokappale ja 4 momentti, 21 luvun 14 § ja 22 luvun 9 §:n 1 ja 3 momentti sellaisina kuin niistä ovat 22 luvun 9 §:n 1 ja 3 momentti laissa 527/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 luku

7 luku

Toiminnan järjestäminen

Toiminnan järjestäminen

11 §

11 §

Salassapitovelvollisuus

Salassapitovelvollisuus

Vaihtoehtorahastojen hoitaja, vaihtoehtorahasto taikka tämän lain mukainen säilytisyhteisö tai erityinen säilytisyhteisö on oikeutettu lisäksi:

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä yleinen tietosuojasetus muuta johdu, vaihtoehtorahastojen hoitaja, vaihtoehtorahasto taikka tämän lain mukainen säilytisyhteisö tai erityinen säilytisyhteisö on oikeutettu lisäksi:

Mitä 3 momentissa säädetään, ei koske henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.

Mitä 3 momentissa säädetään, ei koske yleisen tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

21 luku

21 luku

Finanssivalvontaa koskevat säännökset

Finanssivalvontaa koskevat säännökset

14 §

14 §

Henkilötiedot ja muut tiedot

Henkilötietojen säilyttäminen ja siirtäminen

Finanssivalvonnan on noudatettava henkilötietojen käsittelyssä, säilyttämisessä ja siirtämisessä henkilötietolakia.

Finanssivalvonnan tulee säilyttää tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saatuja henkilötietoja, *kuitenkin enintään viiden vuoden ajan.*

Finanssivalvonta voi siirtää kolmanteen maahan tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saatuja tietoja ja tiedoista laadittuja analyysseja tapauskohtaisesti, jos *henkilötietolain 5 luvussa säädetyt edellytykset täyttyvät ja on varmuus siitä, että* siirto on tarpeen vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin valvonnassa. Tiedot voidaan siirtää ainoastaan sillä edellytyksellä, että niitä ei siirretä edelleen ilman Finanssivalvonnan kirjallista lupaa.

Finanssivalvonnan tulee säilyttää tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saatuja henkilötietoja. *Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin tai viranomaistutkinnan vuoksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tietojen säilyttämisen tarpeellisuuden tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä. Tiedot on poistettava välittömästi sen jälkeen, kun tarve niiden käsittelemiselle on lakannut.*

Finanssivalvonta voi siirtää kolmanteen maahan tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan saatuja tietoja ja tiedoista laadittuja analyysseja tapauskohtaisesti, jos siirto on tarpeen vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun direktiivin valvonnassa. Tiedot voidaan siirtää ainoastaan sillä edellytyksellä, että niitä ei siirretä edelleen ilman Finanssivalvonnan kirjallista lupaa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

22 luku

22 luku

Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen**Seuraamukset, muutoksenhaku ja rikkomuksista ilmoittaminen**

9 §

9 §

*Rikkomuksista ilmoittaminen**Rikkomuksista ilmoittaminen*

Vaihtoehtorahastojen hoitajalla on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa yhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta markkinoiden *väärinkäyttöasetuksen epäilyistä rikkomisesta*. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja *noudattaen henkilötietolakia*. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Vaihtoehtorahastojen hoitajalla on oltava menettely, jota noudattamalla sen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa yhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta markkinoiden *finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta*. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä *henkilötietolaissa* säädetään, *edellä* 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä. *Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa*.

Sen lisäksi, mitä *tietosuojalaissa* (/) säädetään, 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

8.

Laki

arvopaperimarkkinalain 12 luvun 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvopaperimarkkinalain (746/2012) 12 luvun 3 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina
kuin ne ovat laissa 519/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 luku

12 luku

Markkinoiden väärinkäyttö

Markkinoiden väärinkäyttö

3 §

3 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Rikkomuksista ilmoittaminen

Liikkeeseenlaskijalla on oltava menettely, jota noudattamalla liikkeeseenlaskijan palveluksessa olevat voivat ilmoittaa liikkeeseenlaskijan sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja *noudattaen henkilötietolakia (523/1999)*. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Liikkeeseenlaskijalla on oltava menettely, jota noudattamalla liikkeeseenlaskijan palveluksessa olevat voivat ilmoittaa liikkeeseenlaskijan sisällä riippumattoman kanavan kautta finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä *henkilötietolaissa* säädetään, 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi

Sen lisäksi, mitä *tietosuojalaissa (/)* säädetään, 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tar-

HE 100/2018 vp

Voimassa oleva laki

haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä. Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa.

Ehdotus

koitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 _____.

9.

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain 2 luvun 22 §:n ja 8 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta annetun lain (348/2017) 2 luvun 22 § ja 8 luvun 2 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

2 luku

**Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvasta-
puoli**

**Arvopaperikeskuksen toimilupa, omistajat, hallinto ja toiminta sekä keskusvasta-
puoli**

22 §

22 §

Rikkomuksista ilmoittaminen

Rikkomuksista ilmoittaminen

Arvopaperikeskuksella on oltava menettelytavat, joita noudattamalla arvopaperikeskuksen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa arvopaperikeskuksen sisällä riippumattoman kanavan kautta *arvopaperikeskusta koskevien säännösten* epäilyistä rikkomisesta. Ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilön henkilötiedot ovat salassa pidettäviä, jollei laissa toisin säädetä.

Arvopaperikeskuksella on oltava menettely, joita noudattamalla arvopaperikeskuksen palveluksessa olevat voivat ilmoittaa arvopaperikeskuksen sisällä riippumattoman kanavan kautta *finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten* epäilyistä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää *asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja.* Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää oh-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Arvopaperikeskuksen on säilytettävä 1 momentissa tarkoitetut tarpeelliset tiedot. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutkinnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tietojen säilyttämisen tarpeellisuuden tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä.

Ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä henkilöllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin. Tietosuojavaltuutettu voi rekisteröidyn pyynnöstä tarkastaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen, rekisteröityä koskevien tietojen lainmukaisuuden.

Arvopaperikeskuksen tulee toteuttaa asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet ilmoitusten tekijöiden suojelemiseksi.

jeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Arvopaperikeskuksen on säilytettävä 1 momentissa tarkoitetut tarpeelliset tiedot. Tiedot on poistettava viiden vuoden kuluttua ilmoituksen tekemisestä, jollei tietojen edelleen säilyttäminen ole tarpeen rikostutkinnan, vireillä olevan oikeudenkäynnin, viranomaistutkinnan taikka ilmoituksen tekijän tai ilmoituksen kohteena olevan henkilön oikeuksien turvaamiseksi. Tietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuus on tutkittava viimeistään kolmen vuoden kuluttua edellisestä tietojen säilyttämisen tarpeellisuuden tarkistamisesta. Tarkistamisesta on tehtävä merkintä. *Tiedot on poistettava välittömästi sen jälkeen, kun peruste niiden käsittelemiselle on lakannut.*

Sen lisäksi, mitä tietosuojalaisissa (/) säädetään, 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antaminen voisi haitata epäiltyjen rikkomusten selvittämistä.

8 luku

Erinäiset säännökset

2 §

Tiedonantovelvollisuus

Tilinhoitajalla, selvitysosapuolella, hallintarekisteröinnin hoitajalla, keskusvastapuolella, arvopaperikeskuksella ja yhteisöllä, jolle toiminta on ulkoistettu, niiden omistusyhteisöllä ja niiden konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta anne-

8 luku

Erinäiset säännökset

2 §

Tiedonantovelvollisuus

Tilinhoitajalla, selvitysosapuolella, hallintarekisteröinnin hoitajalla, keskusvastapuolella, arvopaperikeskuksella ja yhteisöllä, jolle toiminta on ulkoistettu, niiden omistusyhteisöllä ja niiden konsolidointiryhmään kuuluvalla rahoituslaitoksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä antaa 1 momentissa tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta anne-

HE 100/2018 vp

Voimassa oleva laki

tussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin tai konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos sen hallintoelinten jäseniä ja toimihenkilöitä koskee 1 §:ssä säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, ei koske *henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista.*

Ehdotus

tussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisölle asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin tai konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten, jos sen hallintoelinten jäseniä ja toimihenkilöitä koskee 1 §:ssä säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä tässä momentissa säädetään tietojen luovuttamisesta, *ei estä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

sijoitusrahastolain 133 a ja 150 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan sijoitusrahastolain (48/1999) 133 a § ja 150 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 133 a § laissa 47/2002, 150 §:n 1 momentti laissa 526/2016 ja 150 §:n 3 momentti laissa 175/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

133 a §

Sen estämättä, mitä 133 §:ssä säädetään, rahastoyhtiö on oikeutettu luovuttamaan 133 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään ja rahoitus- ja vakuu-

Ehdotus

133 a §

Jollei luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), jäljempänä yleinen tietosuojasetus, muuta johdu, rahastoyhtiö voi luovuttaa 133 §:ssä tarkoitettuja tietoja samaan konserniin, konsolidointiryhmään ja rahoitus- ja vakuu-

Voimassa oleva laki

tusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (44/2002) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisöllä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske *henkilötietolain (523/1999) 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista*.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, rahastoyhtiö voi luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muita asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu rahastoyhtiön kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske *henkilötietolain 11 §:ssä tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista*.

150 §

Rahastoyhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla rahastoyhtiön palveluksessa olevat voivat ilmoittaa rahastoyhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta *tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten sekä 144 b §:n 3 momentissa tarkoitettujen Euroopan unionin säädösten ja markkinoiden väärinkäyttöasetuksen* epäilystä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja *noudattaen henkilötietolakia*. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä *henkilötietolaissa* sääde-

Ehdotus

tusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- ja vakuutusryhmittymään kuuluvalla yhteisöllä asiakaspalvelua ja muuta asiakassuhteen hoitamista, markkinointia sekä konsernin, konsolidointiryhmän tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymän riskienhallintaa varten. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske *yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen luovuttamista*.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, rahastoyhtiö voi luovuttaa asiakasrekisterissään olevia markkinointia sekä asiakaspalvelua ja muita asiakassuhteen hoitamista varten tarpeellisia tietoja sellaiselle yritykselle, joka kuuluu rahastoyhtiön kanssa samaan taloudelliseen yhteenliittymään, jos tietojen vastaanottajaa koskee tässä laissa säädetty tai sitä vastaava salassapitovelvollisuus. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei koske *yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettujen arkaluonteisten tietojen luovuttamista*.

150 §

Rahastoyhtiöllä on oltava menettely, jota noudattamalla rahastoyhtiön palveluksessa olevat voivat ilmoittaa rahastoyhtiön sisällä riippumattoman kanavan kautta *finanssimarkkinoita koskevien säännösten ja määräysten* epäilystä rikkomisesta. Ilmoitusmenettelyn tulee sisältää asianmukaiset ja riittävät toimenpiteet, joilla järjestetään ilmoitusten asianmukainen käsittely sekä suojataan ilmoituksen tekijää ja turvataan ilmoituksen tekijän ja ilmoituksen kohteena olevan henkilötietojen suoja. Ilmoitusmenettelyn tulee lisäksi sisältää ohjeet, joilla turvataan ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden suoja, jollei rikkomuksen selvittämiseksi tai muuten viranomaisen oikeudesta tietojen saamiseen laissa toisin säädetä.

Sen lisäksi, mitä *tietosuojalaissa (/)* säädetään, 1 momentissa tarkoitettun ilmoi-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tään, *edellä* 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antamisen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä. *Ilmoituksen kohteena olevan rekisteröidyn oikeuksista säädetään henkilötietolaissa.*

tuksen kohteena olevalla rekisteröidyllä ei ole tarkastusoikeutta 1 ja 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin, jos tietojen antamisen voisi haitata epäiltyjen rikkomisten selvittämistä.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

11.

Laki

liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain (1501/2001) 4 § ja 5 a §, sellaisena kuin ne ovat 4 § laissa 1421/2007 ja 5 a § laissa 642/2006, sekä
muutetaan 5 ja 5 b §, 9 §:n 1 momentti sekä 13 §:n 1 momentti sellaisina kuin ne ovat, 5 § ja 13 §:n 1 momentti laissa 642/2006 ja 5 b § ja 9 §:n 1 momentti laissa 1421/2007, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §
Luottolaitoksen sulautumissuunnitelmassa on oltava, sen lisäksi, mitä osakeyhtiölain 16 luvun 3 §:ssä säädetään, selvitys luottolaitostoiminnasta annetun lain 45 §:n 1 momentin 9 kohdan mukaisesti pääomalainoihin rinnastettavista sitoumuksista sekä mainitun lain 46 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa ja 47 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuihin sitoumuksista, joiden velkojat voivat vastustaa sulautumista osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 1 momentin mukaisesti.

(4 § kumotaan)

5 §
Sulautumiseen osallistuvien luottolaitos-

5 §
Sulautumiseen osallistuvien luottolaitos-

Voimassa oleva laki

ten, tai jos kyseessä on tytäryhtiösulautuminen, emoyrityksenä olevan luottolaitoksen, on ilmoitettava sulautumisesta *Rahoitustarkastukselle*. Ilmoitus, johon on liitettävä sulautumissuunnitelma ja osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:ssä tarkoitettu lausunto, on toimitettava *Rahoitustarkastukselle* ennen osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:ssä tarkoitettua kuulutuksen hakemista. *Rahoitustarkastus* voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.

Rekisteriviranomaisen on annettava osakeyhtiölain 16 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitettu velkojan vastustusta koskeva ilmoitus viivytyksettä tiedoksi *Rahoitustarkastukselle*.

Rahoitustarkastus voi osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetussa absorptiosulautumisessa vastustaa sulautumista *ilmoittamalla* siitä rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa *tarkoitettua määräpäivästä*, jos sulautuminen todennäköisesti vaarantaa vastaanottavan luottolaitoksen toimilupaedellytysten säilymisen.

Vastustuksesta on viivytyksettä annettava tieto sulautumiseen osallistuville luottolaitoksille. Sulautumisen saa edellä tässä momentissa tarkoitettussa tapauksessa rekisteröidä vain, jos *Rahoitustarkastus* ei vastusta sitä edellä mainitussa ajassa.

Tässä pykälässä tarkoitettua *Rahoitustarkastuksen* päätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

5 a §

Jos velkoja on vastustanut sulautumista, rekisteriviranomaisen on pyydettävä *Rahoitustarkastukselta* lausunto siitä, miten sulautumisen täytäntöönpano vaikuttaa velkojan asemaan ja onko sulautuminen tarpeen panna täytäntöön viivytyksettä luottolaitosten vakaan toiminnan turvaamiseksi. Rekisteriviranomaisen on sen estämättä, mitä osakeyhtiölain 16 luvun 15 §:n 2 momentissa säädetään rekisteröimisen edellytyksistä, rekisteröitävä sulautumisen täytäntöönpano vel-

Ehdotus

ten, tai jos kyseessä on tytäryhtiösulautuminen, emoyrityksenä olevan luottolaitoksen, on ilmoitettava sulautumisesta *Finanssivalvonnalle*. Ilmoitus, johon on liitettävä sulautumissuunnitelma ja osakeyhtiölain 16 luvun 4 §:ssä tarkoitettu *tilintarkastajan* lausunto, on toimitettava *Finanssivalvonnalle* ennen osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua *velkojille annettavan* kuulutuksen hakemista. *Finanssivalvonta* voi ilmoituksen saatuaan vaatia myös muita tarpeelliseksi katsomiaan tietoja.

Rekisteriviranomaisen on annettava osakeyhtiölain 16 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitettu velkojan vastustusta koskeva ilmoitus viivytyksettä tiedoksi *Finanssivalvonnalle*.

Finanssivalvonta voi osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetussa absorptiosulautumisessa vastustaa sulautumista, jos sulautuminen todennäköisesti vaarantaa vastaanottavan luottolaitoksen toimilupaedellytysten säilymisen. *Finanssivalvonnan on ilmoitettava vastustuksestaan* rekisteriviranomaiselle kuukauden kuluessa osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua *velkojille annettavalle kuulutukselle asetetusta määräpäivästä*. Vastustuksesta on viivytyksettä annettava tieto sulautumiseen osallistuville luottolaitoksille. Sulautumisen saa edellä tässä momentissa tarkoitettussa tapauksessa rekisteröidä vain, jos *Finanssivalvonta* ei vastusta sitä edellä mainitussa ajassa.

Tässä pykälässä tarkoitettua *Finanssivalvonnan* päätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

(5 a § kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

kojan vastustuksesta huolimatta, jos Rahoitustarkastus katsoo lausunnossaan, että sulautumisen täytäntöönpano ei heikennä velkojan taloudellista asemaa ja sulautumisen täytäntöönpano viivytyksettä on tarpeen luottolaitosten vakaan toiminnan turvaamiseksi.

5 b §

Suomalaisen luottolaitoksen osallistumiseen rajat ylittävään sulautumiseen Euroopan talousalueella sovelletaan, mitä 4, 5 ja 5 a §:ssä säädetään.

Jos sulautumisessa vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen valtioon, sulautumiseen ei kuitenkaan sovelleta 5 §:n 3 ja 4 momenttia. Rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain (742/2004) 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:ssä tarkoitettua todistusta, jos *Rahoitustarkastus* on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle ennen *mainittujen pykälien 2 momentissa* tarkoitettua luvan myöntämistä, että luottolaitos ei ole noudattanut sulautumista, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua *määräpäivästä* vain, jos *Rahoitustarkastus* on ilmoittanut, ettei se vastusta *sulautumista* tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava luottolaitos aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa luottolaitostoimintaa Suomessa, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen luottolaitoksen toiminnasta Suomessa säädetään.

9 §

Jakautuvan luottolaitoksen jakautumissuunnitelmaan ja jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiin sekä täytäntöönpanoa koskevaan lupaan ja todistukseen sovelletaan soveltuvin osin, mitä 4, 5, 5 a, 5 b, 6 ja 6 a §:ssä sulautumisen osalta säädetään. Mitä 5 §:n 3 momentissa säädetään, ei kuiten-

5 b §

Suomalaisen luottolaitoksen osallistumiseen rajat ylittävään sulautumiseen Euroopan talousalueella sovelletaan 5 §:ää.

Jos sulautumisessa vastaanottava yhtiö on rekisteröity tai rekisteröidään toiseen valtioon, sulautumiseen ei kuitenkaan sovelleta 5 §:n 3 ja 4 momenttia. Rekisteriviranomainen ei saa antaa tällaista sulautumista koskevaa eurooppayhtiölain (742/2004) 4 §:n 3 momentissa tai osakeyhtiölain 16 luvun 26 §:n 4 momentissa tarkoitettua todistusta, jos *Finanssivalvonta* on ilmoittanut rekisteriviranomaiselle *ennen mainituissa pykälissä* tarkoitettua luvan myöntämistä, että luottolaitos ei ole noudattanut sulautumista, Suomessa tapahtuvan toiminnan jatkamista tai toiminnan lopettamista koskevia säännöksiä. Luvan saa antaa ennen kuin kuukausi on kulunut osakeyhtiölain 16 luvun 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua *velkojien kuulutukselle asetetusta määräpäivästä* vain, jos *Finanssivalvonta* on ilmoittanut, ettei se vastusta *luvan antamista* tai eurooppayhtiön perustamiseen liittyvää kotipaikan siirtoa.

Jos toiseen valtioon rekisteröitävä vastaanottava luottolaitos aikoo sulautumisen jälkeen jatkaa luottolaitostoimintaa Suomessa, siihen sovelletaan, mitä ulkomaisen luottolaitoksen toiminnasta Suomessa säädetään.

9 §

Jakautuvan luottolaitoksen jakautumissuunnitelmaan ja jakautumisen täytäntöönpanon rekisteröintiin sekä täytäntöönpanoa koskevaan lupaan ja todistukseen sovelletaan, mitä niistä säädetään 5, 5 b, 6 ja 6 a §:ssä sulautumisen osalta. Mitä 5 §:n 3 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta

HE 100/2018 vp

Voimassa oleva laki

kaan sovelleta osakeyhtiölain 17 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kokonaisjakautumiseen, jos jakautuminen tapahtuu perustettaviin yhtiöihin, jotka ovat yksinomaan luottolaitoksia.

Ehdotus

osakeyhtiölain 17 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun kokonaisjakautumiseen, jos jakautuminen tapahtuu perustettaviin yhtiöihin, jotka ovat yksinomaan luottolaitoksia.

13 §

Luovuttavan luottolaitoksen hallituksen on laadittava luovutussuunnitelma, johon sovelletaan *soveltuvin osin* osakeyhtiölain 17 luvun 3 §:ää. *Luovutussuunnitelmaan sovelletaan lisäksi, mitä edellä 4 §:ssä säädetään.*

13 §

Luovuttavan luottolaitoksen hallituksen on laadittava luovutussuunnitelma, johon sovelletaan osakeyhtiölain 17 luvun 3 §:ää.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*

12.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 31 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on laissa 622/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

31 §

Finanssivalvonnan tehtävät

Finanssivalvonnan tehtävänä on:

2) laatia yhteistyössä muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa *vähintään kerran vuodessa* arvio ryhmittymän rakenteen selkeydestä valvonnan kannalta, orga-

Ehdotus

31 §

Finanssivalvonnan tehtävät

Finanssivalvonnan tehtävänä on:

2) laatia yhteistyössä muiden keskeisten valvontaviranomaisten kanssa *säännöllisesti* arvio ryhmittymän rakenteen selkeydestä valvonnan kannalta, organisaation toimi-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

nisaation toimivuudesta, sisäisen valvonnan riittävydestä, ryhmittymän keskinäisten liiketoimien vaikutuksesta ryhmittymän säännelyihin yrityksiin, ryhmittymän riskikeskittymistä sekä omien varojen ja riskinkantokyvyn riittävydestä; Finanssivalvonnan on yhteensovitettava tässä kohdassa tarkoitettu arvio luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 2 §:ssä tarkoitettun arvion kanssa;

vuudesta, sisäisen valvonnan riittävydestä, ryhmittymän keskinäisten liiketoimien vaikutuksesta ryhmittymän säännelyihin yrityksiin, ryhmittymän riskikeskittymistä sekä omien varojen ja riskinkantokyvyn riittävydestä; Finanssivalvonnan on yhteensovitettava tässä kohdassa tarkoitettu arvio luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 2 §:ssä tarkoitettun arvion kanssa;

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

13.

Laki

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 1 luvun 6 §:n 1 ja 2 momentti, 6 luvun 1 §:n 9 momentti, 7 luvun 3 §:n 3 ja 4 momentti, 8 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti ja 12 luvun 1 §:n 5 momentti, sellaisina kuin niistä on 1 luvun 6 §:n 1 momentti osaksi laissa 821/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

6 §

6 §

Lain tavoitteet ja yleiset soveltamisperiaatteet

Lain tavoitteet ja yleiset soveltamisperiaatteet

Viraston on soveltaessaan tätä lakia otettava huomioon seuraavat kriisinratkaisun yleiset tavoitteet:

- 1) laitoksen kriittisten toimintojen jatkuminen;
- 2) laitosten välisten tartuntavaikutusten ja muiden rahoitusmarkkinoiden vakautta vaarantavien häiriöiden ehkäiseminen ja markkinakurin edistäminen;
- 3) julkisten varojen suojaaminen;

Viraston on soveltaessaan tätä lakia otettava huomioon seuraavat kriisinratkaisun yleiset tavoitteet:

- 1) laitoksen kriittisten toimintojen jatkuminen;
- 2) laitosten välisten tartuntavaikutusten ja muiden rahoitusmarkkinoiden vakautta vaarantavien häiriöiden ehkäiseminen ja markkinakurin edistäminen;
- 3) julkisten varojen suojaaminen *huoleh-*

Voimassa oleva laki

4) tallettajien ja sijoittajien sekä laitosten hallussa olevien asiakasvarojen turvaaminen;

5) varallisuusarvojen säilyttäminen ja kriisinvratkaisun kustannusten minimointi

Jos 1 momentissa tarkoitetut tavoitteet ovat keskenään ristiriidassa, viraston on päättäessään tämän lain soveltamisesta punnittava eri tavoitteiden tärkeyttä ja otettava tavoitteet huomioon siten, että tavoitteet kokonaisuutena voidaan parhaiten saavuttaa.

6 luku

Osakkeiden, osuuksien ja eräiden muiden tase-erien arvon alentaminen ja muuntaminen sekä osakkeiden ja osuuksien mitätöiminen

1 §

Velvollisuus alentaa omaan pääomaan luetavien erien nimellisarvoa sekä alentaa ja muuntaa eräitä muita tase-eriä

Virasto voi ennen tämän pykälän mukaisia toimenpiteitä päättää osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen muuttamisesta osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (423/2013) 18 §:ssä tarkoitetuksi osuuspankkiosakeyhtiöksi ja säästöpankin säästöpankkilain (1502/2001) 91 §:ssä tarkoitetuksi säästöpankkiosakeyhtiöksi.

Ehdotus

timalla siitä, että turvautuminen poikkeukselliseen julkiseen rahoitustukeen on mahdollisimman vähäistä;

4) *suojattujen* tallettajien ja sijoittajien sekä laitosten hallussa olevien asiakasvarojen turvaaminen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin tavoitteisiin pyrkiessään viraston on pyrittävä myös varallisuusarvojen säilyttämiseen ja kriisinvratkaisun kustannusten minimointiin.

Jos 1 momentissa tarkoitetut tavoitteet ovat keskenään ristiriidassa, viraston on päättäessään tämän lain soveltamisesta punnittava eri tavoitteiden tärkeyttä ja otettava tavoitteet huomioon siten, että tavoitteet kokonaisuutena voidaan parhaiten saavuttaa.

6 luku

Osakkeiden, osuuksien ja eräiden muiden tase-erien arvon alentaminen ja muuntaminen sekä osakkeiden ja osuuksien mitätöiminen

1 §

Velvollisuus alentaa omaan pääomaan luetavien erien nimellisarvoa sekä alentaa ja muuntaa eräitä muita tase-eriä

Virasto voi tämän pykälän mukaisista toimenpiteistä päättäessään *päättää myös* osuuskuntamuotoisen luottolaitoksen muuttamisesta osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (423/2013) 18 §:ssä tarkoitetuksi osuuspankkiosakeyhtiöksi, *talletuspankkien yhteenliittymästä* annetun lain 4 §:ssä tarkoitettun osuuskuntamuotoisen keskusyhteisön muuttamisesta osakeyhtiöksi ja säästöpankin säästöpankkilain (1502/2001) 91 §:ssä tarkoitetuksi säästöpankkiosakeyhtiöksi. *Kun talletuspankkien yhteenliittymästä* annetun lain 4 §:ssä tarkoitettu osuuskuntamuotoinen keskusyhteisö muutetaan osakeyhtiöksi, keskusyhteisön mainitun lain 11 §:n 1 momentissa tarkoitettu toimilupa raukeaa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 luku

7 luku

Kriisinratkaisuvälineitä koskevat yleiset periaatteet**Kriisinratkaisuvälineitä koskevat yleiset periaatteet**

3 §

3 §

*Päätöksen tekeminen, rekisteröinti ja oikeusvaikutukset**Päätösten tekeminen, rekisteröinti ja oikeusvaikutukset*

Edellä 1 §:ssä tarkoitettujen päätösten rekisteröintiin ja niiden oikeusvaikutuksiin ja päätösten tekemiseen muussa vastaanottavassa yrityksessä kuin väliaikaisessa laitoksessa ja omaisuudenhoidoyhtiössä sekä ilmoitusten tekemiseen viranomaisille sovelletaan, mitä muualla laissa säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Laitokselle, väliaikaiselle laitokselle tai omaisuudenhoidoyhtiölle apportina maksetun osakepääoman rekisteröintiin ei sovelleta, *mitä* osakeyhtiölain (624/2006) 2 luvun 8 §:n 3 momentissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta.

Edellä 1 §:ssä tarkoitettujen päätösten rekisteröintiin ja niiden oikeusvaikutuksiin ja päätösten tekemiseen muussa vastaanottavassa yrityksessä kuin väliaikaisessa laitoksessa ja omaisuudenhoidoyhtiössä sekä ilmoitusten tekemiseen viranomaisille sovelletaan, mitä *niistä* muualla laissa säädetään, jollei tästä laista muuta johdu. Laitokselle, väliaikaiselle laitokselle tai omaisuudenhoidoyhtiölle apportina maksetun osakepääoman rekisteröintiin ei sovelleta osakeyhtiölain (624/2006) 2 luvun 8 §:n 3 momenttia tilintarkastajan lausunnosta. *Yritysmuodon muuttamista, oman pääoman alentamista ja korottamista, osakkeiden ja osuuksien mitätöimistä ja antamista sekä sulautumista, jakautumista ja liiketoiminnan luovutusta koskevaan päätökseen ja päätöksen rekisteröintiin ei sovelleta, mitä muualla laissa säädetään tilintarkastajan lausunnosta ja todituksesta. Rekisteriviranomaisen on käsiteltävä Rahoitusvakausviraston tämän lain 6 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisen oman pääoman alentamista ja osakkeiden ja osuuksien mitätöimistä, 6 luvun 1 §:n 9 momentin mukaisen yritysmuodon muuttamista, 9 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisen liiketoiminnan luovutusta ja 12 luvun 1 §:n 2 momentin nojalla määräämän oman pääoman korottamista ja osakkeiden ja osuuksien antamista koskeva päätös kiireellisenä niin pian kuin mahdollista.*

Mitä muualla laissa säädetään takaisin-saannista konkurssipesään ja velkojan oikeudesta vastustaa oikeustointa, ei sovelleta sellaisiin oikeustoimiin, joilla virasto luovuttaa laitoksen tai yrityksen varoja tai velkoja tämän lain mukaisesti, eikä viraston 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen. Tallettajan

Mitä muualla laissa säädetään takaisin-saannista konkurssipesään, omistajan ja velkojan oikeudesta vastustaa oikeustointa *sekä omistajan oikeudesta vaatia lunastusta tai palautusta ja velkojan oikeudesta vaatia suoritusta*, ei sovelleta sellaisiin oikeustoimiin, joilla virasto luovuttaa laitoksen tai

Voimassa oleva laki

oikeuteen irtisanoa talletus sovelletaan kuitenkin liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 6, 9 ja 13 §:ää, osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 9, 10 ja 30 §:ää sekä säästöpankkilain 69, 87 a ja 89 §:ää.

Ehdotus

yrityksen *rahoitusvälineitä*, varoja tai velkoja tämän lain mukaisesti, eikä viraston 6 luvun 1 §:n 9 momentissa ja tämän lain 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen. Tallettajan oikeuteen irtisanoa talletus sovelletaan kuitenkin liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista annetun lain 6, 9 ja 13 §:ää, osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 9, 10 ja 30 §:ää sekä säästöpankkilain 69, 87 a ja 89 §:ää.

8 luku

Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

1 §

Oikeus alentaa velkojen nimellisarvoa ja muuntaa velkoja omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

Virasto voi 5 ja 6 §:ssä säädetyin poikkeuksin päätöksellään alentaa osin tai kokonaan laitoksen ja 10 luvussa tarkoitetun väliaikaisen laitoksen muiden kuin 4 §:ssä tarkoitettujen velkojen nimellisarvoa, jäljempänä alentamiskelpoiset velat, ja muuntaa alennettu velka omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi siten kuin tässä luvussa säädetään.

Mitä 1 momentissa säädetään väliaikaisen laitoksen veloista, sovelletaan myös väliaikaiselle laitokselle tämän lain mukaisesti siirrettyihin velkoihin.

12 luku

Viraston toimivaltuudet

1 §

8 luku

Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

1 §

Oikeus alentaa velkojen nimellisarvoa ja muuntaa velkoja omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

Virasto voi 5 ja 6 §:ssä säädetyin poikkeuksin päätöksellään alentaa osin tai kokonaan laitoksen, 10 luvussa tarkoitetun väliaikaisen laitoksen ja 11 luvussa tarkoitetun omaisuudenhoitoyhtiön muiden kuin 4 §:ssä tarkoitettujen velkojen nimellisarvoa, jäljempänä *alentamiskelpoiset velat*, ja muuntaa alennettu velka omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi siten kuin tässä luvussa säädetään.

Mitä 1 momentissa säädetään väliaikaisen laitoksen ja omaisuudenhoitoyhtiön veloista, sovelletaan myös väliaikaiselle laitokselle ja omaisuudenhoitoyhtiölle tämän lain mukaisesti siirrettyihin velkoihin.

12 luku

Viraston toimivaltuudet

1 §

HE 100/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Toimivaltuudet

Toimivaltuudet

Virasto voi käyttää tässä pykälässä säädettyjä toimivaltuuksia sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään tai laitoksen yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä määrätään tai muuten sovitaan velvollisuudesta hankkia toisen viranomaisen tai henkilön suostumus valtuuden käyttämiseen taikka velvollisuudesta tehdä viranomaiselle ilmoitus ennen valtuuden käyttämistä.

Virasto voi käyttää tässä pykälässä säädettyjä toimivaltuuksia sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään tai laitoksen yhtiöjärjestyksessä tai säännöissä määrätään tai muuten sovitaan velvollisuudesta hankkia toisen viranomaisen tai henkilön suostumus valtuuden käyttämiseen taikka velvollisuudesta tehdä viranomaiselle *tai henkilölle* ilmoitus ennen valtuuden käyttämistä.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

14.

Laki

rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 3 luvun 8 §:n 1 momentti ja 2 momentin johdantokappale, 5 luvun 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 6 momentti, 10 §:n 4 momentti ja 16 §:n otsikko sekä

lisätään 5 luvun 10 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 822/2017, uusi 5 ja 6 momentti, 16 §:ään uusi 3 momentti sekä lukuun uusi 20 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 luku

3 luku

**Rahaston varat ja niiden sijoittaminen,
kulut ja lainanotto**

**Rahaston varat ja niiden sijoittaminen,
kulut ja lainanotto**

8 §

8 §

Lainanotto ja lainananto

Lainanotto ja lainananto

Rahastolle voidaan valtioneuvoston luvalla ja sen määräämillä ehdoilla ottaa lainaa eduskunnan *talousarvion käsittelyn yhteydessä myöntämien lainanottovaltuuksien rajoissa*. Lainojen korot ja takaisinmaksu suoritetaan rahaston varoista.

Kriisintarkkaisu-rahasto voi lainata toisen

Rahastolle voidaan valtioneuvoston luvalla ja määräämillä ehdoilla ottaa lainaa eduskunnan *suostumukseen perustuen*. Lainojen korot ja takaisinmaksu suoritetaan rahaston varoista.

Kriisintarkkaisu-rahasto voi lainata toisen *Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion*

HE 100/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ETA-valtion kriisintarkkaisuvarahastoa vastaavalta rahastolta varoja, jos:

(ETA-valtio) kriisintarkkaisuvarahastoa vastaavalta rahastolta varoja, jos:

5 luku

5 luku

Talletussuoja

Talletussuoja

8 §

8 §

Korvattavat talletukset

Korvattavat talletukset

Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan samassa talletuspankissa olevat korvauskelpoiset talletukset, kuitenkin yhteensä enintään 100 000 euron määrään asti.

Talletussuojarahaston varoista korvataan tallettajan samassa talletuspankissa olevat korvauskelpoiset talletukset, kuitenkin yhteensä enintään 100 000 euron määrään asti. *Talletussuojarahaston varoista korvataan suomalaisen talletuspankin Suomessa olevat talletukset ja muussa ETA-valtiossa olevassa sivuliikkeessä olevat talletukset. Rahoitusvakausvirasto voi talletuspankin hakemuksesta myös päättää, että talletussuojarahaston varoista korvataan suomalaisen talletuspankin muussa valtiossa kuin ETA-valtiossa olevassa sivuliikkeessä olevat talletukset.*

9 §

9 §

Maksuvelvollisuuden alkaminen

Maksuvelvollisuuden alkaminen

Edellä 2 momentissa tarkoitetun viraston päätöksen toteuttamiseksi talletuspankin on toimitettava virastolle tiedot tallettajista ja heidän 8 §:n mukaan korvattavista talletuksistaan. Virasto ei saa antaa tietoja muille kuin sellaisille viranomaisille, joilla luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 14 §:n mukaan on oikeus saada salassa pidettäviä tietoja.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun viraston päätöksen toteuttamiseksi talletuspankin ja talletuspankin konkurssipesän on toimitettava virastolle tiedot tallettajista ja heidän 8 §:n mukaan korvattavista talletuksistaan. Virasto ei saa antaa tietoja muille kuin sellaisille viranomaisille, joilla luottolaitostoiminnasta annetun lain 15 luvun 14 §:n mukaan on oikeus saada salassa pidettäviä tietoja.

10 §

10 §

Korvausten maksaminen

Korvausten maksaminen

HE 100/2018 vp

Voimassa oleva laki

Korvaus suoritetaan euroina tai, jos talletus on tehty talletuspankin ulkomaisessa sivuliikkeessä, sivuliikkeen valtion valuutas-
sa. Jos tilivaluutta on muu kuin euro tai sivuliikkeen valtion valuutta, korvaus voidaan suorittaa talletuksen tilivaluutassa tai euroina. Korvattava määrä muunnetaan euroiksi käyttäen sen päivän kurssia, jona virasto 9 §:n mukaisesti tekee korvausvelvollisuutta koskevan päätöksen.

16 §

Yhteistyö toisten ETA-valtioiden talletussuojarahastojen kanssa

Ehdotus

Korvaus suoritetaan euroina tai, jos talletus on tehty talletuspankin ulkomaisessa sivuliikkeessä, sivuliikkeen valtion valuutas-
sa. Jos tilivaluutta on muu kuin euro tai sivuliikkeen valtion valuutta, korvaus voidaan suorittaa talletuksen tilivaluutassa, *sivuliikkeen valtion valuutassa* tai euroina. Korvattava määrä muunnetaan euroiksi käyttäen sen päivän kurssia, jona virasto 9 §:n mukaisesti tekee korvausvelvollisuutta koskevan päätöksen.

Korvaus suoritetaan ensin talletuksen pääomalle ja vasta sitten talletussopimuksen mukaisesti kertyneille koroille.

Korvaukselle ei makseta korkoa.

16 §

Yhteistyö toisten valtioiden talletussuojarahastojen kanssa

Virasto voi sopia 1 momentissa säädetystä yhteistyöstä ja tietojenvaihdosta sekä 2 momentissa säädetystä yhteistyötä koskevien periaatteiden ja menettelyjen vahvistamisesta niiden muiden kuin ETA-valtioiden talletussuojaviranomaisten kanssa, joiden aluella talletuspankilli on sivuliike.

20 §

Automaattiset päätökset

Rahoitusvakausvirasto voi tämän luvun mukaisessa korvausten maksatuksessa tehdä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) 22 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja automaattisia päätöksiä.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

15.

Laki

osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain 4 ja 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain (423/2013) 4 §:n 3 momentti ja 16 §:n 6 momentti, sellaisena kuin niistä on ensin mainittu laissa 615/2014, seuraavasti:

4 §

Luottolaitokselle osuuksista tai osakkeista suoritettua määrää ei saa palauttaa, jos palautus johtaa omien varojen vähenemiseen alle luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 1 §:n mukaisen vähimmäismäärän. Finanssivalvonta voi erityisestä syystä myöntää määräajaksi poikkeuksen palautuskiellosta.

4 §

Luottolaitoksella on oikeus lykätä osuuk-sien ja osakkeiden takaisinmaksua ja rajoit-taa pääomamäärän takaisinmaksua rajoit-tamattoman ajan sen vakavaraisuustilanteen perusteella. Finanssivalvonta voi asettaa ydinpääomaan sisällytettyjen osuuksien ja osakkeiden takaisinmaksulle lisärajoituksia luottolaitoksen vakavaraisuustilanteen pe-rusteella. Luottolaitokselle osuuksista tai osakkeista suoritettua määrää ei saa palaut-taa, jos palautus johtaa omien varojen vä-henemiseen alle luottolaitostoiminnasta an-netun lain 10 luvun 1 §:n mukaisen vähim-mäismäärän tai jos se heikentää luottolai-toksen maksuvalmiutta. Finanssivalvonta voi erityisestä syystä rajoittaa osuuksien ja osakkeiden palauttamista. Luottolaitoksella on oikeus rajoittaa osuuksien tai osakkeiden pääoman palauttamista osuuskuntalain 20 luvun mukaisessa sulautumisessa ja 21 lu-vun mukaisessa jakautumisessa.

16 §

Luovuttavan luottolaitoksen jäsenellä, joka ei ole yhtynyt liiketoiminnan luovutusta koskevaan päätökseen, on oikeus kaikkien varojen ja velkojen luovutuksessa erota luottolaitoksesta niin kuin osuuskuntalain 20 luvun 13 §:ssä säädetään. Tässä momentissa tarkoitettulle jäsenelle syntyy oikeus osuuden palautukseen, kun liiketoiminnan luovutuksen täytäntöönpano on rekisteröity.

16 §

Luovuttavan luottolaitoksen jäsenellä, joka ei ole yhtynyt liiketoiminnan luovutusta koskevaan päätökseen, on oikeus kaikkien varojen ja velkojen luovutuksessa erota luottolaitoksesta niin kuin osuuskuntalain 20 luvun 13 §:ssä säädetään. Tässä momentissa tarkoitettulle jäsenelle syntyy oikeus osuuden palautukseen, kun liiketoiminnan luovutuksen täytäntöönpano on rekisteröity. *Luottolaitoksen oikeuteen rajoittaa osuuden palautusta sovelletaan tämän lain 4 §:n 3 momenttia.*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

16.

Laki

säästöpankkilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään säästöpankkilakiin (1502/2001) uusi 41 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

Oma pääoma

41 b §

Säästöpankilla ei ole velvollisuutta lunastaa kantarahasto-osuutta tämän lain 74

HE 100/2018 vp

Voimassa oleva laki

Ehdotus

§:ssä, 87 f §:ssä tai 89 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .*